

MIASTO SOCHACZEW

Strategia Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030

PROJEKT

Zamawiający:

Gmina Miasto Sochaczew

ul. 1 Maja 16, 96-500 Sochaczew

Wykonawca:

Grupa BST Sp. z o.o.

ul. Mieczyków 12, 40-748 Katowice

Spis treści

Wprowadzenie	4
Podstawa prawna	4
Gmina Miasto Sochaczew	6
Wnioski z pogłębionej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	9
Analiza SWOT.....	13
Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.....	14
Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.....	17
Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia	22
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	30
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.....	35
Obszary strategicznej interwencji.....	37
Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	37
System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych...	40
Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	41
Monitoring	42
Ewaluacja	43
Ramy finansowe i źródła finansowania	44
Spis map.....	45
Spis rysunków	45
Spis tabel.....	45
Załącznik: Pogłębiona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Miasto Sochaczew.....	46

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030 stanowi podstawowy instrument zarządzania miastem, określając jego cele i priorytetowe kierunki rozwoju. Opracowanie to bazuje na przeprowadzonej uprzednio pogłębionej diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej¹, która to w sposób kompleksowy i syntetyczny uporządkowała wiedzę o Gminie Miasto Sochaczew. Na pogłębioną diagnozę składały się: analiza sytuacji przestrzenno-środowiskowej, społecznej i gospodarczej miasta dokonana w oparciu o dane zastane oraz badanie ilościowe wśród mieszkańców, mające na celu pogłębienie wyników analizy danych zastanych. Całość zwieńczono analizą SWOT, która była podstawą do wypracowania celów. Cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki działań wypracowano podczas warsztatów z przedstawicielami samorządu (Urząd Miejski w Sochaczewie).

Na zlecenie Gminy Miasto Sochaczew, dokument strategiczny został opracowany przez firmę Grupa BST Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach. Harmonogram prac nad strategią został ustalony poprzez podjęcie uchwały nr XXXIII/355/22 Rady Miejskiej w Sochaczewie z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Podstawa prawna

W dniu 13 listopada 2020 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, która określa zmiany w zakresie planowania strategicznego dla jednostek samorządu terytorialnego. Nowe przepisy określają zakres i procedurę sporządzania strategii.

Jako że proces tworzenia dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym zyskał umiejscowienie w przepisach, niniejsza strategia opracowana została zgodnie z zapisami znowelizowanej ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057). Zgodnie z powyższym, niniejszy dokument zawiera wskazane przez Ustawodawcę elementy, tj.:

- cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym,
- kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,
- oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
- model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,

¹ Zgodnie z art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.

-
- ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
 - obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań,
 - system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
 - ramy finansowe i źródła finansowania.

Zgodnie z nowelizacją ww. ustawy, strategię rozwoju jednostek samorządu terytorialnego winny być dokumentami silnie uspołecznionymi, tzn. wypracowywanymi przy możliwie dużym udziale mieszkańców i innych interesariuszy. Ponadto, bardzo duży nacisk kładzie się na spójność tychże dokumentów ze strategiami nadrzędnymi – nowe przepisy wprowadziły wymóg uzyskania opinii dotyczącej spójności dokumentu ze strategią rozwoju województwa.

W celu nadania dokumentowi wartości partycypacyjnej na etapie diagnostycznym zrealizowano badanie ankietowe z udziałem mieszkańców, którego wyniki pozwoliły na uzupełnienie analizy danych zastanych stanowiącej diagnozę sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej. Cele i kierunki działań niniejszej strategii wypracowano w sposób partycypacyjny podczas warsztatów z kluczowymi interesariuszami strategii rozwoju Gminy Miasto Sochaczew, tj. z przedstawicielami samorządu. Następnie projekt dokumentu poddano konsultacjom społecznym i przedłożono Zarządowi Województwa Mazowieckiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględniania ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w „Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze”.

Posiadanie strategii rozwoju może zapewnić liczne korzyści. Wśród najistotniejszych wymienić należy następujące:

- przyczynia się do zespołowego myślenia o przyszłości,
- umożliwia określenie wizji i planów rozwojowych,
- zapobiega marnotrawieniu środków poprzez koncentrację działań i zasobów wokół najważniejszych spraw i problemów,
- przyczynia się do osiągnięcia zaplanowanych celów poprzez hierarchizację przedsięwzięć,
- przeciwdziała uleganiu presjom zewnętrznym i wewnętrznym przy podejmowaniu kolejnych inwestycji czy planowaniu budżetów,
- redukuje niepewność decyzyjną,
- zapewnia lokalnej społeczności i przedsiębiorcom poczucie stabilizacji,
- tworzy korzystny wizerunek gminy i władarzy.

Gmina Miasto Sochaczew

Sochaczew jest jednym z najstarszych miast na Mazowszu o ponad 800-letniej historii (z 1221 r. pochodzi pierwsza pisemna wzmianka mówiąca o Sochaczewie jako siedzibie kasztelani). To ponadto stolica liczącego prawie 85 tysięcy mieszkańców powiatu.² Miasto jest usytuowane w zachodniej części województwa, położone jest w pobliżu trzech większych aglomeracji: Warszawy, Płocka i Łodzi. Sochaczew położony jest na europejskich szlakach komunikacyjnych co zapewnia mu dogodne warunki rozwoju.³

Przez miasto przebiega międzynarodowa trasa Berlin-Moskwa, którą można pokonać samochodem i pociągiem. Sochaczew umiejscowiony jest też przy międzynarodowej magistrali kolejowej relacji Warszawa-Poznań, a ze stacji dostępne są liczne bezpośrednie połączenia do dużych miast (m.in. Torunia, Lublina, Szczecina). W Sochaczewie działa kolej wąskotorowa, która od 1984 roku pełni wyłącznie funkcje muzealne (przejazdy zabytkową koleją stanowią atrakcję turystyczną).⁴

W pobliżu Sochaczewa planowana jest budowa węzła transportowego, który zintegruje transport lotniczy, kolejowy i drogowy – Centralny Port Komunikacyjny. W ramach tego projektu ma zostać wybudowany Port Lotniczy „Solidarność”. W pobliżu miasta planowana jest budowa trasy szybkiego ruchu (część obwodnicy Warszawy). W podobnym śladzie ma przebiegać kolej szybkiego ruchu.⁵

Miasto leży w niedalekiej odległości od malowniczych terenów Puszczy Kampinoskiej, Puszczy Bolimowskiej i leśnych terenów Gminy Młodzieszyn. Miejscowość rozciąga się z południa na północ wzdłuż prawego brzegu rzeki Bzury. Wszystkie te czynniki stwarzają dogodne warunki do odpoczynku oraz turystyki pieszej i rowerowej.⁶

Rysunek 1. Miasto Sochaczew – plac Kościuszki, rzeka Bzura, zabytkowa kolejka

Źródło: dokumentacja fotograficzna Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

² Raport o stanie miasta 2021, Burmistrz Miasta Sochaczew, Sochaczew 2022, s. 6

³ www.sochaczew.pl, dostęp: 16.12.2022 r.

⁴ Ibidem.

⁵ Raport o stanie miasta 2021, Burmistrz Miasta Sochaczew, Sochaczew 2022, s. 6

⁶ Ibidem.

Układ przestrzenny Sochaczewa potwierdza jego średniowieczne korzenie. Wyraźnie wyróżnia się wzgórze zamkowe (dawniej: ośrodek administracyjny książąt mazowieckich), stanowiące samodzielny element krajobrazu. Miasto rozwijało się wokół prostokątnego rynku, który przez stulecia pełnił funkcje targowe. Obecnie jest to część reprezentacyjna i rekreacyjna miasta – powstał skwer miejski z punktami gastronomicznymi, ławkami i fontanną. W jednej z pierzei zlokalizowany jest budynek dawnego ratusza (dziś: siedziba Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą), w kolejnej – kościół parafialny. Pozostałe dwie pierzeje, południowa i północna, zostały zniszczone w trakcie wojen i nigdy nie zostały odbudowane.⁷

Struktura budowlana średniowiecznego miasta tworzyła geometryczną siatkę ulic. W Sochaczewie ww. struktura została dość dobrze zachowana, mimo iż miasto rozrastało się w swych granicach, dobudowano nowe części oraz rozszerzono o kilka dawniej odrębnych miejscowości (np. Trojanów, Boryszew, Chodaków). Przez to Sochaczew ma dziś nieco nietypowy (tj. wydłużony i wąski) kształt.⁸ Obecnie miasto zajmuje obszar ok. 26,19 km², z czego: 51 % terenu miasta zajmują użytki rolne, 39 % tereny zabudowane i zurbanizowane, 4,8 % grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione, 2,9 % grunty pod wodami, a nieużytki 2,3 %. Na terenie miasta przeważa zabudowa jednorodzinna lub niska zabudowa wielorodzinna.⁹

Rysunek 2. Miasto Sochaczew – kramnice miejskie, bulwary nad Bzurą, ruiny Zamku Książąt Mazowieckich

Źródło: dokumentacja fotograficzna Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

W mieście swą siedzibę mają m.in. szpital powiatowy, sąd rejonowy, komenda powiatowa policji, straży pożarnej, placówki pomocy społecznej. W pobliskich Bielicach stacjonuje jednostka wojskowa. Sochaczew to rozbudowana oferta edukacyjna: przedszkoli, szkół podstawowych, średnich, prywatnej uczelni wyższej, a także Państwowej Szkoły Muzycznej. W mieście działają dwa muzea: Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą oraz Muzeum Kolei Wąskotorowej. Szeroką ofertę dla mieszkańców zapewnia Sochaczewskie Centrum Kultury oraz Miejska Biblioteka Publiczna. W ramach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji funkcjonują dwa stadiony, dwie hale sportowe oraz pływalnia „Orka”.¹⁰

⁷ www.sochaczew.pl, dostęp: 16.12.2022 r.

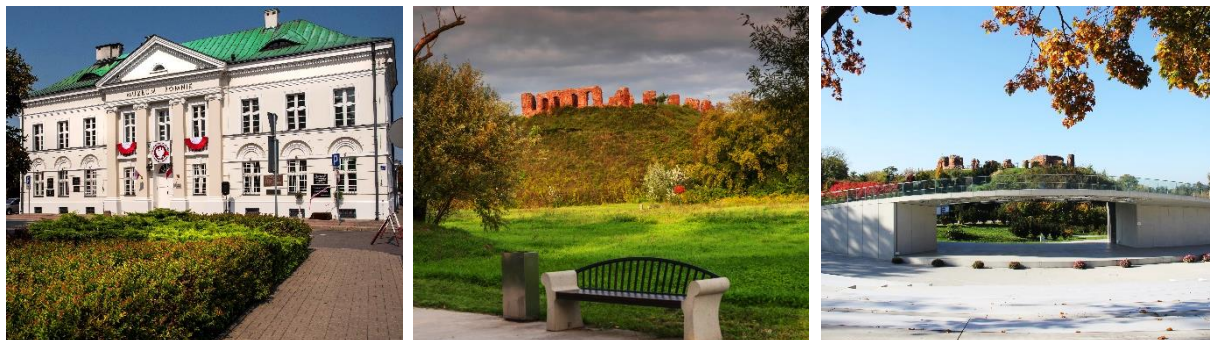
⁸ Ibidem.

⁹ *Raport o stanie miasta 2021*, Burmistrz Miasta Sochaczew, Sochaczew 2022, s. 6

¹⁰ www.sochaczew.pl, dostęp: 16.12.2022 r.

Coroczne Święto Mieszkańców - Dni Sochaczewa ściąga do miasta tysiące gości nie tylko z najbliższej okolicy. W ciągu roku w mieście odbywa się także ponad 300 mniejszych i większych imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. Na terenie Sochaczewa prężnie działa ponad 80 organizacji pozarządowych.¹¹

Rysunek 3. Miasto Sochaczew – Muzeum Ziemi Sochaczewskiej, wzgórze zamkowe, amfiteatr

Źródło: dokumentacja fotograficzna Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Sochaczew ma ponad 100-letnie tradycje przemysłowe. W mieście działa ponad cztery tysiące podmiotów gospodarczych, z czego większość to firmy jednoosobowe. W Sochaczewie nie brakuje jednak dużych podmiotów. Wśród nich są: Boryszew S. A. Oddział Boryszew Erg w Sochaczewie, Dura-Line Poland Sp. z o. o., „ENERGOP” Sp. z o. o., SARENS POLSKA Sp. z o. o., MCPP POLAND Sp. z o. o., SIME POLSKA Sp. z o. o., Zibi S.A., a także firmy działające na terenie centrum logistycznego Park Sochaczew. W najbliższej okolicy swą siedzibę mają m.in. MARS Polska Sp. z o.o., Bakoma Sp. z o. o., HELIO S.A., MFO S.A. i wiele innych¹²

¹¹ Ibidem.

¹² Ibidem.

Wnioski z pogłębionej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w strategii rozwoju powinny znaleźć się wnioski z przeprowadzonej uprzednio diagnozy. W niniejszym rozdziale zamieszczone zostało zatem podsumowanie pogłębionej diagnozy w podziale na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenną.

SFERA SPOŁECZNA

Jakość życia w Sochaczewie oceniana jest pozytywnie – ankietowani mieszkańcy miasta najczęściej wyrażali zadowolenie z mieszkania w mieście, pozytywnie oceniając ogólną jakość życia. Deklaracje badanych wskazują na to, że w ostatnich kilku latach jakość życia w Sochaczewie uległa poprawie.

W Sochaczewie obserwuje się niekorzystne trendy demograficzne. Dostrzega się przede wszystkim systematyczny spadek liczby ludności, zwłaszcza mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym (w 2021 roku osoby w tej grupie wiekowej stanowiły 1/4 mieszkańców miasta). W mieście zachodzi więc proces starzenia się społeczeństwa, a proces ten został zauważony przez mieszkańców.

Negatywne zjawiska obserwuje się także w obszarze ruchu ludności – zarówno w przypadku ruchu naturalnego, jak i ruchu wędrownego. Od 2016 roku w mieście odnotowuje się ujemne saldo migracji (mimo pozytywnych ocen dotyczących jakości życia w mieście), a od 2018 roku także ujemny przyrost naturalny. Liczba wymeldowań przekracza zatem liczbę zameldowań, a liczba zgonów jest większa od liczby urodzeń.

Od 2016 roku w Sochaczewie zmniejszeniu ulega liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Co istotne, maleje także liczba osób długotrwale korzystających ze wsparcia. Głównymi powodami udzielania pomocy społecznej w Sochaczewie są długotrwale lub ciężkie choroby oraz ubóstwo.

W Sochaczewie działa Zespół Opieki Zdrowotnej „Szpitala Powiatowego” w Sochaczewie oraz 25 przychodni niepublicznych, w tym 15 przychodni niepublicznych specjalistycznych. Dostępność opieki zdrowotnej, niebędąca zadaniem własnym gminy, to jeden z najgorzej ocenianych aspektów życia w mieście. Według mieszkańców, jednym z priorytetowych obszarów działań miasta Sochaczew w okresie do 2030 roku powinna być ochrona zdrowia i profilaktyka zdrowotna.

W Sochaczewie rośnie liczba żłobków i oferowanych przez nie miejsc. Co istotne, dostęp do placówek edukacyjnych w Sochaczewie to najlepiej oceniany przez mieszkańców aspekt życia w mieście. Wysoko oceniono również dostępność placówek opieki przedszkolnej.

Aktywność obywatelska mieszkańców Sochaczewa jest wysoka. Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 roku w mieście była nieznacznie wyższa niż frekwencja w kraju. Jednocześnie w analizowanym okresie zmniejszyła się liczba organizacji pozarządowych działających w Sochaczewie, aczkolwiek spadek ten był niewielki (zmniejszyła się liczba spółdzielni przy jednoczesnym wzroście liczby stowarzyszeń i organizacji społecznych).

Mieszkańcy Sochaczewa mają zapewniony dostęp do kultury dzięki instytucjom kultury funkcjonującym na terenie miasta oraz licznym stowarzyszeniom prowadzącym działalność kulturalną. Ponadto w Sochaczewie znajdują się liczne obiekty zabytkowe, których stan i jakość w badaniu ilościowym zostały ocenione pozytywnie. Nie bez znaczenia jest także grupa stowarzyszeń pomocowych funkcjonujących w mieście.

W Sochaczewie mieszkańcy mogą także uprawiać sport. W mieście funkcjonują bowiem stowarzyszenia sportowe specjalizujące się w różnego rodzaju dyscyplinach, a na infrastrukturę sportową składają się zróżnicowane obiekty sportowe – od siłowni zewnętrznych, przez korty tenisowe i boiska, aż po stadiony i hale sportowe. Zdania mieszkańców odnośnie dostępności miejsc do nieodpłatnego uprawiania sportu były podzielone – co trzeci respondent ocenił ją negatywnie, pomimo możliwości nieodpłatnego korzystania z obiektów użyteczności społecznej przez organizacje pozarządowe realizujące zadania zlecone przez samorząd, podczas gdy prawie taki sam odsetek badanych ocenił ten aspekt pozytywnie.

Dane statystyczne wskazują na poprawę bezpieczeństwa publicznego w mieście. Od 2019 roku znacznie zmniejszyła się liczba zdarzeń w zakresie naruszeń prawa, a ponadto operatorzy wizyjnego monitoringu zarejestrowali i zgłosili dyżurnym policji o wiele mniej zdarzeń niż wówczas. Dane te potwierdzone zostały w badaniu ilościowym – bezpieczeństwo i porządek publiczny to drugi najwyżej oceniany przez mieszkańców aspekt życia w mieście.

SFERA GOSPODARCZA

W Sochaczewie dostrzega się pozytywne trendy w obszarze rynku pracy. Od 2016 roku w mieście maleje liczba osób bezrobotnych, a tym samym odnotowuje się tam spadek stopy bezrobocia. W 2021 roku wskaźnik ten kształtował się na poziomie 4,4 %. Pomimo pozytywnych tendencji w tym zakresie, mieszkańcy spośród aspektów gospodarczych relatywnie nisko ocenili możliwość znalezienia pracy w mieście.

W Sochaczewie można również odnotować wzrost przedsiębiorczości – w porównaniu do 2016 roku zaobserwowano tam przyrost liczby podmiotów gospodarczych. Nie bez znaczenia jest fakt, iż Urząd Miejski w Sochaczewie świadczy usługi dla biznesu, a w realizacji zaplanowanych inwestycji wspierany jest przez różnego rodzaju instytucje, w tym instytucje otoczenia biznesu.

Gmina Miasto Sochaczew w swojej ofercie inwestycyjnej posiada 54 działki na sprzedaż. Miasto rokrocznie dokonuje transakcji sprzedaży działek bądź udziałów w działkach. Mieszkańcy nieprzychylnie ocenili jednak atrakcyjność inwestycyjną miasta.

W okresie od 2016 do 2021 roku, wydatki gminy przekroczyły wysokość dochodów gminy tylko dwukrotnie, tj. w 2018 oraz 2020 roku, co było spowodowane pozyskaniem znacznych środków zewnętrznych na dofinansowanie realizowanych zadań inwestycyjnych.

Miasto Sochaczew współpracuje z samorządami: wojewódzkim, powiatowym oraz ościennymi samorządami gminnymi przy realizacji wspólnych inwestycji i programów, leżących w interesie społecznym i gospodarczym miasta.

SFERA PRZESTRZENNA

Analiza sfery przestrzennej wykazała korzystne położenie miasta – leży ono bowiem w centrum Polski, w stosunkowo niedalekiej odległości od Warszawy oraz Łodzi. Miasto Sochaczew graniczy z gminami: Sochaczew (gmina wiejska), Nowa Sucha, Brochów. Przez miasto przebiegają drogi powiatowe, wojewódzkie i krajowe. Poprawa i rozwój infrastruktury drogowej to według mieszkańców priorytetowy obszar działań miasta na okres do 2030 roku.

W Sochaczewie funkcjonuje miejski transport publiczny (bezpłatny dla mieszkańców Sochaczewa), umożliwiający łatwy dostęp do wszystkich rejonów miasta. Sochaczew to także ważny węzeł kolejowy – połączenia kolejowe w mieście obsługiwane są przez dwóch przewoźników, oferujących zarówno połączenia dalekobieżne, jak i regionalne. Sochaczew leży relatywnie blisko największego w Polsce portu lotniczego – Lotniska Chopina w Warszawie. W nieco mniejszej odległości znajduje się także Port Lotniczy Warszawa-Modlin.

Miasto Sochaczew w 2022 roku przystąpiło do opracowania *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030*. W rezultacie wyznaczone zostaną przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wymagających podjęcia stosownych działań w związku z nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych.

Od 2016 roku zasób mieszkaniowy miasta uległ zmniejszeniu, co jest związane ze sprzedażą lokali na rzecz najemców, sprzedażą pustostanów w drodze przetargu, wyłączeniem z użytkowania budynków w złym stanie technicznym. W tym okresie zmniejszył się też udział lokali socjalnych w zasobach Sochaczewa, z uwagi na wyłączenie z zasobu budynków położonych przy ul. 15-Sierpnia 106D (15 szt.), ul. 15 Sierpnia 106C (6 szt.) i ul. Staszica 72 (2 szt.). Jednocześnie połowa respondentów dostrzega w mieście problemy mieszkaniowe. Miasto w odpowiedzi na zapotrzebowanie lokalnego rynku, prowadzi politykę rozwojową budownictwa wielorodzinnego dokonując zmian *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta* oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego umożliwiających rozwój budownictwa mieszkalnego, a także wydaje decyzje o warunkach zabudowy dla budynków mieszkalnych wielorodzinnych, m. in. przy ul. Farnej 13 (2 budynki), ul. Farnej 14, ul. Stanisława Staszica 16 i 37A oraz w pobliżu obszaru przy ul. Płockiej (2 budynki), ul. Rozłazłowskiej, ul. Stefana Żeromskiego, ul. Niemcewicza (2 budynki), ul. Targowej, ul. Kochanowskiego (3 budynki), ul. Łuszczewskich (4 budynki), ul. Okrzei (9 budynków), ul. 15 Sierpnia (3 budynki), ul. Osiedle Kolejowe (3 budynki), ul. Królewska/ ul. Chopina, ul. Głowackiego (9 budynków).

Na terenie Sochaczewa znajdują się formy ochrony przyrody (m.in. pomniki przyrody, zieleńce, aleje zabytkowe) i tereny zieleni (m.in. parki, skwery, bulwary). Jego lesistość wynosi 2,7 %.

Analiza SWOT

W kolejnej tabeli przedstawiono podsumowanie zrealizowanych badań w formie analizy SWOT, która gromadzi najważniejsze informacje o sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta w postaci mocnych i słabych stron oraz potencjalnych szans i zagrożeń.

Tabela 1. Analiza SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none">– Wysoko oceniana jakość życia w mieście;– Położenie w centrum Polski, stosunkowo niedaleko od stolicy i w niewielkiej odległości od największego portu lotniczego w kraju;– Dostęp do placówek opieki nad dziećmi do 3 r.ż. (funkcjonowanie publicznych i niepublicznych placówek, wzrost liczby żłobków i oferowanych przez nie miejsc);– Dostęp do kultury (funkcjonowanie licznych instytucji prowadzących działalność kulturalną, istnienie licznych obiektów zabytkowych w mieście oraz licznych stowarzyszeń działających w zakresie kultury);– Dostęp do sportu (istnienie licznych obiektów sportowych oraz funkcjonowanie licznych stowarzyszeń sportowych);– Wysoka aktywność obywatelska mieszkańców (frekwencja w wyborach wyższa niż krajowa);– Poprawa sytuacji w obszarze bezpieczeństwa publicznego (spadek liczby zdarzeń rejestrowanych przez monitoring, spadek liczby zdarzeń w zakresie naruszeń prawa);	<ul style="list-style-type: none">– Negatywne trendy demograficzne (malejąca liczba mieszkańców miasta i postępujący proces starzenia się społeczeństwa – maleje zwłaszcza liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym, podczas gdy 1/4 mieszkańców Sochaczewa to osoby w wieku poprodukcyjnym; ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji);– Brak dużych terenów inwestycyjnych;– Niewystarczająca sieć kluczowych (zbiorczych) ciągów komunikacyjnych;– Brak kompletnego i niskoenergetycznego systemu oświetlenia ulicznego;– Niezagospodarowane tereny o wysokich walorach rekreacyjno-wypoczynkowych;– Tereny wymagające uporządkowania.
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<ul style="list-style-type: none">– Powiązania funkcjonalne miasta (m.in. z innymi jednostkami samorządu terytorialnego)– Możliwość pozyskania środków finansowych z UE w ramach nowego okresu programowania (perspektywa finansowa 2021-2027);– Wyznaczenie i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030;	<ul style="list-style-type: none">– Niekorzystne zmiany czynników wpływających na jakość i poziom życia (np. rosnąca inflacja);– Obciążenia finansowe przedsiębiorców, m.in. rosnące koszty pracy;– Pogorszenie jakości środowiska naturalnego (zmiany klimatyczne, emisja zanieczyszczeń, wzrost natężenia ruchu drogowego);– Wysokie koszty realizacji inwestycji mających na celu rozwój infrastruktury technicznej czy komunikacyjnej.

Źródło: opracowanie własne

Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Na podstawie zrealizowanej uprzednio diagnozy wypracowano cele rozwoju dla Gminy Miasto Sochaczew w każdym z analizowanych wymiarów – społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym. Wyznaczenie celów (a następnie kierunków działań) dla każdego ze wskazanych wymiarów wpisuje się w zamysł koncepcji zrównoważonego rozwoju, zapewniając równowagę pomiędzy sferą społeczną, sferą ekonomiczną i środowiskiem naturalnym.

Rysunek 4. Cele strategiczne rozwoju Gminy Miasto Sochaczew

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczone cele pomogły określić wizję i misję rozwoju miasta Sochaczew:

Misja: Miasto Sochaczew miejscem o przyjaznej przestrzeni publicznej i dobrej jakości środowiska naturalnego, przyjaznym zarówno do życia, jak i prowadzenia działalności gospodarczej.

Wizja: Sochaczew jest miastem kojarzonym jako miejsce przyjazne do życia, szczególnie z uwagi na wysoką jakość kształcenia, szeroką ofertę opieki nad dziećmi oraz zróżnicowaną ofertę kulturalną i sportowo-rekreacyjną. Samorząd dba o bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców, m.in. prowadząc liczne działania edukacyjne w tym zakresie. Sochaczew postrzegany jest także jako miejsce przyjazne do prowadzenia działalności gospodarczej, gdyż stale wspiera rozwój przedsiębiorczości i turystyki. Podejmowane przez samorząd miasta działania mające na celu zrównoważony rozwój przestrzeni i środowiska naturalnego sprawiają, że jest ono miejscem o przyjaznej, uporządkowanej przestrzeni publicznej i dobrej jakości środowiska naturalnym.

W wymiarze społecznym priorytet stanowi społeczność Sochaczewa, zaś wyzwaniem rozwojowym miasta w tym obszarze jest personalizacja i wzrost jakości usług publicznych przeznaczonych właśnie dla jego społeczności.

Cele operacyjne koncentrują się na fundamentalnych aspektach życia lokalnej społeczności, obejmując tym samym edukację i opiekę nad dziećmi, kulturę, sport i rekreację, działania prozdrowotne oraz działania skierowane dla seniorów, a także bezpieczeństwo.

Tabela 2. Cele w wymiarze społecznym

WYMIAR SPOŁECZNY	
Priorytet	Społeczność Sochaczewa
Wyzwanie rozwojowe	Personalizacja i wzrost jakości usług publicznych przeznaczonych dla społeczności Sochaczewa
Cel strategiczny	1. Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym do życia
Cele operacyjne	1.1. Podniesienie jakości kształcenia 1.2. Rozwijanie oferty opieki i edukacji dzieci do lat 7 1.3. Rozwój oferty kulturalnej 1.4. Rozszerzenie bazy oraz oferty sportowo-rekreacyjnej 1.5. Rozwój działań prozdrowotnych 1.6. Sochaczew dla Seniorów – rozwój „srebrnej gospodarki” 1.7. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

W wymiarze gospodarczym przyjęto, iż priorytet stanowią gospodarka i środowisko. Wyzwanie rozwojowe stanowi w tym zakresie wspieranie rozwoju gospodarki, w tym także poprzez rozwój turystyki i ochronę środowiska.

Cele operacyjne obejmują zatem nie tylko rozwój przedsiębiorczości, ale także inne aspekty, które ten rozwój będą wspierać: poprawę efektywności energetycznej budynków, rozwój infrastruktury technicznej oraz rozwój oferty turystycznej.

Tabela 3. Cele w wymiarze gospodarczym

WYMIAR GOSPODARCZY	
Priorytet	Gospodarka i środowisko
Wyzwanie rozwojowe	Wspieranie rozwoju gospodarki, w tym poprzez turystykę i ochronę środowiska
Cel strategiczny	2. Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym dla rozwoju gospodarki i ochrony środowiska
Cele operacyjne	2.1. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i zasobu mieszkaniowego miasta 2.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej 2.3. Rozwój oferty turystycznej 2.4. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości

Źródło: opracowanie własne

W wymiarze przestrzennym priorytet stanowi przestrzeń publiczną, zaś wyzwaniem rozwojowym Gminy Miasto Sochaczew w tym obszarze jest jej zrównoważony rozwój.

Zamierzone cele operacyjne w wymiarze przestrzennym koncentrują się na infrastrukturze drogowej, bezpieczeństwie uczestników ruchu drogowego, mobilności miejskiej, transporcie niskoemisyjnym i układzie komunikacyjnym, a także na zagospodarowaniu terenów zielonych.

Tabela 4. Cele w wymiarze przestrzennym

WYMIAR PRZESTRZENNY	
Priorytet	Przestrzeń publiczna
Wyzwanie rozwojowe	Zrównoważony rozwój przestrzeni publicznej
Cel strategiczny	3. Miasto Sochaczew miejscem o przyjaznej przestrzeni publicznej
Cele operacyjne	3.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej 3.2. Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego 3.3. Rozwój mobilności miejskiej i transportu niskoemisyjnego oraz poprawa układu komunikacyjnego 3.4. Uporządkowanie przestrzeni publicznych i zagospodarowanie terenów zielonych

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Aby osiągnąć wyznaczone uprzednio cele strategiczne i operacyjne, konieczne jest podejmowanie odpowiednich kierunków działań. W kolejnych tabelach zamieszczono kierunki działań, których podjęcie jest kluczowe dla osiągnięcia celów. Zarówno cele, jak i kierunki działań, stanowią odpowiedź na diagnozowane w mieście problemy.

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy, w wymiarze społecznym głównym problemem są negatywne trendy demograficzne, w tym przede wszystkim starzenie się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji. W obliczu tych problemów konieczne jest podjęcie działań mających na celu zachęcenie ludzi do osiedlania się i zakładania rodzin, by w skali lokalnej przeciwdziałać negatywnym trendom. Niezbędnym jest zatem rozwijanie usług publicznych, które będą temu sprzyjać i zachęcać do zamieszkania w Sochaczewie. Mieszkańcom należy zatem zapewnić dostęp do opieki nad dziećmi oraz wysokiej jakości edukacji, co z kolei będzie sprzyjało aktywności zawodowej wśród rodziców dzieci, a przy tym będzie również jednym z czynników zachęcających do zakładania rodziny i pozostania w Sochaczewie. Nie bez znaczenia jest także rozwój działań prozdrowotnych oraz oferty sportowo-rekreacyjnej, które potencjalnie przyczynią się do poprawy kondycji i stanu zdrowia mieszkańców Sochaczewa – działania z tego zakresu również mogą stanowić zachętę do osiedlenia się na terenie miasta. Kluczowym aspektem jest ponadto zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa, gdyż wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa zachęci zarówno do osiedlania się w mieście nowych osób, jak i do pozostania w nim już osiedlonych mieszkańców. W życiu społeczności zasadniczym aspektem jest też kultura, co przekłada się na konieczność stałego rozwijania oferty kulturalnej w mieście. W związku z zachodzącym procesem starzenia się społeczeństwa, duży nacisk należy także położyć na usługi senioralne. Konieczne jest więc zadbanie o potrzeby seniorów oraz maksymalizację ich aktywności.

Tabela 5. Kierunki działań – wymiar społeczny

WYMIAR SPOŁECZNY	
Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym do życia	
Cel operacyjny	Kierunki działań
1.1. Podniesienie jakości kształcenia	1.1.1. Zwiększenie potencjału edukacyjnego uczniów szkół podstawowych z terenu miasta Sochaczew 1.1.2. Podnoszenie jakości, atrakcyjności i efektywności kształcenia 1.1.3. Podnoszenie atrakcyjności nauczania 1.1.4. Doposażenie placówek edukacyjnych w pomoce dydaktyczne 1.1.5. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjnej 1.1.6. Wzmacnianie kompetencji nauczycieli

WYMIAR SPOŁECZNY

Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym do życia

Cel operacyjny	Kierunki działań
1.2. Rozwinięcie oferty opieki i edukacji dzieci do lat 7	1.2.1. Utworzenie nowych miejsc w żłobkach i przedszkolach 1.2.2. Wzmacnianie kompetencji nauczycieli 1.2.3. Doposażenie placówek edukacyjnych w pomoce naukowe 1.2.4. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjnej
1.3. Rozwój oferty kulturalnej	1.3.1. Upowszechnianie kultury i twórczości w wymiarze regionalnym i lokalnym 1.3.2. Rozszerzenie i promocja oferty kulturalnej 1.3.3. Ochrona dziedzictwa kulturowego w oparciu o zasoby i istniejący potencjał 1.3.4. Wspieranie działań organizacji pozarządowych mających na celu promocję i upowszechnianie kultury
1.4. Rozszerzenie bazy oraz oferty sportowo-rekreacyjnej	1.4.1. Przebudowa Miejskiego Kompleksu Sportowego w Sochaczewie przy ul. Warszawskiej 80 – III etap 1.4.2. Modernizacja obiektów sportowych, w tym modernizacja stadionu MOSiR przy ul. Chopina 101 z zastosowaniem technologii energooszczędnych oraz budowa pawilonu klubowego 1.4.3. Tworzenie miejsc sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców 1.4.4. Rozszerzenie i promocja oferty sportowo-rekreacyjnej 1.4.5. Wspieranie lokalnych organizacji sportowych mających na celu promocję i upowszechnianie sportu
1.5. Rozwój działań prozdrowotnych	1.5.1. Promocja zdrowego stylu życia 1.5.2. Realizacja działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej 1.5.3. Wspieranie organizacji pozarządowych działających w obszarze prozdrowotnym lub promujących zdrowy styl życia
1.6. Sochaczew dla Seniorów – rozwój „srebrnej gospodarki”	1.6.1. System wsparcia dla organizacji pozarządowych zajmujących się osobami starszymi 1.6.2. Działalność edukacyjna w zakresie korzystania z nowoczesnych technologii cyfrowych 1.6.3. Promocja aktywności wśród osób starszych 1.6.4. Wspieranie działalności stowarzyszeń senioralnych i współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie „srebrnej gospodarki” 1.6.5. Współpraca z instytucjami profilaktyki schorzeń pojawiających się na starość 1.6.6. Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej w celu tworzenia przestrzeni przyjaznej seniorom

WYMIAR SPOŁECZNY	
Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym do życia	
Cel operacyjny	Kierunki działań
	1.6.7. Rozwijanie integracji międzypokoleniowej 1.6.8. Wspieranie Rady Seniorów 1.6.9. Rozwój inicjatyw na rzecz Seniorów (Karta Seniora, opaski bezpieczeństwa, usługi opiekuńcze) 1.6.10. Utworzenie sieci Klubów Seniora
1.7. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	1.7.1. Rozbudowa i modernizacja systemów bezpieczeństwa, ostrzegania i alarmowania ludności 1.7.2. Rozbudowa monitoringu miejskiego 1.7.3. Edukacja dla bezpieczeństwa – programy podnoszenia wiedzy i praktycznych umiejętności w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dla zróżnicowanych grup odbiorców (seniorzy, uczniowie itd.) 1.7.4. Wspieranie społecznych inicjatyw służących podniesieniu bezpieczeństwa w mieście 1.7.5. Wspieranie działań na rzecz podnoszenia poziomu zaufania do służb publicznych

Źródło: opracowanie własne

Minimalizacja skutków negatywnych trendów demograficznych w mieście może nastąpić również poprzez rozwój przedsiębiorczości i podjęcie odpowiednich działań w wymiarze gospodarczym. Kluczowym jest więc stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w Sochaczewie, w tym zarówno poprzez podjęcie działań z zakresu bezpośredniego wspierania przedsiębiorców (np. doradztwo czy promocja), jak i podjęcie działań towarzyszących, takich jak rozwój infrastruktury technicznej oraz turystyki w mieście, które odgrywają istotną rolę w rozwijaniu gospodarki. Zasadnicze będą więc również działania z zakresu ochrony środowiska, gdyż zadbane środowisko naturalne będzie czynnikiem sprzyjającym rozwojowi turystyki. W wymiarze gospodarczym ujęto zatem kierunki działań koncentrujące się na wsparciu biznesu, rozwoju oferty turystycznej, rozwoju infrastruktury technicznej oraz ochronie środowiska.

Tabela 6. Kierunki działań – wymiar gospodarczy

WYMIAR GOSPODARCZY	
Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym dla rozwoju gospodarki i ochrony środowiska	
Cel operacyjny	Kierunki działań
2.1. Poprawa efektywności energetycznej budynków	2.1.1. Termomodernizacja 2.1.2. Wymiana źródeł ciepła

WYMIAR GOSPODARCZY

Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym dla rozwoju gospodarki i ochrony środowiska

Cel operacyjny	Kierunki działań
użyteczności publicznej i zasobu mieszkaniowego miasta	2.1.3. Instalacje OZE
2.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej	2.2.1. Budowa zakładu geotermalnego wraz z rozbudową sieci ciepłowniczych 2.2.2. Rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej wraz z budową zbiorników retencyjnych 2.2.3. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej
2.3. Rozwój oferty turystycznej	2.3.1. Rozszerzenie i promocja oferty turystycznej 2.3.2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej rzeki Bzury i Utraty 2.3.3. Działania zmierzające do uspołnienienia tras rowerowych 2.3.4. Wsparcie instytucji kultury na rzecz włączenia ich w tworzenie produktu turystycznego „Mała Ojczyzna Chopina” 2.3.5. Wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych mających na celu promocję i upowszechnianie turystyki 2.3.6. Wzmocnienie znaczenia turystyki w gospodarce miasta 2.3.7. Wspieranie rozwoju działalności organizacji turystycznych 2.3.8. Wspieranie istniejących produktów turystycznych i tworzenie nowych 2.3.9. Tworzenie punktów informacyjnych 2.3.10. Rozwój informacji audio-wizualnej w obiektach turystycznych
2.4. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	2.4.1. Prowadzenie doradztwa dla osób zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej 2.4.2. Promocja sochaczewskich przedsiębiorców 2.4.3. Przygotowanie oferty lokali będących w zasobie miasta, które mogą być wykorzystane do prowadzenia działalności gospodarczej

Źródło: opracowanie własne

W wymiarze przestrzennym należy przede wszystkim dążyć do poprawy dostępności komunikacyjnej miasta poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej oraz rozwój mobilności miejskiej. Zgodnie z tym, co ustalono dla wymiaru społecznego – kluczowym aspektem jest też bezpieczeństwo lokalnej społeczności, dlatego należy dążyć do podnoszenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Sochaczewa. W aspekcie przestrzennym należy zadbać o bezpieczeństwo w ruchu drogowym, zwłaszcza na przejściach dla pieszych, a także poprzez odpowiednie oświetlenie uliczne. Dla utworzenia przyjaznej przestrzeni publicznej,

zachęcającej do osiedlenia się w mieście, należy także uporządkować i zagospodarować tereny zielone.

Tabela 7. Kierunki działań – wymiar przestrzenny

WYMIAR PRZESTRZENNY	
Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem o przyjaznej przestrzeni publicznej	
Cel operacyjny	Kierunki działań
3.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej	3.1.1. Rozbudowa infrastruktury drogowej, w tym budowa drogi Północ-Południe jako element połączenia Sochaczewa z Warszawą i budowa nowej przeprawy mostowej na rzece Bzurze w ramach porozumienia trzech samorządów 3.1.2. Modernizacja dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą
3.2. Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego	3.2.1. Widoczny pieszy – poprawa bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych 3.2.2. Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego wraz z wdrożeniem inteligentnego systemu zarządzania z elementami OZE
3.3. Rozwój mobilności miejskiej i transportu niskoemisyjnego oraz poprawa układu komunikacyjnego	3.3.1. Zakup energooszczędnych autobusów o napędzie ekologicznym wraz z organizacją stanowisk do ich obsługi 3.3.2. Uruchomienie kompleksowego systemu ekologicznej komunikacji indywidualnej 3.3.3. Budowa ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych
3.4. Uporządkowanie przestrzeni publicznych i zagospodarowanie terenów zielonych	3.4.1. Uporządkowanie terenów zniszczonych, w tym terenu po byłym Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej przy ul. Okrężnej w Sochaczewie 3.4.2. Modernizacja sochaczewskich zabytków objętych ochroną konserwatorską i udostępnianie ich na cele publiczne, w tym rozbudowa Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą jako przystosowanie do pełnienia roli regionalnego koordynatora produktu turystycznego Mała Ojczyzna Chopina 3.4.3. Zagospodarowanie terenów zielonych, w tym nad rzeką Bzurą i Utratą

Źródło: opracowanie własne

Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia

W kolejnej tabeli zamieszczono oczekiwane rezultaty dla działań planowanych w ramach celów operacyjnych w wymiarze społecznym. Tabela zawiera również wskaźniki ich osiągnięcia.

Tabela 8. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – wymiar społeczny

WYMIAR SPOŁECZNY			
Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym do życia			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
1.1. Podniesienie jakości kształcenia	1.1.1. Zwiększenie potencjału edukacyjnego uczniów szkół podstawowych z terenu miasta Sochaczew;	– Wysokie wyniki egzaminów zewnętrznych;	– Odsetek uczniów, którzy uzyskali świadectwo z wyróżnieniem;
	1.1.2. Podnoszenie jakości, atrakcyjności i efektywności kształcenia;	– Wysokie wyniki nauczania;	– Średnie wyniki egzaminów;
	1.1.3. Podnoszenie atrakcyjności nauczania;	– Wysoki poziom zainteresowania uczniów zajęciami pozalekcyjnymi;	– Liczba uczniów, którzy uzyskali osiągnięcia w nauce (np. w konkursach);
	1.1.4. Doposażenie placówek edukacyjnych w pomoce dydaktyczne;	– Wysoka jakość kształcenia przy wykorzystaniu nowoczesnych pomocy dydaktycznych;	– Liczba zajęć dodatkowych (pozalekcyjnych);
	1.1.5. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjnej;	– Infrastruktura edukacyjna dostępna i dostosowana do potrzeb uczniów;	– Liczba uczniów uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne;
	1.1.6. Wzmacnianie kompetencji nauczycieli;	– Stałe podnoszenie i aktualizowanie kompetencji kadry nauczycielskiej;	– Liczba nauczycieli objętych kształceniem;
1.2. Rozwinięcie oferty opieki i edukacji dzieci do lat 7	1.2.1. Utworzenie nowych miejsc w żłobkach i przedszkolach;	– Zwiększenie dostępności opieki nad dziećmi do lat 7;	– Liczba żłobków;
	1.2.2. Wzmacnianie kompetencji nauczycieli;	– Wysokie standardy opieki nad dziećmi i wychowania przedszkolnego;	– Liczba miejsc w żłobkach;
	1.2.3. Doposażenie placówek edukacyjnych w pomoce naukowe;	– Infrastruktura edukacyjna dostępna i dostosowana do potrzeb dzieci;	– Liczba dzieci w wieku żłobkowym przypadająca na jedno miejsce w żłobku;
	1.2.4. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjnej;		– Liczba przedszkoli;
			– Liczba miejsc w przedszkolach;
			– Liczba nauczycieli objętych kształceniem;

WYMIAR SPOŁECZNY			
Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym do życia			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
		<ul style="list-style-type: none"> – Wysoka jakość kształcenia przy wykorzystaniu nowoczesnych pomocy naukowych; – Stałe podnoszenie i aktualizowanie kompetencji kadry nauczycielskiej; 	
1.3. Rozwój oferty kulturalnej	1.3.1. Upowszechnianie kultury i twórczości w wymiarze regionalnym i lokalnym; 1.3.2. Rozszerzenie i promocja oferty kulturalnej; 1.3.3. Ochrona dziedzictwa kulturowego w oparciu o zasoby i istniejący potencjał; 1.3.4. Wspieranie działań organizacji pozarządowych mających na celu promocję i upowszechnianie kultury;	<ul style="list-style-type: none"> – Szeroka oferta kulturalna miasta – liczne wydarzenia i imprezy kulturalne; – Rozpowszechniona wiedza o ofercie kulturalnej miasta, – Wysoka atrakcyjność miasta pod względem kultury; 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba wydarzeń kulturalnych; – Liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze promocji i upowszechniania kultury;
1.4. Rozszerzenie bazy oraz oferty sportowo-rekreacyjnej	1.4.1. Przebudowa Miejskiego Kompleksu Sportowego w Sochaczewie przy ul. Warszawskiej 80 – III etap; 1.4.2. Modernizacja obiektów sportowych, w tym modernizacja stadionu MOSiR przy ul. Chopina 101 z zastosowaniem technologii energooszczędnych oraz budowa pawilonu klubowego; 1.4.3. Tworzenie miejsc sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców; 1.4.4. Rozszerzenie i promocja oferty sportowo-rekreacyjnej;	<ul style="list-style-type: none"> – Szeroka oferta sportowo-rekreacyjna w mieście; – Liczne miejsca w Sochaczewie umożliwiające uprawianie sportu i rekreacji; – Rozpowszechniona, ciesząca się popularnością oferta sportowo-rekreacyjna; – Prężnie działające organizacje sportowe; 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba obiektów i miejsc sportowo-rekreacyjnych w mieście; – Wysokość dofinansowania dla lokalnych organizacji sportowych;

WYMIAR SPOŁECZNY			
Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym do życia			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
	1.4.5. Wsparcie lokalnych organizacji sportowych mających na celu promocję i upowszechnianie sportu;		
1.5. Rozwój działań prozdrowotnych	1.5.1. Promocja zdrowego stylu życia; 1.5.2. Realizacja działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej; 1.5.3. Wsparcie organizacji pozarządowych działających w obszarze prozdrowotnym lub promujących zdrowy styl życia;	<ul style="list-style-type: none"> – Dobry stan zdrowia mieszkańców miasta; – Wysoki poziom edukacji zdrowotnej w mieście; – Liczne działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej realizowane w mieście; 	<ul style="list-style-type: none"> – Poziom wydatków na promocję zdrowia; – Liczba działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej prowadzonych w mieście; – Liczba organizacji pozarządowych objętych wsparciem;
1.6. Sochaczew dla Seniorów – rozwój „srebrnej gospodarki”	1.6.1. System wsparcia dla organizacji pozarządowych zajmujących się osobami starszymi; 1.6.2. Działalność edukacyjna w zakresie korzystania z nowoczesnych technologii cyfrowych; 1.6.3. Promocja aktywności wśród osób starszych; 1.6.4. Wsparcie działalności stowarzyszeń senioralnych i współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie „srebrnej gospodarki”; 1.6.5. Współpraca z instytucjami profilaktyki schorzeń pojawiających się na starość; 1.6.6. Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej w celu tworzenia przestrzeni przyjaznej seniorom;	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwinięty i sprawnie funkcjonujący system organizacji pozarządowych świadczących usługi dla seniorów w Sochaczewie; – Wzrost wiedzy sochaczewskich seniorów w zakresie korzystania z nowoczesnych technologii cyfrowych; – Wysoki poziom aktywności wśród osób starszych w mieście; – Ograniczona izolacja społeczna dzięki integracji międzypokoleniowej; – Dogodna jakość życia seniorów dzięki zwiększonej dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz licznym inicjatywom na rzecz seniorów; 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba organizacji pozarządowych zajmujących się osobami starszymi objętych wsparciem; – Liczba stowarzyszeń senioralnych objętych wsparciem; – Liczba działań edukacyjnych w zakresie korzystania z nowoczesnych technologii cyfrowych adresowanych do seniorów; – Liczba porozumień zawartych z organizacjami pozarządowymi w zakresie „srebrnej gospodarki”; – Liczba klubów seniora funkcjonujących w mieście;

WYMIAR SPOŁECZNY			
Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym do życia			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
	1.6.7. Rozwijanie integracji międzypokoleniowej; 1.6.8. Wspieranie Rady Seniorów; 1.6.9. Rozwój inicjatyw na rzecz Seniorów (Karta Seniora, opaski bezpieczeństwa, usługi opiekuńcze); 1.6.10. Utworzenie sieci Klubów Seniora;		
1.7. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	1.7.1. Rozbudowa i modernizacja systemów bezpieczeństwa, ostrzegania i alarmowania ludności; 1.7.2. Rozbudowa monitoringu miejskiego; 1.7.3. Edukacja dla bezpieczeństwa – programy podnoszenia wiedzy i praktycznych umiejętności w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dla zróżnicowanych grup odbiorców (seniorzy, uczniowie itd.); 1.7.4. Wspieranie społecznych inicjatyw służących podniesieniu bezpieczeństwa w mieście; 1.7.5. Wspieranie działań na rzecz podnoszenia poziomu zaufania do służb publicznych;	<ul style="list-style-type: none"> – Wysoki poziom bezpieczeństwa w mieście; – Wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców; – Wzrost poziomu zaufania społeczeństwa do służb publicznych; 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zainstalowanych w mieście kamer monitoringu miejskiego; – Liczba głośników szczelinowych składających się na miejski system ostrzegania i alarmowania ludności; – Liczba zrealizowanych programów podnoszenia wiedzy i praktycznych umiejętności w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dla zróżnicowanych grup odbiorców;

Źródło: opracowanie własne

W kolejnej tabeli znajdują się oczekiwane rezultaty dla działań planowanych w ramach celów operacyjnych w wymiarze gospodarczym. Tabela przedstawia również wskaźniki ich osiągnięcia.

Tabela 9. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – wymiar gospodarczy

WYMIAR GOSPODARCZY			
Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym do prowadzenia działalności gospodarczej			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
2.1. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i zasobu mieszkaniowego miasta	2.1.1. Termomodernizacja; 2.1.2. Wymiana źródeł ciepła; 2.1.3. Instalacja OZE;	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa efektywności energetycznej budynków; – Poprawa jakości powietrza w mieście; 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji; – Liczba budynków, w których wymieniono źródło ciepła; – Liczba budynków użyteczności publicznej, w których dokonano montażu instalacji OZE;
2.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej	2.2.1. Budowa zakładu geotermalnego wraz z rozbudową sieci ciepłowniczych; 2.2.2. Rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej wraz z budową zbiorników retencyjnych; 2.2.3. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej;	<ul style="list-style-type: none"> – Zachowanie dobrej jakości środowiska; – Rozwinięta infrastruktura techniczna; 	<ul style="list-style-type: none"> – Długość sieci ciepłowniczych; – Liczba odbiorców podłączonych do sieci ciepłowniczej; – Długość sieci kanalizacji deszczowej; – Długość sieci wodociągowej; – Długość sieci kanalizacji sanitarnej
2.3. Rozwój oferty turystycznej	2.3.1. Rozszerzenie i promocja oferty turystycznej; 2.3.2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej rzeki Bzury i Utraty; 2.3.3. Działania zmierzające do uspoźnienia tras rowerowych; 2.3.4. Wsparcie instytucji kultury na rzecz włączenia ich w tworzenie produktu turystycznego „Mała Ojczyzna Chopina”;	<ul style="list-style-type: none"> – Szeroka oferta turystyczna miasta; – Rozpowszechniona wiedza o ofercie turystycznej miasta; – Wysoka atrakcyjność miasta pod względem turystyki; – Zwiększenie popularności miasta wśród turystów; – Uspoźniony system tras rowerowych w mieście; – Funkcjonowanie punktów informacyjnych na terenie miasta; 	<ul style="list-style-type: none"> – Współczynnik klikalności (CTR) oferty turystycznej w zakładce „Turysta” na stronie internetowej miasta; – Liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze promocji i upowszechniania turystyki; – Liczba instytucji objętych wsparciem (włączonych w tworzenie produktu turystycznego „Mała Ojczyzna Chopina”); – Liczba obiektów turystycznych, w których wdrożono informację audio-wizualną;

WYMIAR GOSPODARCZY			
Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem przyjaznym do prowadzenia działalności gospodarczej			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
	2.3.5. Wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych mających na celu promocję i upowszechnianie turystyki; 2.3.6. Wzmocnienie znaczenia turystyki w gospodarce miasta; 2.3.7. Wspieranie rozwoju działalności organizacji turystycznych; 2.3.8. Wspieranie istniejących produktów turystycznych i tworzenie nowych; 2.3.9. Tworzenie punktów informacyjnych; 2.3.10. Rozwój informacji audio-wizualnej w obiektach turystycznych;	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwinięty system informacji audio-wizualnej w sochaczewskich obiektach turystycznych; 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba punktów informacyjnych;
2.4. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	2.4.1. Prowadzenie doradztwa dla osób zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej; 2.4.2. Promocja sochaczewskich przedsiębiorców; 2.4.3. Przygotowanie oferty lokali będących w zasobie miasta, które mogą być wykorzystane do prowadzenia działalności gospodarczej;	<ul style="list-style-type: none"> – Wysoka jakość doradztwa dla osób zainteresowanych założeniem własnej firmy; – Szeroki zakres działań promocyjnych lokalnych przedsiębiorstw świadczonych przez miasto; – Duża liczba działalności gospodarczych; – Szeroka oferta miasta w zakresie lokali przeznaczonych na działalność gospodarczą; 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób korzystających z doradztwa; – Liczba podmiotów gospodarczych w mieście; – Liczba działań miasta promujących sochaczewskie przedsiębiorstwa; – Liczba lokali w zasobie miasta, przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczych; – Liczba partnerów programu Sochaczewska Karta Mieszkańca

Źródło: opracowanie własne

Kolejna tabela zawiera oczekiwane rezultaty dla działań planowanych w ramach celów operacyjnych w wymiarze przestrzennym. W tabeli znajdują się ponadto wskaźniki ich osiągnięcia.

Tabela 10. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – wymiar przestrzenny

WYMIAR PRZESTRZENNY			
Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem o przyjaznej przestrzeni publicznej i dobrej jakości środowisku naturalnym			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
3.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej	3.1.1. Rozbudowa infrastruktury drogowej, w tym budowa drogi Północ-Południe jako element połączenia Sochaczewa z Warszawą i budowa nowej przeprawy mostowej na rzece Bzurze w ramach porozumienia trzech samorządów; 3.1.2. Modernizacja dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą;	<ul style="list-style-type: none"> – Wysoka dostępność komunikacyjna; – Dobrej jakości infrastruktura drogowa; – Wysoki poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym; 	<ul style="list-style-type: none"> – Długość dróg gminnych; – Odsetek zmodernizowanych dróg gminnych (długość dróg gminnych=100%);
3.2. Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego	3.2.1. Widoczny pieszy – poprawa bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych; 3.2.2. Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego wraz z wdrożeniem inteligentnego systemu zarządzania z elementami OZE;	<ul style="list-style-type: none"> – Wysoki poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym na przejściach dla pieszych; – Wysoce efektywny system oświetlenia ulicznego w mieście; 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zdarzeń na przejściach dla pieszych; – Liczba doświetlonych przejść dla pieszych;
3.3. Rozwój mobilności miejskiej i transportu niskoemisyjnego oraz poprawa układu komunikacyjnego	3.3.1. Zakup energooszczędnych autobusów o napędzie ekologicznym wraz z organizacją stanowisk do ich obsługi; 3.3.2. Uruchomienie kompleksowego systemu ekologicznej komunikacji indywidualnej; 3.3.3. Budowa ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych;	<ul style="list-style-type: none"> – Ekologiczny transport publiczny; – Wysoka dostępność do środków ekologicznej komunikacji indywidualnej; – Wysoki stopień korzystania przez mieszkańców z ekologicznej komunikacji indywidualnej; – Spójny układ komunikacyjny w mieście; 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba energooszczędnych autobusów w taborze komunikacji miejskiej; – Długość ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych w mieście;

WYMIAR PRZESTRZENNY			
Cel strategiczny: Miasto Sochaczew miejscem o przyjaznej przestrzeni publicznej i dobrej jakości środowisku naturalnym			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
3.4. Uporządkowanie przestrzeni publicznych i zagospodarowanie terenów zielonych	3.4.1. Uporządkowanie terenów zniszczonych, w tym terenu po byłym Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej przy ul. Okrężnej w Sochaczewie; 3.4.2. Modernizacja sochaczewskich zabytków objętych ochroną konserwatorską i udostępnianie ich na cele publiczne, w tym rozbudowa Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą jako przystosowanie do pełnienia roli regionalnego koordynatora produktu turystycznego Mała Ojczyzna Chopina; 3.4.3. Zagospodarowanie terenów zielonych, w tym nad rzeką Bzurą i Utratą;	<ul style="list-style-type: none"> – Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna w mieście; – Wysoka atrakcyjność turystyczna dzięki zadbanym zabytkom, które objęto właściwą opieką; 	<ul style="list-style-type: none"> – Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych; – Liczba zmodernizowanych zabytków; – Liczba zabytków udostępnionych na cele publiczne;

Źródło: opracowanie własne

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Integralną częścią strategii jest model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Opracowany model odpowiada opracowanej dla miasta wizji rozwoju, a tym samym odpowiada celom strategicznym i operacyjnym wskazanym w niniejszym dokumencie.

W toku prac nad strategią ustalono, iż istotnym problemem miasta Sochaczew są negatywne trendy demograficzne, którym należy przeciwdziałać m.in. zachęcając mieszkańców do osiedlania się oraz pozostawania na terenie Sochaczewa poprzez podjęcie odpowiednich działań w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sochaczew opracowano mapę obrazującą funkcje terenów (mapa 1). Jedną z dominujących funkcji są tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, co powinno sprzyjać przyjętym założeniom. Na mapie nr 2 zaprezentowano uwarunkowania miasta, w tym m.in. sieć dróg, korytarze ekologiczne, tereny eksploatacji surowców mineralnych czy też lokalizację głównych punktów zasilania oraz ważniejszych oczyszczalni ścieków.

Mapa nr 3 przedstawia natomiast model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta Sochaczew. Na mapie znajdują się wybrane projekty, które zostały zgłoszone do planu działań dla Żyrardowskiego Obszaru Funkcjonalnego, a które wpisują się w wyszczególnione w strategii cele i kierunki działań – przypisano im poszczególne numery i oznaczono ich lokalizację na terenie miasta. Planowane projekty wpisują się w następujące cele operacyjne:

- Modernizacja Miejskiego Przedszkola nr 6 oraz modernizacja Miejskiego Przedszkola nr 7 – przedsięwzięcia wpisują się w cel operacyjny „*rozwijanie oferty opieki i edukacji dzieci do lat 7*” w wymiarze społecznym.
- Przebudowa Miejskiego Kompleksu Sportowego w Sochaczewie przy ul. Warszawskiej 80 (etap III) oraz modernizacja stadionu MOSiR przy ul. Chopina 101 z zastosowaniem technologii energooszczędnych oraz budowa pawilonu klubowego – przedsięwzięcia wpisują się w cel operacyjny „*rozszerzenie bazy oraz oferty sportowo-rekreacyjnej*” w wymiarze społecznym.
- Budowa zakładu geotermalnego oraz sieci ciepłowniczych łączących systemy ciepłownicze z ciepłownią geotermalną oraz budowa zbiornika retencyjnego w obrębie ul. Pięknej, ul. Sikorskiego i ul. Brukowej – przedsięwzięcia wpisują się w cel operacyjny „*modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej*” w wymiarze gospodarczym.
- Rewitalizacja zdegradowanego terenu po byłym Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej przy ul. Okrężnej w Sochaczewie oraz rozbudowa Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą – przedsięwzięcia wpisują się w cel operacyjny „*uporządkowanie przestrzeni publicznych i zagospodarowanie terenów zielonych*” w wymiarze przestrzennym.

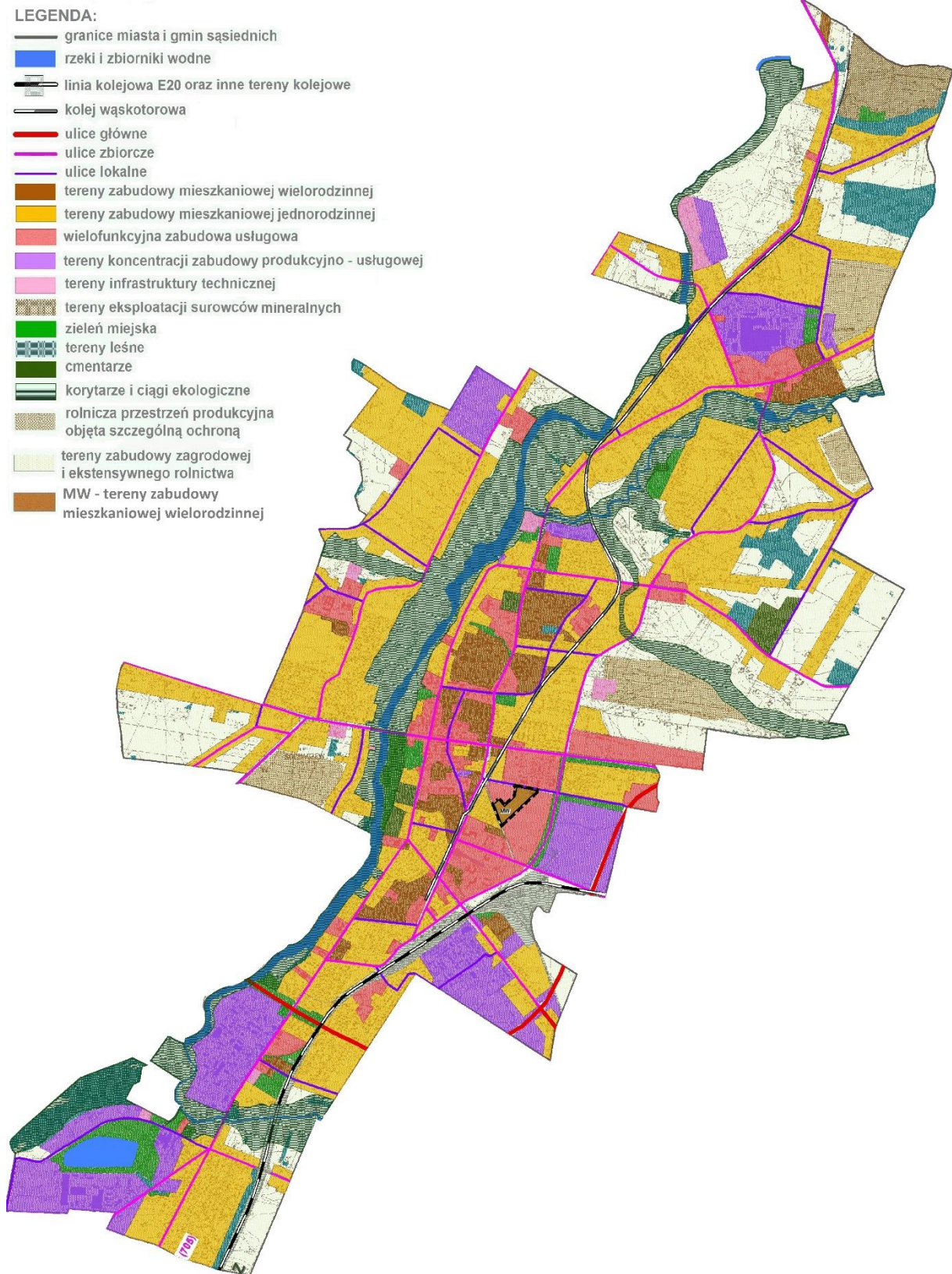
-
- Budowa ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych – przedsięwzięcie wpisuje się w cel operacyjny „*rozwój mobilności miejskiej i transportu niskoemisyjnego oraz poprawa układu komunikacyjnego*” w wymiarze przestrzennym.
 - Budowa drogi Północ-Południe oraz budowa nowej przeprawy mostowej na rzece Bzurze w ramach porozumienia trzech samorządów – przedsięwzięcia wpisują się w cel operacyjny „*modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej*” w wymiarze przestrzennym.

Warto nadmienić, iż w skład oznaczonego na mapie przedsięwzięcia dotyczącego budowy ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych, wchodzi trzy projekty zgłoszone do planu działania dla Żyrardowskiego Obszaru Funkcjonalnego:

- Rozwój bezpieczeństwa komunikacji rowerowej Za Bzurą – budowa ciągu pieszo-rowerowego w ulicy Rozlazłowskiej w Sochaczewie oraz budowa ścieżki rowerowej w ulicy Płockiej i Łowickiej w Sochaczewie.
- Przez Bzurę ścieżką rowerową – budowa ścieżki rowerowej w ciągu nowego mostu na rz. Bzurze, ulic Gawłowskiej oraz Batalionów Chłopskich w Sochaczewie.
- Rowerem przy wąskim torze – budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż torów kolei wąskotorowej w Sochaczewie.

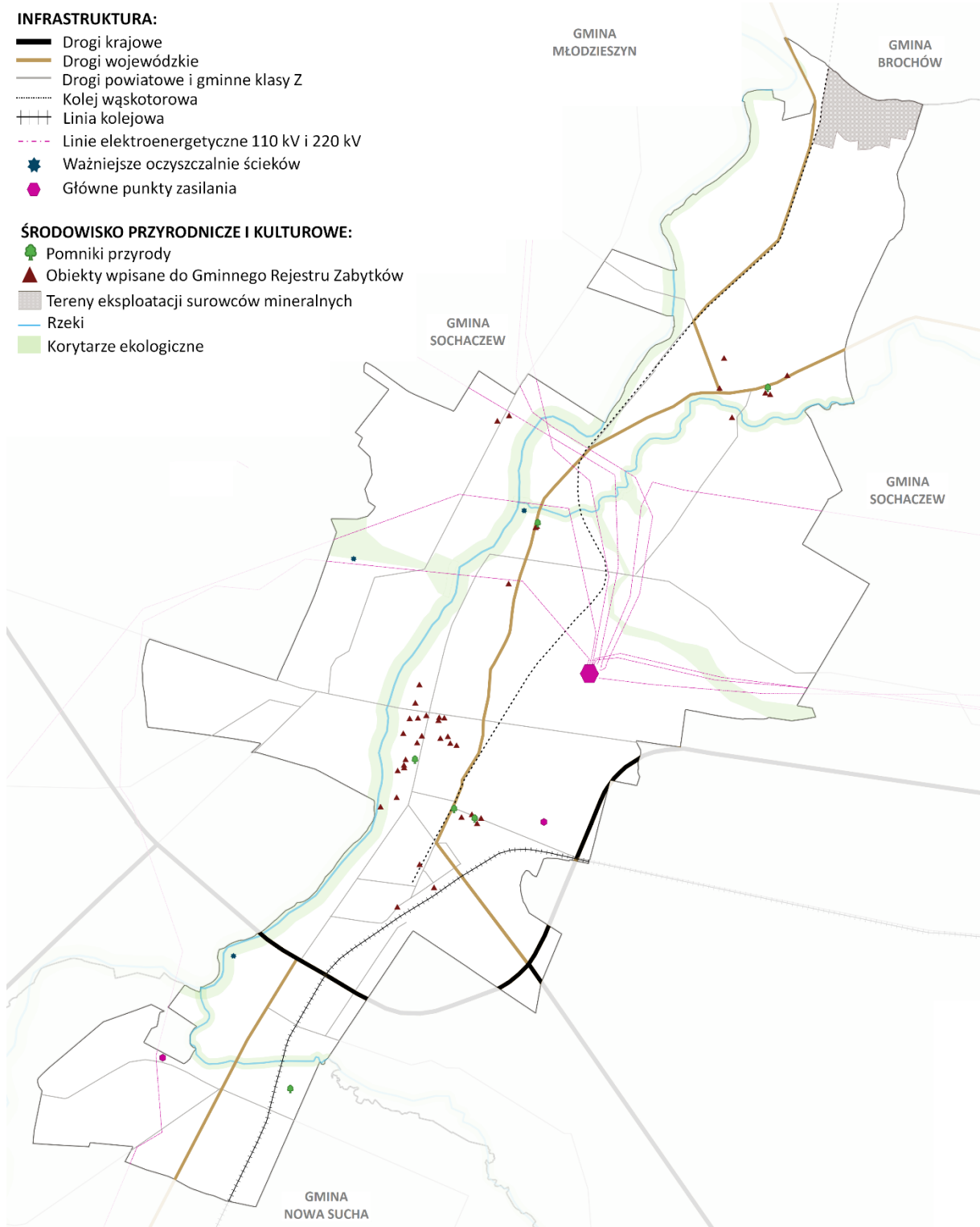
W modelu ujęto ponadto obszar rewitalizacji wyznaczony uchwałą Rady Miejskiej w Sochaczewie nr XXXIV/363/22 z dnia 16 grudnia 2022 roku, w toku prac nad opracowaniem *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030*. Obszar ten obejmuje 517 ha i został wskazany na mapie nr 3 jako istotny element modelu, z uwagi na przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które będą realizowane na jego terenie.

Mapa 1. Funkcje terenów Gminy Miasto Sochaczew

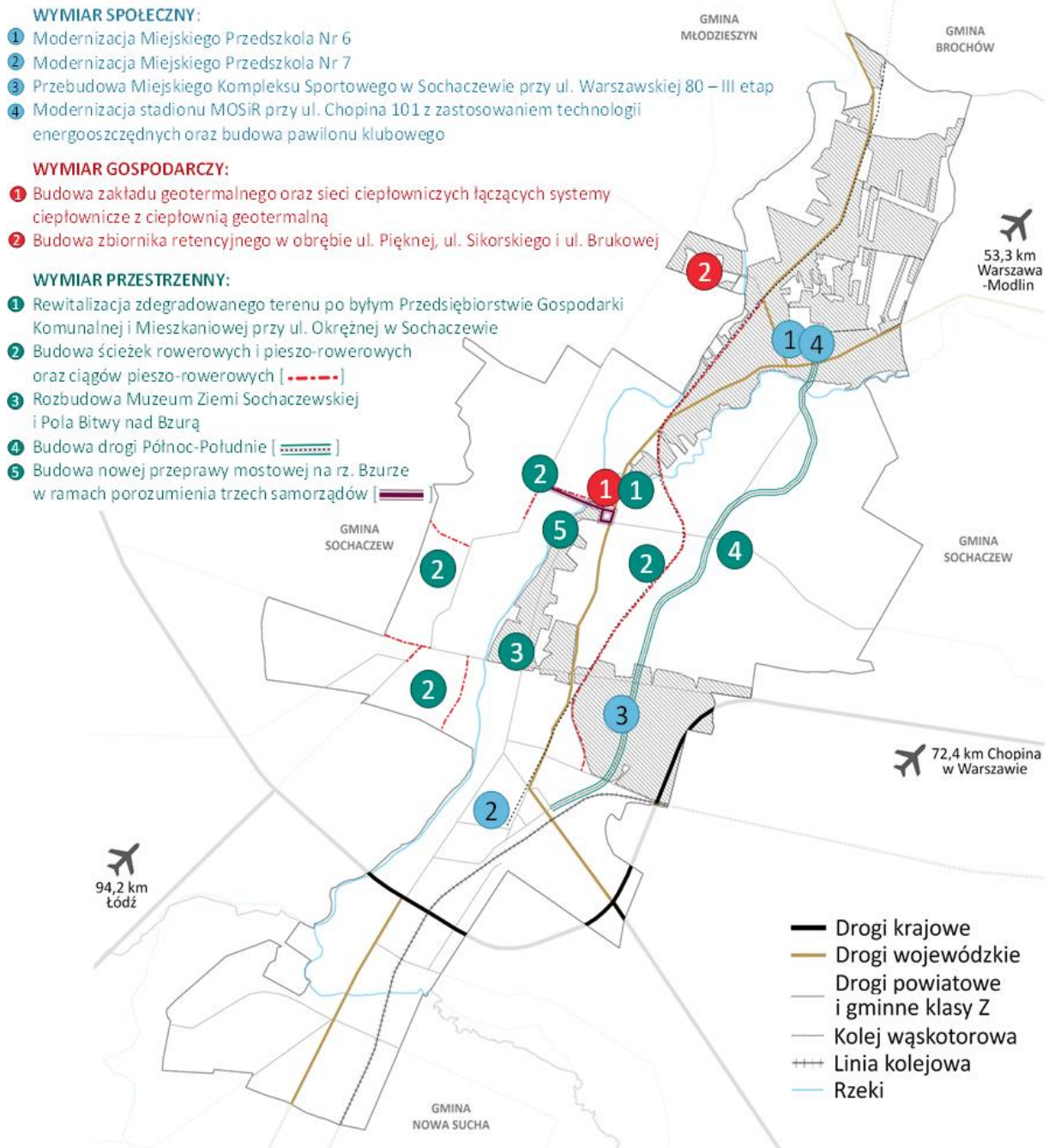
Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sochaczew

Mapa 2. Uwarunkowania Gminy Miasto Sochaczew

Źródło: opracowanie własne

Mapa 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Miasto Sochaczew

Źródło: opracowanie własne

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Jednym z komponentów polityki przestrzennej jest rozpoznanie potrzeb i potencjałów, mocnych i słabych stron, a także pojawiających się szans i zagrożeń. Kształtując politykę przestrzenną miasta kluczowym jest uwzględnienie pogłębionej diagnozy. Bazując na ustaleniach poczynionych na etapie diagnostycznym, wyróżnia się następujące postulaty dla polityki przestrzennej w Sochaczewie:

- rewitalizacja terenów zdegradowanych (zgodnie z *Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030*);
- kontynuacja istniejących trendów w zagospodarowaniu, w tym zapewnienie dostępności terenów pod rozwój funkcji mieszkaniowych z uwzględnieniem towarzyszących usług i możliwości prowadzenia działalności gospodarczej;
- uporządkowanie przestrzeni publicznej i zagospodarowanie terenów zielonych ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego;
- rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej i technicznej, służące poprawie układu komunikacyjnego i wzmocnieniu konkurencyjności miasta, w tym także poprzez rozwój gospodarki i turystyki;
- dążenie do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa publicznego, z uwzględnieniem ochrony zdrowia społeczności;

Polityka przestrzenna prowadzona w mieście powinna być ponadto komplementarna z dokumentami nadrzędnymi. W szczególności należy zatem zachować spójność z polityką przestrzenną Samorządu Województwa Mazowieckiego. Podstawowym narzędziem jej prowadzenia na poziomie regionalnym jest *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego*, będący jednocześnie głównym narzędziem realizacji polityki przestrzennej na poziomie regionalnym poprzez wyznaczone kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z powyższym, kształtowanie polityki przestrzennej w mieście Sochaczew powinno więc odbywać się także w oparciu o zasady zagospodarowania ujęte we wskazanym dokumencie. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego uwzględnia wytyczne dla miasta w obszarze:

- 1) transportu kolejowego w następującym zakresie:
 - przebudowy/remontu linii kolejowej nr 3 na odcinku Sochaczew – Swarzędz;
 - budowy bazy utrzymaniowej taboru w Sochaczewie;
- 2) transportu zbiorowego w następującym zakresie:
 - utworzenia lokalnego punktu przesiadkowego (węzła) w Sochaczewie;

-
- 3) ochrony krajobrazów kulturowych w następującym zakresie:
 - zachowania i kreowania ładu przestrzennego, zachowania walorów krajobrazu kulturowego oraz kształtowania pasm przyrodniczo-kulturowych o znaczeniu regionalnym (m.in. poprzez wykorzystanie sieci miast historycznych czy też tworzenie muzeów – w tym Stacji Muzeum posiadającej w swojej strukturze filię w Sochaczewie);
 - 4) infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w następującym zakresie:
 - inwestycji w zakresie sieci kanalizacyjnych, czyszczalni ścieków, w tym ich budowy i modernizacji;

Warto nadmienić, iż Sochaczew wskazywany jest w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego* ze względu na przebiegające przez teren miasta linie elektroenergetyczne: 220 kV Pątnów – Płock Podolszyce – Mory i 220 kV Konin – Sochaczew – Ołtarzew – Mory, a także zlokalizowaną na jego terenie stację 220/110 kV Sochaczew. W dokumencie miasto wskazano także ze względu na przebiegający przez jego obszar rurociąg paliwowy DN 250 Płock – Mościska – Emilianów. Co więcej, Sochaczew w ww. dokumencie został wymieniony w wykazie miast historycznych. Miasto zaklasyfikowano również jako obszar posiadający duży potencjał do rozwoju turystyki miejskiej i kulturowej z uwagi na szlak kolejki wąskotorowej o znaczeniu regionalnym (Sochaczewska Kolej Wąskotorowa).

Obszary strategicznej interwencji

Obszary strategicznej interwencji (OSI) stanowią terytoria, do których kierowana jest polityka rozwoju, nastawiona na wywołanie określonych zmian. Wyróżnia się dwa rodzaje OSI: obszary problemowe i obszary wzrostu. W dokumentach strategicznych wskazuje się OSI na różnych poziomach: krajowym, regionalnym, lokalnym.

Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

W „Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze” zidentyfikowano obszary strategicznej interwencji (OSI), na podstawie definicji określonej w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – jako obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do których jest kierowana interwencja publiczna.

W związku z powyższym, w województwie mazowieckim na poziomie regionalnym zostały wyznaczone dwa typy OSI:

- 1) problemowe – podregiony NUTS 3 (tj. podregiony grupujące powiaty):
 - w regionie Mazowieckim regionalnym: ciechanowski, ostrołęcki, płocki, radomski, siedlecki, żyrardowski,
 - w regionie Warszawskim stołecznym: warszawski zachodni, warszawski wschodni i miasto Warszawa,
- 2) bieguny wzrostu – miejskie obszary funkcjonalne:
 - miejski obszar funkcjonalny Warszawy (region Warszawski stołeczny) jako istniejący biegun wzrostu,
 - miejskie obszary funkcjonalne miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz Płocka, Siedlec i Żyrardowa jako potencjalnych biegunów wzrostu.

OSI określone na poziomie województwa obejmują także OSI z poziomu krajowego, wskazane w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030), tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

Gmina Miasto Sochaczew jest częścią podregionu NUTS 3 – żyrardowskiego, stanowiącego pierwszy typ OSI (tzn. obszar problemowy), jak również jest częścią Żyrardowskiego Obszaru Funkcjonalnego (ŻOF), który z kolei stanowi drugi typ OSI (tzn. jest kwalifikowany jako potencjalny biegun wzrostu). **Tym samym Sochaczew wpisuje się w oba typy OSI wskazane na poziomie regionalnym (obszar problemowy oraz potencjalny biegun wzrostu), a jednocześnie nie wpisuje się w żaden typ OSI wskazany na poziomie krajowym.**

Bieguny wzrostu

Według „Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze” miasta wraz z obszarami funkcjonalnymi pełnią rolę biegunów wzrostu lub potencjalnych biegunów wzrostu w skali krajowej i wojewódzkiej, subregionalnej i lokalnej. **Miasto Sochaczew, jako jedna ze stron współpracy w ramach Żyrardowskiego Obszaru Funkcjonalnego, klasyfikuje się do grupy potencjalnych biegunów wzrostu w skali subregionalnej.**

Zgodnie z zapisami ww. strategii, wsparcie miast oraz ich obszarów funkcjonalnych (w tym Żyrardowa i jego obszaru funkcjonalnego, w którego skład wchodzi Gmina Miasto Sochaczew) ukierunkowane będzie na rozwój i poprawę jakości współpracy w obszarach funkcjonalnych w celu wzmacniania potencjałów i przewyższania problemów rozwojowych w skali ponadlokalnej. Doskonalenie zintegrowanego zarządzania i współzrządzenia rozumiane jest jako podejmowanie oraz prowadzenie efektywnej współpracy samorządów, instytucji, a także grup społecznych i gospodarczych z obszaru poszczególnych MOF na rzecz wielowymiarowego i wielopoziomowego współzarządzania, wykorzystującego partycypacyjne formy procesu decyzyjnego.

W „Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze” wskazano, iż współpraca we wszystkich MOF (a zatem także w ŻOF) powinna być ukierunkowana na:

- uporządkowanie gospodarki przestrzennej i przywrócenie ładu przestrzennego w miejskich obszarach funkcjonalnych (obejmujące w szczególności koordynację procesów planowania przestrzennego w celu ochrony ładu przestrzennego, terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy, chaosem inwestycyjnym i przeznaczaniem gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, jak też rewitalizację oraz dbałość o dostęp do wysokiej jakości terenów zieleni i ograniczenie hałasu).
- rozwój efektywnego systemu transportowego opartego na transporcie zbiorowym i niezmotoryzowanym (tj. rozwój infrastruktury pieszej, zintegrowanej sieci tras rowerowych zgodnej ze standardami określonymi na poziomie województwa połączonej z trasami wojewódzkimi, a także niskoemisyjnego transportu zbiorowego zintegrowanego z systemem wojewódzkim).
- poprawę jakości powietrza (w tym kompleksową modernizację energetyczną budynków, likwidację źródeł niskiej emisji, inwestycje w OZE, tworzenie korytarzy regeneracyjnych miast, rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz ograniczanie indywidualnego ruchu samochodowego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych),
- zwiększenie efektywności i dostępności do usług publicznych dostosowanych do potrzeb różnych grup społecznych w miejskich obszarach funkcjonalnych.

Efektywna współpraca i współzarządzanie w obrębie miejskich obszarów funkcjonalnych, skoncentrowane na niwelowaniu ponadlokalnych problemów i barier rozwojowych, przyczyni się do wzmocnienia powiązań funkcjonalnych między miastami i otaczającymi je obszarami, w tym wymiarze miasto-obszary wiejskie. Będzie temu sprzyjać koncentracja współpracy na:

-
- działaniach wspólnych dla wszystkich MOF (wskazanych jako OSI – bieguny wzrostu),
 - rozwoju lokalnych rynków pracy i aktywizacji zawodowej mieszkańców, w tym w zakresie dostosowania oferty edukacyjnej i doradztwa zawodowego, zapewniając równowagę popytowo-podażową na rynku pracy i niwelując zjawisko bezrobocia strukturalnego
 - zwiększeniu atrakcyjności inwestycyjnej i wspieraniu przedsiębiorczości w celu rozwoju nowych gałęzi gospodarki, w tym w zakresie przemysłu przyszłości oraz zielonych (zrównoważonych) inwestycji.

Powyższe założenia, wskazujące kryteria ukierunkowania współpracy w MOF, są spójne z założeniami i celami *Strategii Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030*.

Obszary problemowe

Gmina Miasto Sochaczew wchodzi w skład podregionu żyrdowskiego, a zatem klasyfikuje się do obszarów problemowych. W „*Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze*” wskazano między innymi, iż interwencja w OSI żyrdowskim w kontekście poprawy warunków życia mieszkańców, zorientowana będzie na zwiększenie dostępności do infrastruktury sieciowej, zwłaszcza kanalizacyjnej i gazowej. Kluczowe są także inwestycje w niskoemisyjne źródła ciepła i transport publiczny w celu poprawy jakości powietrza w podregionie.

Zgodnie z zapisami ww. strategii, działania w OSI żyrdowskim skoncentrowane będą na wskazanych poniżej obszarach:

- 1) Kreowanie warunków dla rozwoju specjalizacji podregionu poprzez:
 - rozwój skoordynowanej oferty inwestycyjnej,
 - wspieranie usieciowienia gospodarki podregionu,
 - wzmacnianie wykształconych specjalizacji gospodarczych, w tym rozwój bazy skupowo-przetwórczej dla produktów rolnych,
 - wdrażanie przyjaznych dla środowiska rozwiązań technologicznych w przedsiębiorstwach.
- 2) Poprawa stanu środowiska poprzez:
 - rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych, ciepłowniczych,
 - rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego, poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych, w szczególności na obszarach wykluczenia transportowego,
 - rozwój sieci tras rowerowych i infrastruktury dla pieszych.

Obszary działania wskazane dla OSI żyrdowskiego, w szczególności w zakresie poprawy stanu środowiska, są spójne z założeniami i celami przyjętymi w *Strategii Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030*.

System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Prawidłowa realizacja założeń *Strategii Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030* jest kontrolowana poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring i ewaluację. System stałej kontroli i oceny efektów działań określonych w strategii odbywać się będzie poprzez gromadzenie i analizę danych. Umożliwi to identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie, jak również zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Strategia Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030 jest dokumentem przyjmowanym w formie uchwały Rady Miejskiej w Sochaczewie. W uchwale tej Rada Miejska powierza Burmistrzowi Miasta Sochaczewa wykonanie jej postanowień.

Rada Miejska w Sochaczewie uczestniczy w procesie oceny i analizy postępów realizacji strategii, jak również podejmuje decyzje strategiczne dla realizacji jej zapisów, w szczególności ich aktualizacji lub poprzez uwzględnianie ich w jednorocznych i wieloletnich budżetach gminy.

Organem wykonawczym, koordynującym działania podejmowane w ramach interwencji strategicznej jest Burmistrz Miasta Sochaczew, który odpowiada za integrację zasobów publicznych, prywatnych i społecznych miasta, niezbędnych do realizacji poszczególnych działań strategicznych.

Za wdrożenie strategii odpowiedzialny będzie Burmistrz Miasta Sochaczew, przy wykorzystaniu Urzędu Miejskiego w Sochaczewie i jego wydziałów, w tym w szczególności poprzez strukturę Wydziału Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych (RF). Wydział ten pełni funkcje koordynacyjne wobec wszystkich podmiotów realizujących zapisy strategii, jest odpowiedzialny za jej opracowanie i aktualizację, prowadzi monitoring i sprawozdawczość strategii oraz ocenę jej aktualności, poszukuje nowych źródeł finansowania, a także współpracuje z komórkami organizacyjnymi w zakresie inicjowania i koordynowania działań wskazanych w strategii. Do zadań RF należy również inicjowanie i wspieranie nowych przedsięwzięć i inicjatyw gospodarczych oraz współdziałanie w tym zakresie z podmiotami gospodarczymi działającymi na terenie miasta. Nadzór nad realizacją poszczególnych kierunków działań i przedsięwzięć realizowanych w ramach strategii sprawują kierownicy komórek organizacyjnych Urzędu i jednostek organizacyjnych miasta, których zakres merytoryczny dotyczy danego kierunku działania.

Zakłada się, że podmioty, które dotychczas zaangażowane były w realizację strategii, dysponują odpowiednią wiedzą merytoryczną, doświadczeniem i kadrą, niezbędną do wdrożenia jej zapisów. Wobec powyższego nie zachodzi konieczność powoływania odrębnych struktur dla realizacji przedsięwzięć wynikających ze strategii.

W zależności od stopnia skomplikowania poszczególnych przedsięwzięć, mogą być one wdrażane w ramach bieżącej pracy Wydziału Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych lub przez powołany w tym celu zespół projektowy, z możliwym udziałem jednostek zewnętrznych. Przedsięwzięcia realizowane we współpracy lub przez partnera społecznego będą wymagały wypracowania platformy współpracy, gwarantującej optymalny model współdziałania. Partnerska formuła współpracy zapewniająca wymianę opinii i stanowisk oraz zbieżność prowadzonej polityki jest konieczna w szczególności w przypadku realizacji celów wymagających aktywnej współpracy miasta z okolicznymi samorządami.

Rysunek 5. Podmioty zaangażowane w proces realizacji strategii

Źródło: opracowanie własne

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Działania realizowane w ramach Strategii Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030 w zasadniczej części wpisują się bezpośrednio w aktywność miejskich instytucji i jednostek, zatem wdrożenie zapisów strategii zależeć będzie w głównej mierze od polityki realizowanej przez samorząd lokalny. Kluczowe instrumenty wdrażające cele strategii stanowią następujące grupy dokumentów wykonawczych:

- budżet miasta i wieloletnia prognoza finansowa oraz plany inwestycyjne podmiotów zależnych od gminy;
- plany zagospodarowania przestrzennego miasta;
- obligatoryjne lub fakultatywne miejskie strategie/plany/polityki „branżowe” i wynikające z nich programy operacyjne, przy czym dokumenty wchodzące w życie po dacie przyjęcia

Strategii Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030, powinny uwzględniać określone w niej cele i kierunki działań, a dokumenty obowiązujące w momencie wejścia w życie *Strategii Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030* powinny zostać uzupełnione o odniesienie do celu strategicznego lub operacyjnego lub kierunku działań;

- regulaminy jednostek, funkcjonujące procesy i procedury.

Rysunek 6. Grupy dokumentów wykonawczych

Źródło: opracowanie własne

Monitoring

Monitoring oznacza proces systematycznego zbierania i analizowania informacji w zakresie postępów i efektów wdrażania *Strategii Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030*, mający na celu zapewnienie szybkiej reakcji na zmiany w otoczeniu strategii oraz zwiększenie efektywności realizacji polityk publicznych.

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, nakładającą na samorządy obowiązek sporządzania corocznego raportu o stanie gminy, zarysowany system monitorowania wpisywać się będzie w proces tworzenia tego dokumentu. Raport zawiera podsumowanie działalności władz samorządowych w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, strategii, programów i uchwał rady gminy. Kierownicy komórek organizacyjnych Urzędu na koniec pierwszego kwartału przekazują do Wydziału Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych (RF) informacje o zrealizowanych w poprzednim roku kalendarzowym projektach. RF sporządza raport zawierający opis realizowanych zadań wynikających z zapisów strategii, który będzie częścią Raportu o stanie miasta.

Monitoring powinien być prowadzony w szczególności w oparciu o analizę wskaźnikową na podstawie własnych danych i informacji oraz w oparciu o statystykę publiczną. Dla

umożliwienia stałej weryfikacji poziomu rozwoju miasta dla każdego celu określone zostały wskaźniki, które będą zbierane i analizowane. Wskaźniki monitorowania postępu realizacji strategii powinny być badane raz w roku, gdyż są to informacje odniesione do wskaźników, a więc osiągniętych efektów realizacji przedsięwzięć realizowanych w ramach strategii. Wybór wskaźników miał na celu przygotowanie systemu służącego do bieżącej oceny osiągnięcia celów strategii, a tym samym weryfikacji poziomu rozwoju miasta.

Ewaluacja

Celem ewaluacji jest rozliczenie wyników prac związanych ze strategią. Proces ten winien odbyć się dwukrotnie: w trakcie realizacji strategii oraz na zakończenie. Zasadnicza ocena efektów prowadzonych działań powinna mieć miejsce w połowie (po 3 latach – tzw. ocena mid-term) oraz po zakończeniu realizacji strategii (ocena ex-post), tj. do końca 2031 roku.

Ocena mid-term jest pierwszą oceną stopnia realizacji i aktualności strategii, pełniącą funkcje wspomagające jej wdrażanie. Na jej podstawie możliwe będzie dokonanie ewentualnych korekt prowadzonych działań. Jej zakres może być nieco węższy aniżeli w przypadku ewaluacji ex-post, ze względu na dynamikę przemian zachodzących w obrębie miasta.

Po zakończeniu realizacji strategii powinna być dokonywana ocena ex-post, obejmująca jak najszerszy zakres zjawisk, zbliżony do zakresu diagnozy. Na jej podstawie będzie możliwe podsumowanie kolejnych etapów realizacji strategii oraz sformułowanie rekomendacji, w tym również na potrzeby ewentualnej aktualizacji oraz kontynuacji. Ewaluacja strategii będzie miała znaczący wpływ na ocenę i aktualizację procesów zarządczych i wykonawczych w mieście oraz na spójność i aktualizację dokumentów programowo-planistycznych.

Procedura aktualizacji dokumentu strategii

W celu zapewnienia wystarczającego dostosowania do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, strategia będzie poddawana aktualizacji w czasie proponowanym przez Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych (RF), w przypadku stwierdzenia czynników mających istotny wpływ na realizację celów strategicznych. W sytuacji, kiedy podczas analizy corocznego raportu z monitoringu wskazana zostanie w nim konieczność wprowadzenia działań korygujących, Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych podejmie działania prowadzące do zmiany dokumentu. W przypadku konieczności aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030, proces ten dokonywany będzie w takim samym trybie, w jakim został przyjęty dokument strategii, w oparciu o wymagania:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Ramy finansowe i źródła finansowania

Możliwości finansowe Gminy Miasto Sochaczew jako jednostki samorządu terytorialnego są dość ograniczone. Przyjmuje się, że programy rozwojowe i projekty wdrożeniowe strategii finansowane będą w szczególności z następujących źródeł:

- środki własne (budżet miasta);
- środki publiczne (państwowe, regionalne, powiatowe oraz innych jednostek samorządu terytorialnego);
- środki unijne lub innych państw, organizacji i instytucji pozakrajowych/międzynarodowych;
- środki prywatne, w tym wnoszone w formie partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) oraz partnerstwa publiczno-społecznego.

Możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania, takich jak dotacje, w tym unijne oraz z programów i funduszy rządowych, są analizowane na bieżąco. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2024-2020 dla bieżącej perspektywy finansowej (wdrażanej do roku 2023) oraz kolejnego okresu, a także ogólnopolskich programów operacyjnych;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych, Rządowy Fundusz Polski Ład, Maluch+, Senior+, Dostępność+ oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programu jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze EOG, Fundusze Norweskie itp.;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Spis map

Mapa 1. Funkcje terenów Gminy Miasto Sochaczew.....	32
Mapa 2. Uwarunkowania Gminy Miasto Sochaczew	33
Mapa 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Miasto Sochaczew	34

Spis rysunków

Rysunek 1. Miasto Sochaczew – plac Kościuszki, rzeka Bzura, zabytkowa kolejka	6
Rysunek 2. Miasto Sochaczew – kramnice miejskie, bulwary nad Bzurą, ruiny Zamku Książąt Mazowieckich	7
Rysunek 3. Miasto Sochaczew – Muzeum Ziemi Sochaczewskiej, wzgórze zamkowe, amfiteatr	8
Rysunek 4. Cele strategiczne rozwoju Gminy Miasto Sochaczew.....	14
Rysunek 5. Podmioty zaangażowane w proces realizacji strategii	41
Rysunek 6. Grupy dokumentów wykonawczych	42

Spis tabel

Tabela 1. Analiza SWOT.....	13
Tabela 2. Cele w wymiarze społecznym	15
Tabela 3. Cele w wymiarze gospodarczym.....	16
Tabela 4. Cele w wymiarze przestrzennym	16
Tabela 5. Kierunki działań – wymiar społeczny	17
Tabela 6. Kierunki działań – wymiar gospodarczy	19
Tabela 7. Kierunki działań – wymiar przestrzenny.....	21
Tabela 8. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – wymiar społeczny	22
Tabela 9. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – wymiar gospodarczy.....	26
Tabela 10. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – wymiar przestrzenny.....	28

Załącznik: Pogłębiona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Miasto Sochaczew

**MIASTO
SOCHACZEW**

Pogłębiona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Miasto Sochaczew

NA RZECZ OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY MIASTO
SOCHACZEW NA LATA 2024-2030

Zamawiający:

Gmina Miasto Sochaczew

ul. 1 Maja 16, 96-500 Sochaczew

Wykonawca:

Grupa BST Sp. z o.o.

ul. Mieczyków 12, 40-748 Katowice

Spis treści

Gmina Miasto Sochaczew	4
Wprowadzenie	7
Metodologia.....	8
Sfera społeczna	10
Struktura demograficzna	10
Ruch ludności	13
Pomoc społeczna	15
Ochrona zdrowia	17
Edukacja, wychowanie i opieka nad dziećmi	19
Aktywność społeczna	26
Kultura, sport i rekreacja	27
Bezpieczeństwo publiczne.....	41
System programów miejskich dla mieszkańców.....	42
Sfera gospodarcza	44
Rynek pracy	44
Przedsiębiorczość	44
Atrakcyjność inwestycyjna.....	47
Finanse samorządowe	49
Powiązania funkcjonalne	51
Sfera przestrzenna	55
Lokalizacja.....	55
Dostępność komunikacyjna	56
Planowanie przestrzenne i rewitalizacja	60
Zasoby mieszkaniowe	64
Infrastruktura techniczna	65
Ochrona środowiska	69
Analiza wyników badania ilościowego	74
Analiza SWOT.....	84
Podsumowanie	85
Sfera społeczna – wnioski.....	85
Sfera gospodarcza – wnioski	85
Sfera przestrzenna – wnioski	87
Spis map.....	88
Spis rysunków	88
Spis tabel.....	89
Spis wykresów.....	91

Gmina Miasto Sochaczew

Sochaczew jest jednym z najstarszych miast na Mazowszu o ponad 800-letniej historii (z 1221 r. pochodzi pierwsza pisemna wzmianka mówiąca o Sochaczewie jako siedzibie kasztelani). To ponadto stolica liczącego prawie 85 tysięcy mieszkańców powiatu.¹³ Miasto jest usytuowane w zachodniej części województwa, położone jest w pobliżu trzech większych aglomeracji: Warszawy, Płocka i Łodzi. Sochaczew położony jest na europejskich szlakach komunikacyjnych co zapewnia mu dogodne warunki rozwoju.¹⁴

Przez miasto przebiega międzynarodowa trasa Berlin-Moskwa, którą można pokonać samochodem i pociągiem. Sochaczew umiejscowiony jest też przy międzynarodowej magistrali kolejowej relacji Warszawa-Poznań, a ze stacji dostępne są liczne bezpośrednie połączenia do dużych miast (m.in. Torunia, Lublina, Szczecina). W Sochaczewie działa kolej wąskotorowa, która od 1984 roku pełni wyłącznie funkcje muzealne (przejazdy zabytkową koleją stanowią atrakcję turystyczną).¹⁵

W pobliżu Sochaczewa planowana jest budowa węzła transportowego, który zintegruje transport lotniczy, kolejowy i drogowy – Centralny Port Komunikacyjny. W ramach tego projektu ma zostać wybudowany Port Lotniczy „Solidarność”. W pobliżu miasta planowana jest budowa trasy szybkiego ruchu (część obwodnicy Warszawy). W podobnym śladzie ma przebiegać kolej szybkiego ruchu.¹⁶

Miasto leży w niedalekiej odległości od malowniczych terenów Puszczy Kampinoskiej, Puszczy Bolimowskiej i leśnych terenów Gminy Młodzieszyn. Miejscowość rozciąga się z południa na północ wzdłuż prawego brzegu rzeki Bzury. Wszystkie te czynniki stwarzają dogodne warunki do odpoczynku oraz turystyki pieszej i rowerowej.¹⁷

Rysunek 7. Miasto Sochaczew – plac Kościuszki, rzeka Bzura, zabytkowa kolejka

Źródło: dokumentacja fotograficzna Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

¹³ Raport o stanie miasta 2021, Burmistrz Miasta Sochaczew, Sochaczew 2022, s. 6

¹⁴ www.sochaczew.pl, dostęp: 16.12.2022 r.

¹⁵ Ibidem.

¹⁶ Raport o stanie miasta 2021, Burmistrz Miasta Sochaczew, Sochaczew 2022, s. 6

¹⁷ Ibidem.

Układ przestrzenny Sochaczewa potwierdza jego średniowieczne korzenie. Wyraźnie wyróżnia się wzgórze zamkowe (dawniej: ośrodek administracyjny książąt mazowieckich), stanowiące samodzielny element krajobrazu. Miasto rozwijało się wokół prostokątnego rynku, który przez stulecia pełnił funkcje targowe. Obecnie jest to część reprezentacyjna i rekreacyjna miasta – powstał skwer miejski z punktami gastronomicznymi, ławkami i fontanną. W jednej z pierzei zlokalizowany jest budynek dawnego ratusza (dziś: siedziba Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą), w kolejnej – kościół parafialny. Pozostałe dwie pierzeje, południowa i północna, zostały zniszczone w trakcie wojen i nigdy nie zostały odbudowane.¹⁸

Struktura budowlana średniowiecznego miasta tworzyła geometryczną siatkę ulic. W Sochaczewie ww. struktura została dość dobrze zachowana, mimo iż miasto rozrastało się w swych granicach, dobudowano nowe części oraz rozszerzono o kilka dawniej odrębnych miejscowości (np. Trojanów, Boryszew, Chodaków). Przez to Sochaczew ma dziś nieco nietypowy (tj. wydłużony i wąski) kształt.¹⁹ Obecnie miasto zajmuje obszar ok. 26,19 km², z czego: 51 % terenu miasta zajmują użytki rolne, 39 % tereny zabudowane i zurbanizowane, 4,8 % grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione, 2,9 % grunty pod wodami, a nieużytki 2,3 %. Na terenie miasta przeważa zabudowa jednorodzinna lub niska zabudowa wielorodzinna.²⁰

Rysunek 8. Miasto Sochaczew – kramnice miejskie, bulwary nad Bzurą, ruiny Zamku Książąt Mazowieckich

Źródło: dokumentacja fotograficzna Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

W mieście swą siedzibę mają m.in szpital powiatowy, sąd rejonowy, komenda powiatowa policji, straży pożarnej, placówki pomocy społecznej. W pobliskich Bielicach stacjonuje jednostka wojskowa. Sochaczew to rozbudowana oferta edukacyjna: przedszkoli, szkół podstawowych, średnich, prywatnej uczelni wyższej, a także Państwowej Szkoły Muzycznej. W mieście działają dwa muzea: Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą oraz Muzeum Kolei Wąskotorowej. Szeroką ofertę dla mieszkańców zapewnia Sochaczewskie Centrum Kultury oraz Miejska Biblioteka Publiczna. W ramach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji funkcjonują dwa stadiony, dwie hale sportowe oraz pływalnia „Orka”.²¹

¹⁸ www.sochaczew.pl, dostęp: 16.12.2022 r.

¹⁹ Ibidem.

²⁰ *Raport o stanie miasta 2021*, Burmistrz Miasta Sochaczew, Sochaczew 2022, s. 6

²¹ www.sochaczew.pl, dostęp: 16.12.2022 r.

Coroczne Święto Mieszkańców - Dni Sochaczewa ściąga do miasta tysiące gości nie tylko z najbliższej okolicy. W ciągu roku w mieście odbywa się także ponad 300 mniejszych i większych imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. Na terenie Sochaczewa prężnie działa ponad 80 organizacji pozarządowych.²²

Rysunek 9. Miasto Sochaczew – Muzeum Ziemi Sochaczewskiej, wzgórze zamkowe, amfiteatr

Źródło: dokumentacja fotograficzna Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Sochaczew ma ponad 100-letnie tradycje przemysłowe. W mieście działa ponad cztery tysiące podmiotów gospodarczych, z czego większość to firmy jednoosobowe. W Sochaczewie nie brakuje jednak dużych podmiotów. Wśród nich są: Boryszew S. A. Oddział Boryszew Erg w Sochaczewie, Dura-Line Poland Sp. z o. o., „ENERGOP” Sp. z o. o., SARENS POLSKA Sp. z o. o., MCPP POLAND Sp. z o. o., SIME POLSKA Sp. z o. o., Zibi S.A., a także firmy działające na terenie centrum logistycznego Park Sochaczew. W najbliższej okolicy swą siedzibę mają m.in. MARS Polska Sp. z o.o., Bakoma Sp. z o. o., HELIO S.A., MFO S.A. i wiele innych.²³

²² Ibidem.

²³ Ibidem.

Wprowadzenie

Niniejszy raport stanowi diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta Sochaczew i dotyczy procesu opracowania dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030”.

Na zlecenie Gminy Miasto Sochaczew, diagnoza została opracowana przez firmę Grupa BST Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach w okresie od lipca do grudnia 2022 roku.

Jako że proces tworzenia dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym ma umiejscowienie w przepisach²⁴, niniejsza diagnoza opracowana została w oparciu o koncepcję badawczą zgodną z zapisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057). Ustawa ta określa zakres i procedurę sporządzania strategii.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w powstającej strategii rozwoju powinny znaleźć się wnioski z przeprowadzonej uprzednio diagnozy. Nieodłącznym elementem prac nad strategią rozwoju jest więc opracowanie diagnozy stanu obecnego. Ten etap jest zasadniczo punktem wyjścia do opracowania strategii, gdyż zidentyfikowane problemy oraz potrzeby będą bazą dla określenia celów strategicznych oraz kierunków działań.

²⁴ Zgodnie z art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych

Metodologia

Diagnoza sporządzana została przy wykorzystaniu metody analizy danych zastanych, obejmując swoim zakresem głównie analizy danych statystycznych (np. danych ze statystyki publicznej GUS, danych urzędu i innych jednostek organizacyjnych itp.). Analiza danych statystycznych bardzo często daje możliwość ukazania dynamiki poszczególnych zjawisk, co jest niezwykle istotnym elementem na etapie diagnozy.

Analiza danych zastanych (z ang. *desk research*) to metoda polegająca na analizie dostępnych danych i dokumentów (m.in. dokumentów projektowych, prawnych, publikacji, danych statystycznych). Stanowi bazę związaną z realizacją dalszych etapów badania. Badanie służyć może ustaleniu faktycznego stanu rzeczy, jak również stworzyć prognozy na przyszłość.

Niejednokrotnie analiza danych statystycznych w ramach desk research związana jest także z analizą kartograficzną. Ten element jest szczególnie ważny z uwagi na konieczność opracowania na kolejnym etapie prac modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Dlatego też w ramach prac nad diagnozą dokonane zostały analizy kartograficzne przy użyciu specjalistycznego oprogramowania, służącego do analizy przestrzennej, a tym samym do wizualizacji danych przy użyciu map.

Analiza kartograficzna to metoda umożliwiająca analizę przestrzenną (np. na poziomie podregionów, województw), dzięki wykorzystaniu zobrażeń kartograficznych w postaci map. Ponadto metoda kartograficzna pozwala na prezentowanie zjawisk w przestrzeni za pomocą diagramów, których rozmiary są odmienne dla poszczególnych wielkości zjawiska.

Należy nadmienić, że analiza danych zastanych to nie tylko analiza danych statystycznych. Na tym etapie dokonane zostały także analizy danych jakościowych, do których to przyjęto model korelacyjny. Materiał badawczy poddany został uważnej lekturze przez zespół badawczy, który w trakcie analiz koncentrował się na powtarzalności pewnych zjawisk i kategorii, poszukując wzajemnych korelacji pomiędzy nimi.

Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057), strategii rozwoju jednostek samorządu terytorialnego winny być dokumentami silnie uspołecznionymi, tzn. wypracowywanymi przy możliwie dużym udziale mieszkańców i innych interesariuszy. Dlatego też w proces diagnozy włączono mieszkańców, wśród których przeprowadzono badanie ilościowe (z wykorzystaniem ankiety

internetowej²⁵). Na etapie diagnostycznym zrealizowano **380 ankiet** (badanie przy błędzie maksymalnym wynoszącym 5%), które dostarczyły wiedzy o problemach i potrzebach diagnozowanych bezpośrednio przez lokalną społeczność.

CAWI - wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (z ang. *Computer-Assisted Web Interview*). Polega on na przesłaniu za pomocą sieci pytań kwestionariuszowych, które są pobierane ze strony internetowej organizatora badania do dowolnego miejsca, w którym znajduje się respondent i urządzenie elektroniczne z dostępem do sieci. Za pośrednictwem tej techniki ankietowany odpowiada na pytania zawarte w ankiecie. Odpowiedzi udzielane przez badanych są rejestrowane na serwerze.

Rozkład próby badawczej został opracowany z uwzględnieniem podziału na płeć i wiek. Na potrzeby opracowania próby badawczej wykorzystano dane za 2021 rok pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 11. Rozkład próby badawczej w badaniu ilościowym

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców		% ogółem		Liczba wywiadów	
	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety
18-34 lata	3 309	3 211	11,70%	11,36%	44	43
35-54 lata	4 920	4 893	17,40%	17,31%	66	66
55 lat i więcej	4 908	7 031	17,36%	24,87%	66	95
Suma	28 272		100%		380	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (*Bank Danych Lokalnych*)

Zwieńczeniem diagnozy było dokonanie analizy SWOT oraz wyciągnięcie wniosków, które posłużą jako punkt odniesienia w kolejnym etapie – strategicznym. Na podstawie zgromadzonych danych, dla poszczególnych obszarów poddanych analizie wyznaczone zostały mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Analiza SWOT to technika analityczna polegająca na identyfikacji czterech czynników strategicznych – wewnętrznych (słabe i mocne strony) i zewnętrznych (szanse i zagrożenia). Wyniki analizy SWOT mogą zostać zaimplementowane w dowolnym kierunku.

²⁵ Jeśli badanie z wykorzystaniem ankiety internetowej nie umożliwi realizacji pełnej próby, Wykonawca wykorzysta metodę CATI - wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo (z ang. *Computer-Assisted Telephone Interview*). Jest to technika, podczas której zbieranie informacji odbywa się za pośrednictwem łącza telefonicznego (badanie polega na odczytywaniu przez ankietera pytań z przygotowanego programu, w którym zapisuje uzyskane odpowiedzi).

Sfera społeczna

Struktura demograficzna

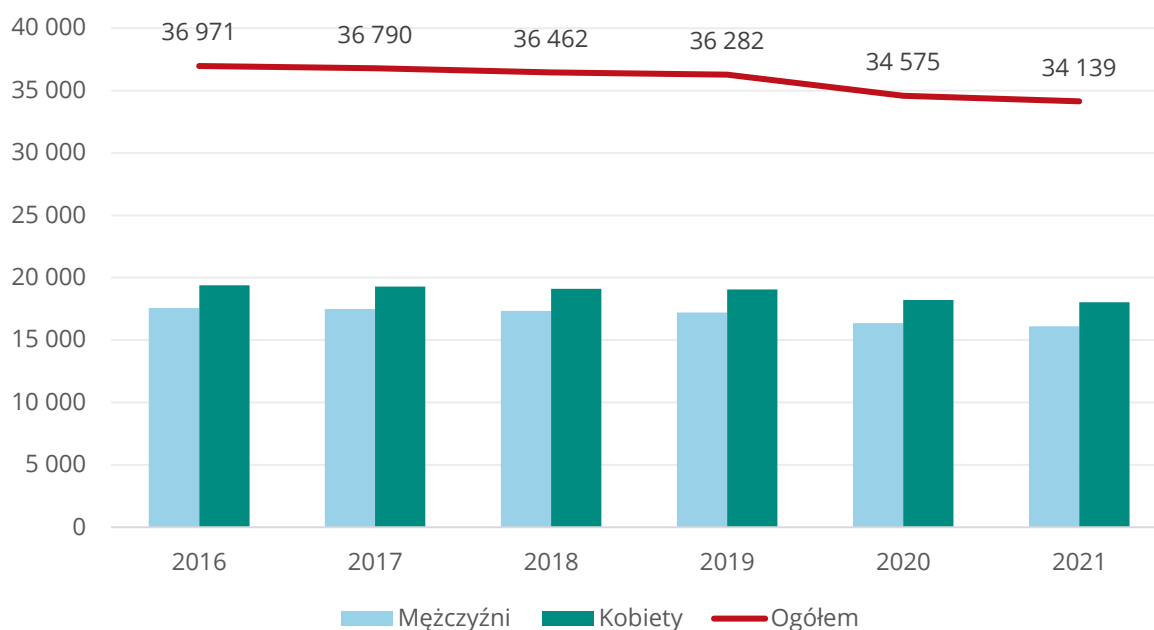
Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w 2021 roku Gminę Miasto Sochaczew zamieszkiwało 34 139 osób, z czego grupa mężczyzn liczyła 16 101 osób (47,2%), a grupa kobiet – 18 038 osób (52,8%). Na przestrzeni analizowanych lat (2016-2021) liczba mieszkańców Sochaczewa zmniejszyła się o 2 832 osoby (o 7,7%), przy czym liczba mężczyzn zmniejszyła się o 1 476 (8,4%), a liczba kobiet – o 1 356 (7,0%).

Tabela 12. Liczba ludności w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mężczyźni	17 577	17 505	17 350	17 221	16 356	16 101
Kobiety	19 394	19 285	19 112	19 061	18 219	18 038
Ogółem	36 971	36 790	36 462	36 282	34 575	34 139

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

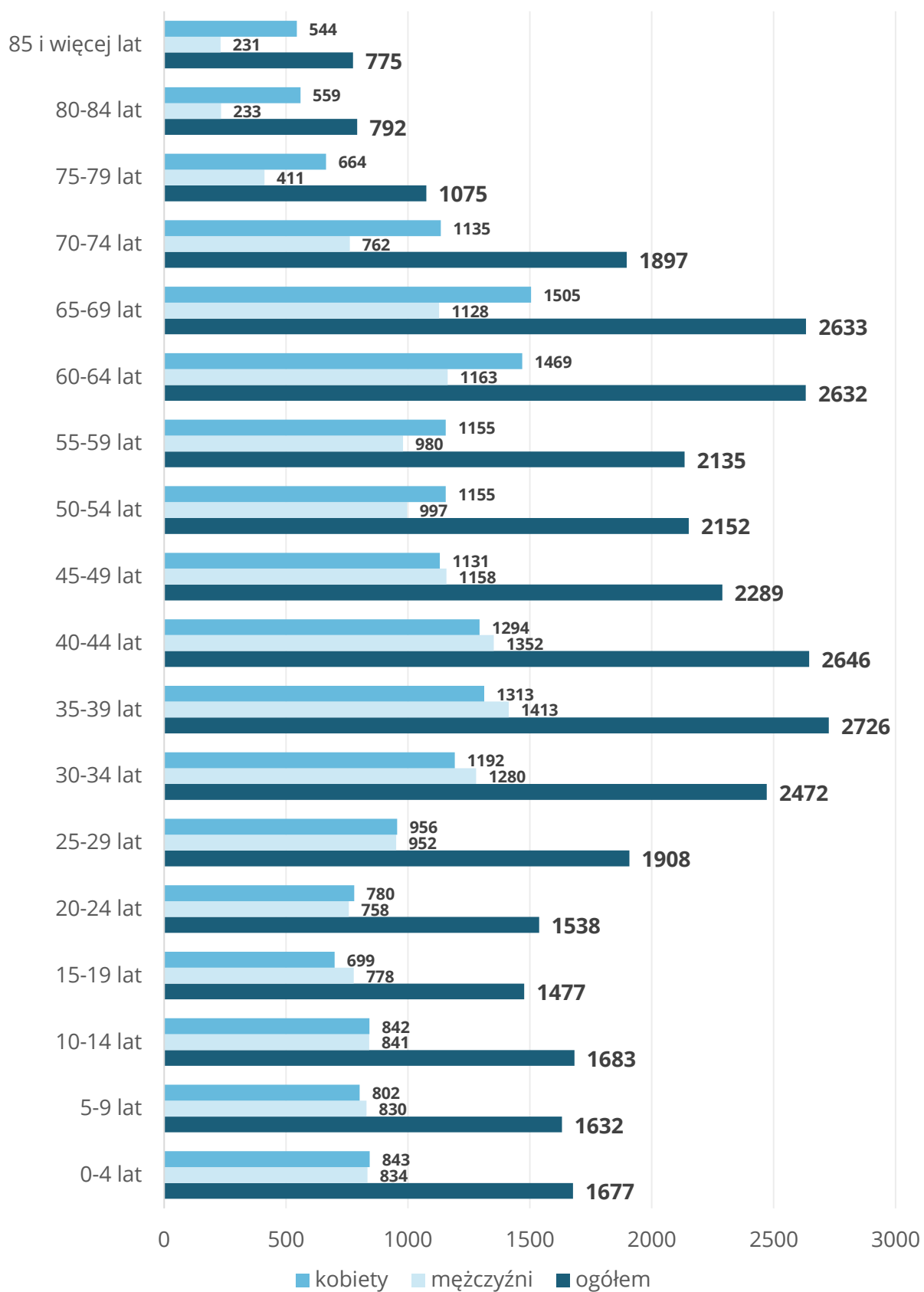
Wykres 1. Liczba ludności (wg płci) Gminy Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

W roku 2021 na terenie Gminy Miasto Sochaczew największą grupę mieszkańców stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 35 do 39 lat – liczba osób w tym przedziale wiekowym wynosiła 2 726. Drugą najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku od 40 do 44 lat (2 646 osób), natomiast najmniej liczną grupę stanowiła ludność w wieku 85 i więcej lat (775 osób).

Wykres 2. Struktura wieku mieszkańców Gminy Miasto Sochaczew w roku 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Analizując sytuację demograficzną w zakresie poszczególnych grup ekonomicznych, na przestrzeni lat 2016-2021 w Gminie Miasto Sochaczew odnotowano:

- spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym o 8,06%,
- spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym o 14,00%,
- wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym o 11,12%.

W 2021 roku sytuacja demograficzna przedstawiała się następująco:

- udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem wynosił 17,2%,
- udział ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem wynosił 57,5%,
- udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem wynosił 25,3%.

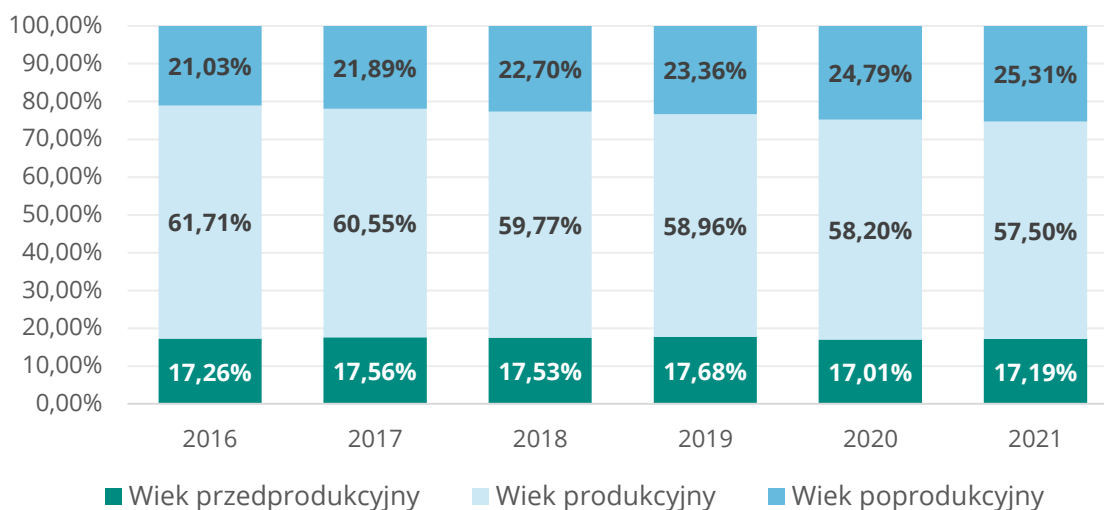
Tabela 13. Ludność Gminy Miasto Sochaczew w latach 2016-2021 według grup ekonomicznych

Wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Mężczyźni	3 244	3 290	3 275	3 289	2 997	2 964
	Kobiety	3 137	3 169	3 116	3 126	2 885	2 903
	Ogółem	6 381	6 459	6 391	6 415	5 882	5 867
Ludność w wieku produkcyjnym	Mężczyźni	11 986	11 779	11 539	11 284	10 647	10 372
	Kobiety	10 828	10 499	10 256	10 108	9 474	9 259
	Ogółem	22 814	22 278	21 795	21 392	20 121	19 631
Ludność w wieku poprodukcyjnym	Mężczyźni	2 347	2 436	2 536	2 648	2 712	2 765
	Kobiety	5 429	5 617	5 740	5 827	5 860	5 876
	Ogółem	7 776	8 053	8 276	8 475	8 572	8 641

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Biorąc pod uwagę powyższe dane, sytuacja demograficzna na terenie Gminy Miasto Sochaczew w większości ma cechy wspólne z tendencją ogólnokrajową i przedstawia postępujący proces starzenia się społeczeństwa.

Wykres 3. Udział poszczególnych grup ekonomicznych mieszkańców Gminy Miasto Sochaczew w ogólnej liczbie ludności w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Ruch ludności

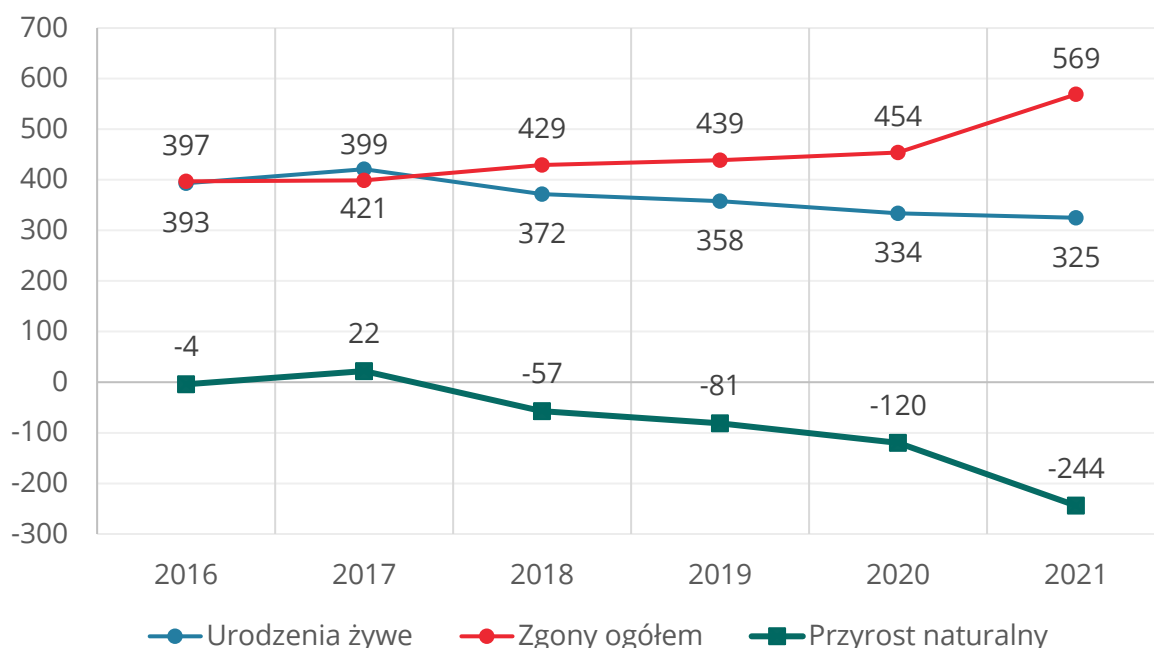
Na przestrzeni lat 2016-2021 na terenie Gminy Miasto Sochaczew odnotowywano ujemny przyrost naturalny, co świadczy o większej liczbie zgonów ogółem niż liczbie urodzeń żywych. Natomiast w 2017 roku przyrost naturalny osiągnął wartość dodatnią. Szczegółowe dane dotyczące przyrostu naturalnego przedstawiono w kolejnej tabeli oraz na wykresie.

Tabela 14. Urodzenia żywe i zgoni ogółem oraz przyrost naturalny w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Urodzenia żywe	Mężczyźni	204	218	194	193	167	155
	Kobiety	189	203	178	165	167	170
	Ogółem	393	421	372	358	334	325
Zgoni ogółem	Mężczyźni	197	199	224	236	243	297
	Kobiety	200	200	205	203	211	272
	Ogółem	397	399	429	439	454	569
Przyrost naturalny	Mężczyźni	7	19	-30	-43	-76	-142
	Kobiety	-11	3	-27	-38	-44	-102
	Ogółem	-4	22	-57	-81	-120	-244

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Wykres 4. Przyrost naturalny w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

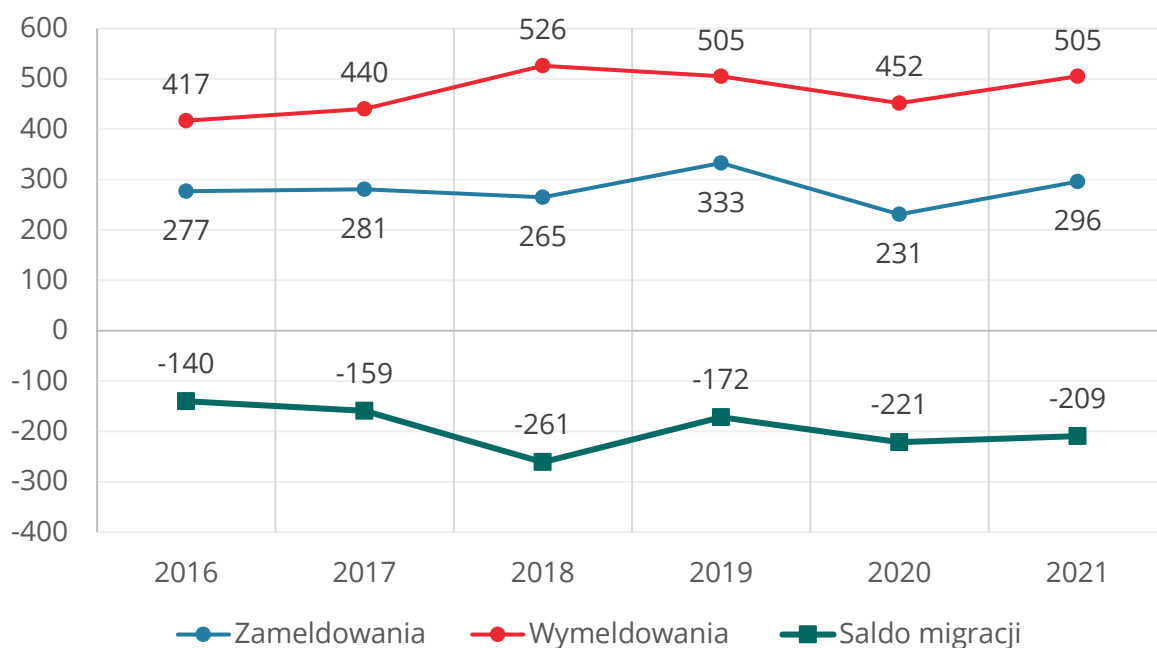
Przez cały analizowany okres (2016-2021) zanotowano ujemne saldo migracji, co świadczy o większej liczbie osób wymeldowujących się niż meldujących na obszarze Gminy Miasto Sochaczew. Najmniej korzystny wskaźnik migracji zanotowano w 2018 roku (-261).

Tabela 15. Migracje na pobyt stały w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Zameldowania	Mężczyźni	121	135	133	145	107	128
	Kobiety	156	146	132	188	124	168
	Ogółem	277	281	265	333	231	296
Wymeldowania	Mężczyźni	199	204	251	268	212	247
	Kobiety	218	236	275	237	240	258
	Ogółem	417	440	526	505	452	505
Saldo migracji	Mężczyźni	-78	-69	-118	-123	-105	-119
	Kobiety	-62	-90	-143	-49	-116	-90
	Ogółem	-140	-159	-261	-172	-221	-209

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Wykres 5. Migracje na pobyt stały w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Pomoc społeczna

Na terenie Gminy Miasto Sochaczew działa Centrum Usług Społecznych, które świadczy pomoc społeczną. Do końca 2020 roku tę funkcję sprawował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który z dniem 1 stycznia 2021 roku został przekształcony w CUS.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu m.in. ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzeń losowych i różnych sytuacji kryzysowych oraz klęsk żywiołowych lub ekologicznych.

Świadczeniami z pomocy społecznej są:

- a) świadczenia pieniężne (zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy),
- b) świadczenia niepieniężne (praca socjalna, bilet kredytowy, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia, specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobyt w domach pomocy społecznej).

W Gminie Miasto Sochaczew w 2021 roku świadczenia w ramach zadań zleconych oraz zadań własnych przyznano 912 osobom. Dostrzega się więc, że liczba osób, którym przyznano takie świadczenia w 2021 roku w porównaniu do roku 2020 zmniejszyła się o 14,04% (z poziomu 1 061 osób), natomiast w porównaniu do roku bazowego (2016 r.) zmniejszyła się znacznie bardziej, tj. o 29,08% (z poziomu 1 286 osób).

W analizowanym okresie zmianie uległa także liczba osób korzystających długotrwale ze wsparcia – w 2021 roku ich liczba w porównaniu do 2020 roku zmalała o 2,17% (9 osób mniej), natomiast w porównaniu do roku 2016 liczebność tej grupy zmalała o 11,8% (54 osoby mniej).

Tabela 16. Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia w ramach zadań zleconych i zadań własnych w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1 286	1 198	1 147	1 078	1 061	912
Osoby korzystające długo ze wsparcia	459	452	441	437	414	405

Źródło: dane Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie

W Sochaczewie w 2021 roku w porównaniu do 2016 roku zwiększeniu uległa liczba rodzin w trudnej sytuacji życiowej, korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz z powodu potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi. Należy tu jednak zauważyć, że począwszy od 2019 roku, liczba rodzin w trudnej sytuacji życiowej, korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, wykazuje tendencję spadkową. Dostrzega się jednak znaczną poprawę, gdyż w przypadku korzystania z pomocy społecznej z pozostałych powodów aniżeli wskazane powyżej, liczba rodzin uzyskujących wsparcie uległa zmniejszeniu.

W 2021 roku najwięcej rodzin skorzystało z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby (491 rodzin) oraz ubóstwa (438 rodzin). W tym okresie w Sochaczewie powodem uzyskiwania pomocy społecznej często było bezrobocie (z tego tytułu wsparcie otrzymały 262 rodziny), a także niepełnosprawność (261 rodzin).

W Sochaczewie w 2021 roku żadna rodzina nie skorzystała z pomocy społecznej z powodu sieroctwa, sytuacji kryzysowych, klęsk żywiołowych i ekologicznych ani też trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy.

Tabela 17. Liczba rodzin w trudnej sytuacji życiowej z uwzględnieniem jej powodu w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ubóstwo	579	615	554	491	459	438
Sieroctwo	0	1	0	0	0	0
Bezdomność	89	91	90	91	86	84
Potrzeba ochrony macierzyństwa	85	79	77	63	51	55
<i>W tym: wielodzietność</i>	54	49	55	48	39	43
Bezrobocie	527	484	381	307	303	262
Niepełnosprawność	328	344	304	287	274	261
Długotrwała lub ciężka choroba	441	517	563	531	494	491
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	188	182	155	162	137	124
<i>W tym: rodziny niepełne</i>	141	138	106	120	105	92
<i>W tym: rodziny wielodzietne</i>	47	51	49	47	36	32
Przemoc w rodzinie	4	8	6	7	4	2
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	1	2
Alkoholizm	99	85	73	72	59	44
Narkomania	5	5	4	8	8	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	17	13	6	9	8	4
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	1	1	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	3	0	5	3	1
Sytuacja kryzysowa	4	8	2	2	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Źródło: dane Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie

Ochrona zdrowia

Podstawowa opieka zdrowotna to przede wszystkim lekarz pierwszego kontaktu, obejmuje także profilaktyczną opiekę nad dziećmi i młodzieżą (sprawowaną przez higienistkę lub pielęgniarkę w szkole i przedszkolu). W ramach podstawowej opieki zdrowotnej pacjent może wybrać lekarza, pielęgniarkę i położną za pomocą złożenia pisemnej deklaracji w wybranej przychodni lub za pośrednictwem Internetowego Konta Pacjenta.

System ochrony zdrowia jest istotnym elementem infrastruktury społecznej, a dostęp do opieki zdrowotnej zależy w głównej mierze od liczby instytucji świadczących usługi zdrowotne.

Ochronę zdrowia na terenie Gminy Miasto Sochaczew zapewnia Zespół Opieki Zdrowotnej „Szpitala Powiatowego” w Sochaczewie oraz 25 przychodni niepublicznych, w tym 15 specjalistycznych.

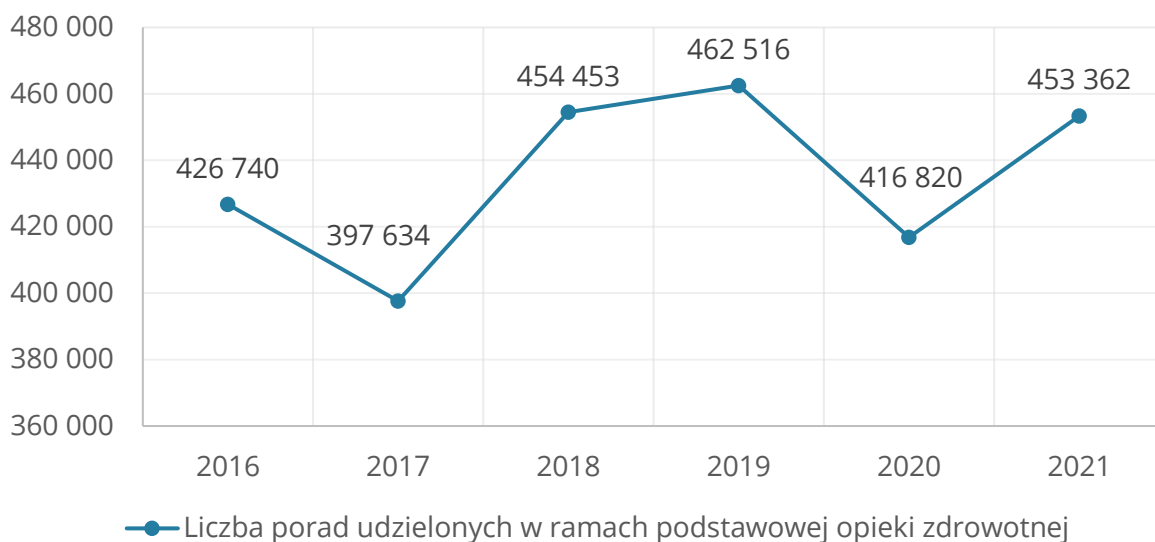
Wykres 6. Liczba placówek ochrony zdrowia w Gminie Miasto Sochaczew w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sochaczewie

W 2021 roku w Gminie Miasto Sochaczew w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono ponad 453 tys. porad. W porównaniu z rokiem bazowym (2016 r.), liczba porad wzrosła o 6,23% (z poziomu ponad 426 tys.). Spadek liczby udzielonych porad w 2020 roku może być spowodowany wystąpieniem pandemii COVID-19 w tym okresie.

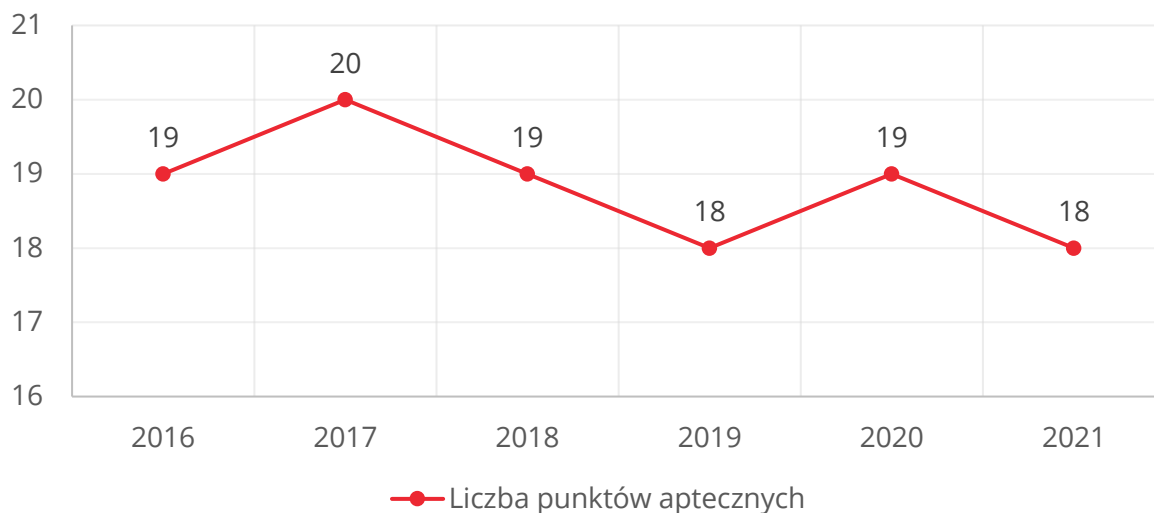
Wykres 7. Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

W analizowanym okresie w Sochaczewie liczba punktów aptecznych ulegała nieznacznym zmianom. W 2021 roku w mieście funkcjonowało 18 punktów aptecznych – to o jeden punkt mniej niż w 2020 roku i jednocześnie o dwa punkty mniej aniżeli w 2017 roku.

Wykres 8. Liczba punktów aptecznych w Gminie Miasto Sochaczew

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Edukacja, wychowanie i opieka nad dziećmi

Edukacja i wychowanie to dwa podstawowe procesy kształtujące i determinujące przebieg ludzkiej egzystencji. Już kształcenie wczesnoszkolne oraz kształcenie ogólne w szkole podstawowej to procesy, które tworzą fundament wykształcenia człowieka. Przedszkole oraz szkoła wprowadzają dzieci w świat wiedzy, dbając jednocześnie o ich rozwój intelektualny, emocjonalny, społeczny oraz fizyczny.

Etapy kształcenia (po reformie):

- wczesna edukacja i opieka (0-3 lata) – obejmuje żłobki i kluby dziecięce. Uczęszczanie do tych placówek jest nieobowiązkowe. Żłobki nie są częścią systemu edukacji – podlegają Ministerstwu Rodziny i Polityki Społecznej;
- edukacja przedszkolna (3-6 lat) – obejmuje: przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego oraz punkty przedszkolne. Edukacja przedszkolna jest nieobowiązkowa dla dzieci w wieku 3-5 lat²⁶, a obowiązkowa dla 6-latków (roczne przygotowanie przedszkolne). Na tym etapie kształcenia dzieci są wspierane w rozwoju umiejętności społecznych, motorycznych i koordynacyjnych;
- szkolnictwo podstawowe (7-15 lat) – kształcenie w szkole podstawowej stanowi fundament wykształcenia. Szkoła podstawowa kształtuje kompetencje kluczowe

²⁶ Każde dziecko w tym wieku ma jednak prawo do skorzystania z miejsca w przedszkolu w swojej gminie, jeśli jego rodzice decydują się na skorzystanie z opieki przedszkolnej

uczniów. Najważniejszym celem kształcenia w szkole podstawowej jest dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia. Zapewnienie uczniowi bezpiecznych warunków oraz przyjaznej atmosfery do nauki, przy uwzględnieniu indywidualnych możliwości i potrzeb edukacyjnych ucznia. Nauka w szkole podstawowej trwa osiem lat i jest podzielona na dwa etapy edukacyjne: edukację wczesnoszkolną (klasy 1-3) oraz nauczanie w podziale na poszczególne przedmioty (4-8). Na zakończenie tego etapu edukacji przeprowadzany jest ogólnokrajowy egzamin zewnętrzny (na koniec 8 klasy).

- szkolnictwo średnie (16-19 lat lub 16-20 lat)²⁷ – obejmuje edukację w następujących typach szkół ponadpodstawowych: 4-letnim liceum ogólnokształcącym, 5-letnim technikum, 3-letniej szkole branżowej I stopnia, 2-letniej szkole branżowej II stopnia. Uczniowie liceum ogólnokształcącego, technikum oraz szkoły branżowej II stopnia mogą po ukończeniu szkoły przystąpić do zewnętrznego egzaminu maturalnego, który umożliwia uzyskanie świadectwa maturalnego – warunku wstępu na studia wyższe. Natomiast uczniowie szkoły branżowej I stopnia oraz technikum mogą w trakcie trwania nauki lub po jej ukończeniu przystąpić do egzaminu zawodowego. Kształcenie średnie ma na celu uzyskanie podstawowej wiedzy kulturalnej w zakresie nauk humanistycznych, nauk ścisłych oraz ugruntowanie postawy obywatelskiej i rozwój odpowiedzialności;
- kształcenie wyższe – programy kształcenia są realizowane przez dwa typy uczelni: akademickie oraz zawodowe. Studia natomiast mogą mieć dwie podstawowe formy organizacyjne: stacjonarną i niestacjonarną. Studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite magisterskie kończą się egzaminem dyplomowym, po zdaniu którego studenci otrzymują dyplom ukończenia studiów wyższych. Posiadanie tytułu magistra uprawnia do wykonywania danego zawodu i umożliwia wstęp na studia doktoranckie prowadzone w uczelniach i placówkach naukowo-badawczych, trwające od 3 do 4 lat.

Wczesna edukacja i opieka

Na terenie Gminy Miasto Sochaczew w 2022 roku funkcjonowało 8 placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, z czego 5 placówek to żłobki (w tym jeden publiczny), a pozostałe 3 placówki to kluby dziecięce. W poniższej tabeli zawarto wykaz placówek opieki nad dziećmi (uszeregowany alfabetycznie).

Tabela 18. Wykaz placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 dostępnych na terenie Gminy Miasto Sochaczew w 2022 roku

Lp.	Dane placówki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3
1.	Anglojęzyczny Niepubliczny Żłobek LEŚNE SKRZATY 96-500 Sochaczew, ul. Dewajtis 25

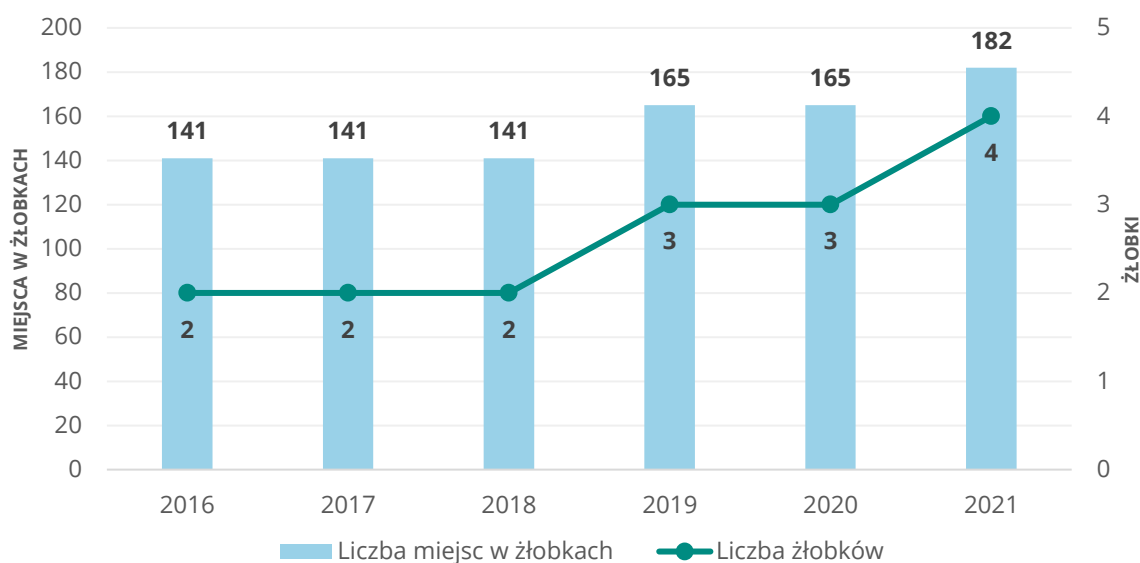
²⁷ Do szkolnictwa średniego zalicza się także szkolnictwo policealne.

Lp.	Dane placówki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3
2.	Klub Dziecięcy ABC „Świat Malucha” 96-500 Sochaczew, ul. Stanisława Staszica 47
3.	Klub Małego Koali 96-500 Sochaczew, ul. Stanisława Staszica 47
4.	Miejski Żłobek Integracyjny 96-500 Sochaczew, ul. Prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego 2A
5.	Niepubliczny Klub Dziecięcy ABC Świat Malucha 1 96-500 Sochaczew, ul. Stanisława Staszica 52
6.	Niepubliczny Żłobek Mini Oxford 96-500 Sochaczew, ul. Aleksandra Sochaczewskiego 4 lok. 24
7.	Żłobek Niepubliczny „Akademia Smyka” 96-500 Sochaczew, ul. Stadionowa 4
8.	Żłobek Wesołe Żabki 96-500 Sochaczew, ul. Aleksandra Sochaczewskiego 5

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Pozostając w kwestii placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, należy podkreślić, że od 2016 roku ich liczba w Sochaczewie wzrastała. W 2021 roku odnotowano 4 żłobki, podczas gdy w roku bazowym (tj. 2016 r.) na terenie Sochaczewa funkcjonowały tylko 2 tego rodzaju placówki. W analizowanym okresie, dzięki dotacjom celowym udzielanym przez Gminę Miasto Sochaczew na podstawie Uchwały Nr XXXIX/428/18 Rady Miejskiej w Sochaczewie z dnia 14 listopada 2018 r. na rzecz podmiotów prowadzących niepubliczne żłobki lub kluby dziecięce, liczba miejsc oferowanych w tego typu placówkach wzrosła o 41 (z poziomu 141 miejsc w 2016 roku do 182 w 2021 roku).

Wykres 9. Liczba żłobków i miejsc w żłobkach w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Edukacja przedszkolna

Gmina Miasto Sochaczew w roku szkolnym 2021/2022 w oddziałach przedszkolnych w przedszkolach i szkołach podstawowych, przygotowała 990 miejsc dla dzieci, w tym do 30 miejsc dla dzieci niepełnosprawnych w przedszkolu integracyjnym.

W roku szkolnym 2021/2022 (wg stanu SIO na dzień 30 września 2021 r.) do 41 oddziałów w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych uczęszczało łącznie 955 dzieci.

Tabela 19. Liczba dzieci i miejsc w oddziałach przedszkolnych w przedszkolach i szkołach podstawowych w Gminie Miasto Sochaczew w roku szkolnym 2021/2022

Nazwa szkoły/placówki	2021/2022	
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Miejskie Przedszkole nr 1	5	124
Miejskie Przedszkole nr 3 im. Jana Brzechwy	7	167
Miejskie Przedszkole nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi	6	113
Miejskie Przedszkole nr 6 im. Juliana Tuwima	8	191
Miejskie Przedszkole nr 7 im. Marii Montessori	6	142
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II	2	50
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej	1	24
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Bolesława Krzywoustego	1	24
Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka	2	48
Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. Króla Władysława Jagiełły	2	49
Szkoła Podstawowa nr 7 im. Fryderyka Chopina	1	23
Razem	41	955

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego w Sochaczewie

Ofertę edukacyjną miasta w zakresie wychowania przedszkolnego uzupełniają placówki niepubliczne, w których są 1 032 miejsca wychowania przedszkolnego dla dzieci. Z ich oferty edukacyjnej korzystają mieszkańcy miasta, jak również mieszkańcy ościennych gmin. Według stanu SIO na dzień 30 września 2021 r. do niepublicznych przedszkoli uczęszczało 835 dzieci, w tym 495 z terenu miasta.

Tabela 20. Wykaz placówek niepublicznych działających na terenie Gminy Miasto Sochaczew w zakresie wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2021/2022

Typ placówki	Nazwa placówki
Niepubliczne przedszkola	Przedszkole Niepubliczne Diecezji Łowickiej im. Św. Aniołów Stróżów
	Prywatne Przedszkole „Świat Malucha”
	Przedszkole Niepubliczne „Akademia Smyka”
	Niepubliczne Tęczowe Przedszkole
	Niepubliczne Przedszkole „Wesołe Tuptusie”
	Niepubliczne Przedszkole „Leśne Skrzaty”
	Niepubliczne Przedszkole „Koralik”
	Niepubliczne Przedszkole „Małe Zuchy”
	Niepubliczne Przedszkole „Promyk”
	Niepubliczne Przedszkole „Bajkowa Polana”
Niepubliczne Przedszkole „Koala”	
Niepubliczny punkt przedszkolny	Niepubliczny Punkt Przedszkolny AaKuKu

Źródło: dane Miejskiego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego w Sochaczewie

Szkolnictwo podstawowe

W Gminie Miasto Sochaczew w roku szkolnym 2021/2022 według stanu na dzień 30 września 2021 r. do 125 klas w sześciu szkołach podstawowych uczęszczało łącznie 2 698 uczniów.

Tabela 21. Liczba dzieci i klas w szkołach podstawowych w Gminie Miasto Sochaczew w roku szkolnym 2021/2022

Nazwa szkoły/placówki	2021/2022	
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II	14	328
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej	16	368
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Bolesława Krzywoustego	21	475
Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka	31	637
Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. Króla Władysława Jagiełły	20	402
Szkoła Podstawowa nr 7 im. Fryderyka Chopina	23	488
Razem	125	2 698

Źródło: dane Miejskiego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego w Sochaczewie

Niepubliczne jednostki oświatowe uzupełniają ofertę edukacyjną miasta. Na terenie miasta działają dwie niepubliczne szkoły podstawowe, których organem prowadzącym jest organ inny niż miasto Sochaczew. Według SIO na dzień 30 września 2021 r. do niepublicznych szkół podstawowych uczęszczało 135 uczniów.

Tabela 22. Wykaz niepublicznych szkół podstawowych działających w Gminie Miasto Sochaczew w roku szkolnym 2021/2022

Typ placówki	Nazwa placówki
Niepubliczne Szkoły Podstawowe	„Akademia Prymusa” Niepubliczna Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sochaczewie
	Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi Realizująca Program Rehabilitacji „Nasza Szkoła”

Źródło: dane Miejskiego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego w Sochaczewie

Szkolnictwo średnie

W roku szkolnym 2021/2022 w Gminie Miasto Sochaczew funkcjonowały 4 publiczne placówki działające w zakresie szkolnictwa średniego: Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego im. I. Garbolewskiego, Zespół Szkół im. J. Iwaszkiewicza, Liceum Ogólnokształcące im. F. Chopina oraz Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Bohaterów Walk nad Bzurą 1939 r. W ww. roku szkolnym do publicznych szkół średnich uczęszczało łącznie 2 932 uczniów.

Tabela 23. Liczba uczniów w publicznych szkołach ponadpodstawowych, szkołach policealnych i szkołach dla dorosłych w Gminie Miasto Sochaczew w roku szkolnym 2021/2022

Jednostka sprawozdawcza	Jednostka składowa	Liczba uczniów
Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego im. Ignacego Garbolewskiego	Liceum Ogólnokształcące	152
	Technikum	491
	Branżowa Szkoła I Stopnia	297
	Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych	43
ZSCKP Suma		983
Zespół Szkół im. J. Iwaszkiewicza	Liceum Ogólnokształcące	231
	Technikum	294
ZSIJ Suma		525
Liceum Ogólnokształcące im. F. Chopina	Liceum Ogólnokształcące	725
Liceum Ogólnokształcące im. F. Chopina Suma		725
Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Bohaterów Walk nad Bzurą 1939 r.	Liceum Ogólnokształcące	169
	Technikum	479
	Branżowa Szkoła I Stopnia	51
ZSRCKU Suma		699
Razem		2 932

Źródło: dane Powiatowego Zespołu Edukacji w Sochaczewie

Oferta edukacyjna Gminy Miasto Sochaczew na poziomie szkolnictwa średniego uzupełniona jest przez placówki niepubliczne. Liczba uczniów w szkołach dla młodzieży w roku szkolnym 2021/2022 wynosiła 376, natomiast liczba uczniów w szkołach dla dorosłych – wynosiła 232.

Tabela 24. Liczba uczniów w niepublicznych szkołach ponadpodstawowych, szkołach policealnych i szkołach dla dorosłych w Gminie Miasto Sochaczew w roku szkolnym 2021/2022

Szkoła (placówka)	Liczba uczniów
Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Młodzieży nr 1 w Sochaczewie	97
Technikum Kształcenia Zawodowego nr 1 w Sochaczewie	245
Sochaczewska Szkoła Realna – Liceum Ogólnokształcące nr 2 w Sochaczewie	34
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Sochaczewie	38
Prywatne LO dla Dorosłych nr 1 w Sochaczewie	121
Szkoła Policealna w Sochaczewie	14
Prywatna Szkoła Policealna nr 1 w Sochaczewie	59
RAZEM:	
Szkoły dla młodzieży	376
Szkoły dla dorosłych	232

Źródło: dane Miejskiego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego w Sochaczewie

Należy podkreślić, że z sochaczewskimi szkołami ponadpodstawowymi współpracuje jednostka wojskowa, mieszcząca się w pobliskich Bielicach. Zakres współpracy obejmuje:

1. Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół im. J. Iwaszkiewicza – oferuje klasę służb mundurowych dla osób energicznych, sprawnych, odważnych, lubiących wyzwania i pomoc innym.²⁸
2. Liceum Ogólnokształcące nr 2 w Zespole Szkół Kształcenia Zawodowego im. mjr. F. Kozubowskiego w Sochaczewie – oferuje 4-letnie kształcenie wojskowe, gdzie kandydat zdobędzie podstawową wiedzę i umiejętności z zakresu wojskowej musztry, działań taktycznych, łączności, a także innych zagadnień zgodnie z programem szkolenia w Siłach Zbrojnych RP.²⁹
3. Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Młodzieży Nr 1 im. Jerzego Krupy w Sochaczewie – oferuje program nauczania, który obejmuje szkolenie zasadnicze, a także praktyczne na terenie patronackiej Jednostki Wojskowej w Balicach w ramach oddziału przygotowania wojskowego.³⁰

²⁸ <https://iwaszkiewicz.edu.pl/test0/rekr2021/lomundur21.pdf>; dostęp: 19.12.2022 r.

²⁹ <https://zskz.com.pl/sochaczew/liceum-wojskowe/>; dostęp: 19.12.2022 r.

³⁰ <http://liceumnr1sochaczew.pl/>; dostęp: 19.12.2022 r.

Szkolnictwo wyższe

Na terenie miasta Sochaczew funkcjonuje także szkoła wyższa – filia Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej, której siedziba znajduje się w Warszawie. Jest to uczelnia niepubliczna prowadząca studia z zakresu nauk humanistycznych, społecznych oraz ekonomicznych, charakteryzuje się w rozwoju studentów oraz nowoczesnym podejściem do edukacji. Filia Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Sochaczewie oferuje swoim kandydatom następujące kierunki studiów: finanse menadżerskie, controlling i rachunkowość zarządcza, informatyka w zarządzaniu, logistyka w przedsiębiorstwie, marketingowe zarządzanie w przedsiębiorstwie, zarządzanie kapitałem ludzkim oraz psychologia w zarządzaniu, zarządzanie logistyką, zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem oraz zarządzanie zasobami ludzkimi.³¹

W obszarze edukacji należy wspomnieć, że na terenie miasta funkcjonuje Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. KEN w Warszawie, filia w Sochaczewie – biblioteka powstała w 1945 roku. Mieści się przy ul. Stefana Żeromskiego 39A.

Aktywność społeczna

Frekwencja w wyborach prezydenckich dla całej Polski w 2020 roku wyniosła 68,18%. W przypadku tych wyborów w Gminie Miasto Sochaczew odnotowano nieznacznie wyższą frekwencję (69,81%). Liczba kart ważnych wyniosła 18 746, natomiast liczba osób uprawnionych do głosowania 26 869. W jednym okręgu wyborczym frekwencja wyniosła 76,15%, a w kilku liczba ważnych kart stanowiła ok. 73% liczby uprawnionych do głosowania. Najniższa frekwencja w jednym z okręgów wyborczych wyniosła 50,98% z osób uprawnionych do głosowania.

Tabela 25. Frekwencja wyborcza w Gminie Miasto Sochaczew (Wybory Prezydenckie 2020 rok)

Numer obwodu	Liczba uprawnionych	Liczba kart ważnych	Liczba kart ważnych * 100 / Liczba uprawnionych
1	1 404	980	69,80%
2	1 373	911	66,35%
3	1 071	749	69,93%
4	1 080	743	68,80%
5	1 219	862	70,71%
6	1 490	1 090	73,15%
7	1 450	1 045	72,07%
8	1 283	889	69,29%
9	1 189	832	69,97%

³¹ <https://sochaczew.edu.pl>; dostęp: 19.12.2022

Numer obwodu	Liczba uprawnionych	Liczba kart ważnych	Liczba kart ważnych * 100 / Liczba uprawnionych
10	1 291	949	73,51%
11	1 275	874	68,55%
12	1 165	761	65,32%
13	1 275	935	73,33%
14	1 321	1 006	76,15%
15	1 301	915	70,33%
16	1 318	975	73,98%
17	1 237	863	69,77%
18	1 303	879	67,46%
19	1 159	752	64,88%
20	1 352	906	67,01%
21	1 227	779	63,49%
22	51	26	50,98%
23	35	35	100,00%

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej

W latach 2017-2021 liczba spółek handlowych, spółdzielni, fundacji, stowarzyszeń, działających na terenie Sochaczewa z roku na rok tylko nieznacznie się zmieniała. Najliczniejszą grupę w całym analizowanym okresie stanowiły stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (110 organizacji w 2021 roku).

Tabela 26. Liczba organizacji pozarządowych w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Spółdzielnie	20	14	13	13	13
Fundacje	13	10	11	12	12
Stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	107	98	99	104	110

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Kultura, sport i rekreacja

Dostęp do dóbr i usług prowadzonych przez instytucje oraz organizacje funkcjonujące w obszarze kultury i sportu mogą istotnie wpływać na jakość życia mieszkańców i poziom rozwoju społecznego w danej gminie. Takie organizacje pozwalają rozbudzać zainteresowania kulturalne lokalnej społeczności, organizują imprezy i zajęcia kulturalne, sportowe i rekreacyjne, a także kształtują zdrowe nawyki korzystając nieodpłatnie z bazy sportowo-rekreacyjnej Gminy Miasta Sochaczew w budynkach użyteczności publicznej.

W Gminie Miasto Sochaczew nad poprawnym funkcjonowaniem sfery kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej pieczę sprawują: Referat Kultury i Turystyki oraz Wydział Sportu i Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie. Ich główne zadania w tym zakresie umieszczone prezentuje kolejna tabela.

Tabela 27. Referat Kultury i Turystyki oraz Wydział Sportu i Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie – zadania w zakresie kultury, sportu i rekreacji

Zakres		Zadania wydziału
Referat Kultury i Turystyki Urzędu Miejskiego w Sochaczewie	Kultura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie działalności instytucji kultury: <ol style="list-style-type: none"> a) przygotowywanie projektów dokumentów dotyczących tworzenia, łączenia, przekształcania likwidacji instytucji kultury, b) prowadzenie rejestru instytucji kultury, c) opiniowanie statutów i regulaminów organizacyjnych, d) opiniowanie projektów planów finansowych, e) przyjmowanie i analiza otrzymanych od podległych placówek kultury sprawozdań z realizacji zadań statutowych, f) kontrolowanie działalności statutowej instytucji. 2. Inicjowanie działań promujących kulturę: <ol style="list-style-type: none"> a) opracowywanie projektu rocznego kalendarza imprez kulturalnych, b) organizowanie cyklicznych świąt państwowych oraz spotkań i imprez o charakterze okolicznościowym, c) współpraca z innymi instytucjami kultury, szkołami i uczelniami wyższymi. d) promowanie przedsięwzięć kulturalnych na terenie Miasta poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – organizowanie imprez o charakterze miejskim, które wymagają współdziałania instytucji kultury z innymi instytucjami, – wspieranie i wykorzystywanie dokonań amatorskiego ruchu artystycznego, funkcjonującego poza miejskimi instytucjami kultury, – koordynowanie działań mających na celu propagowanie działalności kulturalnej na terenie Miasta, – opiniowanie zasadności finansowania z budżetu miasta społecznych inicjatyw kulturalnych.
Referat Kultury i Turystyki Urzędu Miejskiego w Sochaczewie	Ochrona zabytków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie spraw w zakresie zapewniania warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych do ochrony dóbr kultury, a w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> a) podejmowanie działań mających na celu zabezpieczenie zabytków w nagłych przypadkach i niezwłoczne zawiadamianie o tym Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, b) zgłaszanie Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków przedmiotów zasługujących na wpisanie ich do rejestru zabytków, c) przyjmowanie zawiadomień o ujawnieniu przedmiotów, które posiadają cechy zabytku, przedmiotu archeologicznego lub odkryciu wykopaliska i niezwłoczne zawiadomienie o tym Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, d) wykonywanie zadań określonych w przepisach o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w tym prowadzenie Gminnej Ewidencji Zabytków, sporządzenie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.

Zakres		Zadania wydziału
Referat Kultury i Turystyki Urzędu Miejskiego w Sochaczewie	Turystyka i promocja turystyczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie i zarządzanie programami promocji turystycznej Miasta. 2. Koordynowanie działań w zakresie przygotowania sezonu turystycznego. 3. Realizowanie zadań związanych z członkostwem Miasta w stowarzyszeniach realizujących zadania w zakresie turystyki i promocji turystycznej. 4. Opracowywanie danych dotyczących turystyki i przekazywanie ich celem umieszczenia w informatorach ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych. 5. Udział Miasta w międzynarodowych i krajowych targach turystycznych. 6. Współpraca z wydawnictwami, mediami, podmiotami gospodarczymi w sprawach promocji turystycznej Miasta. 7. Współpraca z innymi miastami w zakresie turystyki i promocji. 8. Prowadzenie ewidencji obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie. 9. Prowadzenie ewidencji pól biwakowych na terenie Miasta. 10. Kontrolowanie obiektów hotelarskich w zakresie swojej właściwości miejscowej, dotyczące przestrzegania wymagań określonych przepisami.
Wydział Sportu i Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie	Kultura fizyczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie działalności jednostek organizacyjnych Miasta realizujących zadania w zakresie sportu i rekreacji: <ol style="list-style-type: none"> a) przygotowywania projektów dokumentów dotyczących tworzenia, łączenia, przekształcania likwidacji placówki, b) opiniowanie statutu i regulaminu organizacyjnego, c) opiniowanie projektów planów finansowych, d) analiza i kontrolowanie działalności statutowej. 2. Udział w przeglądach materialno-technicznych bazy jednostek organizacyjnych Miasta realizujących zadania w zakresie sportu i rekreacji. 3. Prowadzenie spraw związanych z ustanawianiem i przyznawaniem nagród Burmistrza za osiągnięcia w dziedzinie kultury fizycznej. 4. Inicjowanie działań promujących kulturę fizyczną: <ol style="list-style-type: none"> a) opracowywanie projektu rocznego kalendarza imprez sportowych, b) organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych o charakterze miejskim, które wymagają współdziałania z innymi podmiotami, c) koordynowanie działań mających na celu propagowanie działalności sportowej na terenie Miasta, d) opiniowanie zasadności finansowania z budżetu miasta społecznych inicjatyw sportowych, e) współpraca z zewnętrznymi instytucjami sportu i rekreacji.

Źródło: www.sochaczew.pl, dostęp: 15.11.2022 r.

W Gminie Miasto Sochaczew w 2021 roku funkcjonowały liczne stowarzyszenia – w tym 30 stowarzyszeń sportowych, 13 stowarzyszeń prowadzących działalność kulturalną oraz 21 stowarzyszeń pomocowych i innych. Sochaczewianie mają zatem możliwość rozwoju swoich zainteresowań.

Wykres 10. Liczba stowarzyszeń prowadzących działalność kulturalną, pomocowych oraz sportowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Kultura

Na terenie gminy miasta Sochaczew zadania z zakresu kultury realizują następujące instytucje kultury:

1. **Sochaczewskie Centrum Kultury** – podstawową działalnością instytucji jest praca w dziedzinie animacji społeczno-kulturalnej, z której chętnie korzystają dzieci, młodzież, dorośli oraz seniorzy z terenu miasta i powiatu sochaczewskiego. SCK zaprasza do współpracy zarówno tych, którzy pragną kształcić się pod okiem instruktorów, jak i tych, którzy chcą współpracować i wspólnie realizować pomysły upowszechniające sztukę. Główna siedziba mieści się przy ul. 15 Sierpnia 83, a ze względu na specyfikę miasta położonego wzdłuż rzeki Bzury i w celu umożliwienia mieszkańcom korzystania z zasobów kulturalnych, oddano do użytku publicznego dodatkowo dwa obiekty znajdujące się w strategicznych punktach miasta: przy ul. F. Chopina 101 oraz przy ul. Prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego 5. Od 2021 roku Sochaczewskie Centrum Kultury posiada czwartą lokalizację – amfiteatr, mieszczący się przy ul. Podzamcze 6.
2. **Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą** – najokazalsze w Polsce muzeum jednej bitwy. Jego zbiór to największa kolekcja broni, ekwipunku, umundurowania i innych pamiątek z Kampanii 1939 roku w Polsce, prezentowane na stałej wystawie „Pole Bitwy 1939-1945”. Wystawa główna obejmuje historię ziemi sochaczewskiej, a także tematykę całej II Wojny Światowej dodatkowo eksponowanej na wystawie plenerowej na dziedzińcu muzeum. W salach wystawienniczych cyklicznie prezentowane są wystawy czasowe, na których podziwiać można m.in. malarstwo, rękodzieło czy rzeźbę polskiej sztuki współczesnej, etnografię świata i Polski.
3. **Miejska Biblioteka Publiczna w Sochaczewie** – miejska biblioteka prowadzi zbiór pozycji książkowych i prasowych, umożliwia ich wypożyczenie lub dostęp do wybranych pozycji na miejscu. Miejska Biblioteka Publiczna w Sochaczewie przystąpiła do Legimi –

bazy 60 000 e-booków. Można z nich korzystać na smartfonach, czytnikach, tabletach i komputerach. Miejska biblioteka uczestniczy w programie Academica, czyli Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych, w której znajdują się ponad dwa miliony zdigitalizowanych dokumentów z zasobów Biblioteki Narodowej. Centralna wypożyczalnia dla dorosłych i młodzieży oraz czytelnia mieści się w kramnicach miejskich. W tej samej lokalizacji znajduje się oddział dla dzieci nr 1, filia nr 2 z oddziałem dla dzieci nr 2 znajdującym się w Chodakowie, a filia nr 3 w Boryszewie.

4. **Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. F. Chopina w Sochaczewie** – pełni funkcję organizatora i animatora życia muzycznego nie tylko w środowisku lokalnym, ale także na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej. Organizuje koncerty solistyczne, a także występy zespołów szkolnych. Obok zespołów kameralnych istnieje chór I i II st., mała orkiestra smyczkowa, orkiestra kameralna, orkiestra dęta oraz big-band. Sochaczewska szkoła muzyczna jest organizatorem 8 festiwali muzycznych, z których Międzynarodowy Festiwal Chopinowski na Mazowszu odbywa się od ponad 30 lat.
5. **Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie** – otwarte 6 września 1986 r. Jednostka powstała jako oddział Stacji Muzeum w Warszawie w oparciu o tabor, budynki, infrastrukturę oraz w dużym stopniu załogę zlikwidowanej 30 listopada 1984 roku Sochaczewskiej Kolei Dojazdowej. Muzeum Kolei Wąskotorowej jest jednym z niewielu miejsc w Europie, gdzie znajduje się zespół wąskotorowych pojazdów szynowych w tak dużej liczbie. Placówka gromadzi największy zbiór tego typu taboru na Starym Kontynencie.

Nie bez znaczenia dla rozwoju kultury są także wspomniane wcześniej stowarzyszenia i innego rodzaju organizacje działające w tym zakresie. W kolejnej tabeli przedstawiono wykaz organizacji prowadzących działalność kulturalną, a także stowarzyszeń pomocowych oraz innych współpracujących na terenie Gminy Miasto Sochaczew.

Tabela 28. Wykaz organizacji prowadzących działalność kulturalną, pomocowych i innych współpracujących z Gminą Miasto Sochaczew w 2022 roku

Nazwa organizacji	
Stowarzyszenia prowadzące działalność kulturalną	1. Stowarzyszenie "Nasz Zamek"
	2. Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku
	3. Towarzystwo Śpiewacze Ziemi Sochaczewskiej
	4. Towarzystwo Miłośników Malarstwa Władysława Ślewińskiego
	5. Stowarzyszenie Przyjaciół Państwowej Szkoły Muzycznej I i II Stopnia w Sochaczewie
	6. Stowarzyszenie Muzealna Grupa Historyczna im. II/18 pp
	7. Stowarzyszenie Sochaczewskie Wieczory Literackie "ATUT"
	8. Stowarzyszenie Planszówki w Sochaczewie
	9. Fundacja Ochrony Zabytków Mazowsza

Nazwa organizacji	
	10. Fundacja Czarna Kura
	11. Stowarzyszenie Grupa Historyczno-Edukacyjna „Szare Szeregi”
	12. Stowarzyszenie Upowszechniania Inicjatyw Kulturalnych Sztuka Nowa
	13. Stowarzyszenie BOHEMA
Stowarzyszenia pomocowe i inne	1. Fundacja na Rzecz Ochrony Praw Zwierząt "Nero"
	2. Fundacja Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera
	3. Krajowe Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym "Z sercem do wszystkich"
	4. Parafialny Zespół Charytatywny CARITAS Parafii Św. Wawrzyńca
	5. Stowarzyszenie Sympatyków Abstraktu
	6. Klub Honorowych Dawców Krwi "Ziemi Sochaczewskiej"
	7. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Sochaczewie
	8. Polski Związek Niewidomych koło Sochaczew
	9. Stowarzyszenie Hodowców Gołębi Rasowych i Ozdobnych w Sochaczewie
	10. Stowarzyszenie "Włókienko"
	11. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział w Sochaczewie
	12. Związek Harcerstwa Polskiego – Komenda Hufca Ziemi Sochaczewskiej
	13. Porozumienie Organizacji Pozarządowych Powiatu Sochaczewskiego
	14. Polski Związek Wędkarski – koło Sochaczew i koło Chodaków
	15. Stowarzyszenie Wsparcie Społeczne „Ja-Ty-My”
	16. Stowarzyszenie Odnowy Sochaczewa „Zamek”
	17. Fundacja Idylla
	18. Fundacja Centrum Działań Profilaktycznych
	19. Związek Inwalidów Wojennych RP Oddział Sochaczew
	20. Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych w Sochaczewie
	21. Związek Żołnierzy Wojska Polskiego w Sochaczewie koło Nr 5

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Sochaczewie. Wykaz obejmuje organizacje współpracujące z Gminą Miasto Sochaczew, a zatem może różnić się od wykazu stowarzyszeń prowadzonego przez Starostwo.

Ponadto, w obszarze kultury na terenie miasta działają jednostki prywatne, takie jak Kino Mazowsze należące do Mazowieckiej Sieci Kin oraz Kino Odeon.

Sport

Na terenie Gminy Miasto Sochaczew działają również organizacje sportowe, których głównym celem jest rozwój sportowy młodzieży, a także rywalizacja z innymi sportowcami. Organizacje

te mogą w swojej działalności popularyzować sport u najmłodszych mieszkańców miasta oraz kształtować nawyki aktywnego uczestnictwa w działaniach sportowych. Organizacje sportowe w Sochaczewie specjalizują się w takich dyscyplinach jak m.in. piłka nożna, pływanie, sporty wodne, sporty walki, bieganie, tenis ziemny, tenis stołowy, koszykówka, taniec czy rugby. Stowarzyszenia sportowe realizują zadania samorządu na podstawie podpisanych umów i nieodpłatnie korzystają ze wszystkich miejskich obiektów sportowych.

Należy nadmienić, że znaczną popularnością w Sochaczewie cieszy się drużyna rugby. Pierwsza sekcja powstała w 1971 roku. Stowarzyszenie Rugby Club Orkan (RCO) Sochaczew kontynuuje już ponad 50-letnie tradycje sochaczewskiego rugby. Przez cały ten czas klub z Sochaczewa aktywnie przyczyniał się do rozwoju rugby w Polsce szkoląc pokolenia rugbistów, biorąc udział w rozgrywkach ogólnopolskich we wszystkich kategoriach wiekowych, wielokrotnie goszcząc reprezentację Polski, podejmującą swoich przeciwników. Sukcesy drużyn młodzieżowych od wielu lat potwierdzają wysoki poziom szkolenia realizowanego przez doświadczoną kadrę trenerską Orkana. W 2022 roku RC Orkan Sochaczew po raz pierwszy został złotym medalistą mistrzostw Polski w rugby XV.³²

Na poziomie ekstraklasy działa Sochaczewski Klub Tenisa Stołowego, który powstał w 2004 roku. Nieprzerwalnie od 2007 roku zespół występuje w najwyższej klasie rozgrywkowej w Polsce – Ekstraklasie Kobiet w Tenisie Stołowym. Przez 15 lat klub wywalczył 10 medali Drużynowych Mistrzostw Polski – sześć brązowych oraz cztery srebrne (2012, 2015, 2016, 2020). Sochaczewski klub jest również trzykrotnym triumfatorom rozgrywek Drużynowego Pucharu Polski (2009, 2012, 2015). Ponadto zawodniczki SKTS mają na swoim koncie wiele indywidualnych sukcesów i tytułów mistrzowskich zdobytych zarówno w kraju, jak i zagranicą.

W kolejnej tabeli zaprezentowano wykaz organizacji sportowych współpracujących z Gminą Miasto Sochaczew.

Tabela 29. Wykaz organizacji sportowych działających na terenie Gminy Miasto Sochaczew w 2022 roku³³

Lp.	Nazwa organizacji sportowej
1.	Klub Sportowy 1929 Bzura Chodaków
2.	Klub Piłkarski „ORKAN” Sochaczew
3.	Stowarzyszenie Rugby Club ORKAN Sochaczew
4.	Sochaczewskie Towarzystwo Tenisowe
5.	Stowarzyszenie „Przez sport w przyszłość”
6.	Sochaczewski Klub Tenisa Stołowego

³² <https://rcorkan.pl/klub/>; dostęp: 19.12.2022 r.

³³ Wykaz obejmuje organizacje współpracujące z Gminą Miasto Sochaczew, a zatem może różnić się od wykazu stowarzyszeń zwykłych prowadzonego przez Starostwo.

Lp.	Nazwa organizacji sportowej
7.	Stowarzyszenie Klub Maratończyka „Aktywni”
8.	Stowarzyszenie „Motocykliści Sochaczew”
9.	Stowarzyszenie na Rzecz Sportu i Rekreacji „Razem i Sprawnie”
10.	Stowarzyszenie Rodziców na Rzecz Pływania „ORKA”
11.	Uczniowski Klub Sportowy Dragon Fight Club
12.	Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka” Sochaczew
13.	Wielosekcyjny Klub Sportowy „MOSiR SOCHACZEW”
14.	Uczniowski Klub Sportowy „Orkan – Judo”
15.	Uczniowski Klub Sportowy „UNIA BORYSZEW”
16.	Klub Sportowy Dragon Sochaczew
17.	Klub Sportowy Tajfun Sochaczew
18.	Stowarzyszenie Amatorska LIGA MMA
19.	Klub Sportowy Husaria Sochaczew
20.	Uczniowski Klub Sportowy „Siódemka”
21.	Uczniowski Klub Tańca Sportowego „PASJONAT”
22.	Sochaczewskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe
23.	Stowarzyszenie Klub Motocyklowy „Boruta Sochaczew”
24.	Uczniowski Klub Sportowy Sochaczewskie Centrum Sportów
25.	Stowarzyszenie Szkoła Walk Kuma-De
26.	Stowarzyszenie Rugby Veterans Orkan Sochaczew
27.	Karate Klub Sochaczew
28.	Stowarzyszenie Kajakarzy Sochaczewa
29.	Stowarzyszenie Kajakowcy Sochaczewa
30.	Sochaczewskie Fiaty 126p

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Oprócz ww. organizacji sportowych, działania z zakresu sportu i rekreacji realizują również inne instytucje: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Sochaczewska Rada Sportu i Sochaczewska Rada Działalności Pożytku Publicznego.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sochaczewie od 2001 roku realizuje zadania z zakresu sportu na terenie Gminy Miasta Sochaczew, a do jego zadań należy:

- udostępnianie bazy MOSiR placówkom oświatowym prowadzonym przez Gminę Miasto Sochaczew na realizację zadań w zakresie kultury fizycznej,

- udzielanie pomocy szkoleniowej oraz udostępnianie bazy i sprzętu na realizację zajęć sportowych w ramach programu klas sportowych,
- koordynowanie i prowadzenie międzyszkolnych rozgrywek sportowych zgodnie z miejskim kalendarzem imprez,
- współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami o zasięgu miejskim w zakresie realizacji zadań statutowych,
- organizacja zajęć, zawodów i imprez o charakterze sportowym i rekreacyjnym oraz rehabilitacyjnym,
- tworzenie warunków dla rozwoju sportu wyczynowego,
- zapewnienie kadry trenersko instruktorskiej do prowadzenia zajęć sportowych i rekreacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem nauki i doskonalenia pływania,
- prowadzenie zajęć sportowo rekreacyjnych oraz z zakresu rehabilitacji ruchowej stosownie do potrzeb i zainteresowania mieszkańców Sochaczewa.

Sochaczewska Rada Sportu funkcjonuje od 2011 roku. Rada sprawuje przede wszystkim funkcje ciała doradczego, konsultacyjnego wspierającego Burmistrza w działaniach zmierzających do współpracy miasta z klubami, stowarzyszeniami sportowymi. Do kompetencji Rady Sportu należy m.in.:

- opiniowanie strategii rozwoju Gminy Miasto Sochaczew w zakresie kultury fizycznej,
- opiniowanie projektów uchwał w zakresie warunków i trybu finansowania zadań z zakresu tworzenia warunków organizacyjnych sprzyjających rozwojowi sportu,
- opiniowanie zasad współpracy ze stowarzyszeniami kultury fizycznej, związkami sportowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie kultury fizycznej,
- propagowanie przedsięwzięć sportowo-rekreacyjnych,
- opiniowanie programów rozwoju bazy sportowej w Sochaczewie, w tym w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym terenów wykorzystanych na cele kultury fizycznej,
- diagnozowanie potrzeb z zakresu kultury fizycznej i sportu w społeczności lokalnej.

Sochaczewska Rada Działalności Pożytku Publicznego funkcjonuje od 2011 roku. Rada sprawuje funkcję ciała doradczego, konsultacyjnego i opiniodawczego, wspierającego Burmistrza w działaniach zmierzających do jeszcze lepszej współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi.

W Gminie Miasto Sochaczew znajduje się bardzo różnorodna infrastruktura sportowo-rekreacyjna, na którą składają się przede wszystkim dwa stadiony – Stadion Miejski przy ul. Warszawskiej 80 oraz Stadion piłkarski „Bzura” przy ul. Chopina 101, dwie hale sportowe, a także liczne boiska. Szczegółowy wykaz obiektów sportowych umieszczono w kolejnej tabeli.

Tabela 30. Wykaz obiektów sportowych Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sochaczewie (stan na 2022 rok)

Rodzaj obiektu	Liczba	Wykaz obiektów
Boisko wielkie	2	<ul style="list-style-type: none"> – Boisko główne na Stadionie Miejskim (ul. Warszawska 80) – Boisko główne na Stadionie piłkarskim „Bzura” (ul. Chopina 101)
Boisko	7	<ul style="list-style-type: none"> – Boisko boczne przy Stadionie Miejskim (ul. Warszawska 80) – Małe boisko treningowe przy Stadionie Miejskim (ul. Warszawska 80) – Boisko ze sztuczną nawierzchnią (ul. Chopina 101) – Boisko do siatkówki plażowej (ul. Chopina 101) – Boisko do siatkówki plażowej (ul. S. Moniuszki) – Boisko piłkarskie (ul. Grzybowa) – Boisko do siatkówki plażowej (ul. Grzybowa)
Hala sportowa	2	<ul style="list-style-type: none"> – Hala sportowa (ul. Kusocińskiego 2) – Hala sportowa (ul. Chopina 101)
Kort tenisowy	2	<ul style="list-style-type: none"> – Kort tenisowy (ul. Warszawska 80) – Kort tenisowy sezonowy (ul. Warszawska 80)
Siłownia zewnętrzna	2	<ul style="list-style-type: none"> – Siłownia zewnętrzna (ul. Kusocińskiego 2) – Siłownia zewnętrzna (ul. Chopina 101)
Pływalnia	1	<ul style="list-style-type: none"> – Pływalnia „Orka” (ul. Olimpijska 3)
Bieżnia lekkoatletyczna	1	<ul style="list-style-type: none"> – Bieżnia lekkoatletyczna przy Stadionie Miejskim (ul. Warszawska 80)
Lodowisko	1	<ul style="list-style-type: none"> – Lodowisko Miejskie (ul. Warszawska 80)
Skatepark	1	<ul style="list-style-type: none"> – Skatepark (ul. Kusocińskiego 2)

Rodzaj obiektu	Liczba	Wykaz obiektów
Park linowy	1	– Park linowy (ul. Chopina 101)
Miejsce do kąpielii	1	– Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii (ul. Moniuszki)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Ważnym elementem infrastruktury miasta Sochaczew są wewnątrzszkolne oraz przyszkolne obiekty/tereny sportowe pozwalające na rozwój fizyczny dzieci i młodzieży, głównie poprzez lekcje wychowania fizycznego, a także umożliwiają aktywne spędzanie czasu wolnego.

W szkołach podstawowych działających na terenie Gminy Miasto Sochaczew zlokalizowane są przede wszystkim hale i sale gimnastyczne oraz małe boiska różnego rodzaju (zarówno wielofunkcyjne, jak i piłkarskie). Wiele szkół w swojej bazie posiada także obiekt lekkoatletyczny – najczęściej jest to bieżnia.

Tabela 31. Przyszkolne obiekty sportowe - szkoły podstawowe (stan na grudzień 2022 r.)

Rodzaj obiektu	Szkoła Podstawowa nr 1	Szkoła Podstawowa nr 2	Szkoła Podstawowa nr 3	Szkoła Podstawowa nr 4	Szkoła Podstawowa nr 6	Szkoła Podstawowa nr 7
Obiekt lekkoatletyczny	1 obiekt	1 obiekt bieżnia lekkoatletyczna		2 obiekty bieżnia lekkoatletyczna jednotorowa, skocznia lekkoatletyczna		1 obiekt bieżnia lekkoatletyczna trzytorowa
Małe boisko	1 obiekt	2 obiekty		1 obiekt	2 obiekty piłkarskie (orlik), wielofunkcyjne	2 obiekty piłkarskie, wielofunkcyjne
Wielkie boisko						
Boisko wielofunkcyjne			1 obiekt			
Boisko do piłki plażowej					1 obiekt	
Sala gimnastyczna/ sportowa	1 obiekt	1 obiekt	1 obiekt	1 obiekt	1 obiekt	1 obiekt
Hala sportowa	1 obiekt	1 obiekt		1 obiekt	1 obiekt	
Siłownia zewnętrzna					1 obiekt	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

W przypadku szkół ponadpodstawowych, zaplecze sportowe placówek obejmuje nowoczesną halę sportową, a także sale sportowe i boiska.

Tabela 32. Przyszkolne obiekty sportowe - szkoły ponadpodstawowe (stan na grudzień 2022 r.)

	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego im. I. Garbolewskiego	Liceum Ogólnokształcące im. F. Chopina	Zespół Szkół im. Iwaszkiewicza
Obiekt lekkoatletyczny	1 obiekt <i>bieżnia lekkoatletyczna</i>			
Małe boisko				
Wielkie boisko	1 obiekt			
Boisko wielofunkcyjne				
Boisko do piłki plażowej				
Sala gimnastyczna/sportowa	2 obiekty	1 obiekt	2 obiekty	1 obiekt
Hala sportowa		1 obiekt		
Siłownia zewnętrzna				

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

W skład infrastruktury sportowej Gminy Miasto Sochaczew wchodzi 5 siłowni zewnętrznych, zlokalizowanych w następujących miejscach:

- przy ul. Kozubowskiego,
- przy ul. Żwirki i Wigury,
- przy Al. 600-lecia
- przy ul. Kochanowskiego
- przy ul. Chabrowej.

Turystyka

W Gminie Miasto Sochaczew funkcjonuje **Sochaczewski Punkt Informacji Turystycznej (SPIT)**, który ma swoją siedzibę w Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą. SPiT dysponuje wieloma wydawnictwami promocyjnymi – są to zarówno materiały (w postaci map, informatorów) przygotowane przez Wydział Kultury, Turystyki i Promocji UM, jak i innych partnerów, m.in. Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą, Sochaczewskie Centrum Kultury, Państwową Szkołę Muzyczną I i II st. im. F. Chopina, Dom Urodzenia Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli, Europejskie Centrum Artystyczne im. Fr. Chopina w Sannikach, Browar SOCHO, Hotel Chopin, Stację Muzeum, Dwór Strzyżew, Pałac w Gawłowie czy Parafię rzymskokatolicką w Brochowie.³⁴

³⁴ Raport o stanie miasta 2021, Burmistrz Miasta Sochaczew, Sochaczew 2022, s. 109

Oferta turystyczna Gminy Miasto Sochaczew stanowiła podstawę do wdrożenia aplikacji turystycznej dedykowanej miastu. Aplikację **Footsteps** można bezpłatnie pobrać ze sklepu Play – działa zarówno w systemie iOS, jak i Android. Aplikację można personalizować pod kątem własnych zainteresowań, do wyboru użytkownika jest np. profil smakosza, turysty, sportowca, głowy rodziny. Można wybrać więcej niż jedną możliwość, a następnie zmieniać je w trakcie korzystania (w zależności od aktualnych oczekiwań). Obecnie aplikacja zawiera pięć tras: „Rodzinny wypad do Sochaczewa”, „Spacer po Sochaczewie”, „Rowerowo-kajakowy szlak Jagiełły”, „Śladami Fryderyka Chopina” oraz „Trakt Pamięci Bohaterów Bitwy nad Bzurą 1939”. Footsteps informuje nie tylko o poszczególnych punktach i ich lokalizacjach na mapie, ale też o szacunkowym czasie trwania wędrowki, a nawet o tym, z jakich środków komunikacji miejskiej można skorzystać. Do aplikacji trafiają również wydarzenia, które odbywają się w Sochaczewie.³⁵

Na atrakcyjność turystyczną danego miejsca w głównej mierze wpływają jego walory przyrodnicze (tj. wszelkiego rodzaju wody powierzchniowe: jeziora i rzeki, a także ukształtowanie powierzchni bądź kompleksy roślinne), jak również walory antropogeniczne (głównie związane z architekturą, w tym obiekty historyczne, skanseny oraz zabytki).

Do najciekawszych atrakcji turystycznych, które można zobaczyć w Gminie Miasto Sochaczew zalicza się m.in. wskazane w kolejnej tabeli obiekty zabytkowe.

Tabela 33. Wykaz obiektów zabytkowych i atrakcji turystycznych na terenie Gminy Miasto Sochaczew (stan na 2022 rok)

Lp.	Obiekt zabytkowy / atrakcja turystyczna
1.	Pałac w Czerwonce, obecnie siedziba Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia
2.	Park w zespole pałacowym w Czerwonce
3.	Spichlerz w zespole pałacowym w Czerwonce
4.	Obora w zespole pałacowym w Czerwonce
5.	Kościół Parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Trojanowie
6.	Szkoła w Chodakowie
7.	Dom, ul. Warszawska 30 / Traugutta 1
8.	Dom, ul. 1 Maja 13
9.	Park w zespole dworskim w Chodakowie
10.	Park w zespole dworskim w Gawłowie
11.	Cmentarz wojenny z okresu II wojny światowej
12.	Kwatery wojenne żołnierzy poległych w czasie bitwy nad Bzurą (1939 r.) w Sochaczewie
13.	Hale targowe – obecnie Kramnice Miejskie

³⁵ Ibidem.

Lp.	Obiekt zabytkowy / atrakcja turystyczna
14.	Dom, ul. Farna 13
15.	Dwór w Chodakowie
16.	Dwór w Gawłowie
17.	Zagroda młyńska w Chodakowie
18.	Dawny Ratusz – obecnie siedziba Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą
19.	Ruiny zamku książąt mazowieckich
20.	Park miejski Podzamcze
21.	Cmentarz rzymskokatolicki p.w. św. Wawrzyńca
22.	Kaplica grobowa prawosławna na cmentarzu rzymsko-katolickim p.w. św. Wawrzyńca
23.	Kaplica grobowa rodziny Tomickich na cmentarzu rzymsko-katolickim p.w. św. Wawrzyńca
24.	Aleja Lipowa do Żelazowej Woli
25.	Ruina muzułmańskiej kaplicy grobowej / grobowiec Mułły / baszta tatarska na dawnym cmentarzu muzułmańskim
26.	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Trojanowie
27.	Dworzec kolejowy
28.	Wieża ciśnień w zespole dworca kolejowego,
29.	Szalet, obecnie budynek gospodarczy przy budynku dworca kolejowego (powstał w latach 1900-1902)
30.	Dworzec Powiatowej Kolei Sochaczewskiej, następnie Sochaczewskiej Kolei Dojazdowej, obecnie Muzeum Kolei Wąskotorowej
31.	Dom – dawny Zakład Lecznictwa Pracowniczego, obecnie Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ul. Traugutta 18
32.	Dom, ul. 1 Maja 12 B
33.	Dom – dawny posterunek policji, następnie Dom Kultury, ul. 1 Maja 19
34.	Młyn, ul. 1 Maja 12
35.	Cmentarz żydowski, ul. Sierpniowa
36.	Młyn, ul. 1 Maja 11
37.	Dom Tadeusza Kobka, ul. 1 Maja 24
38.	Spichlerz w dawnym zespole klasztoru dominikanek
39.	Budynek biurowy w zespole dawnej Fabryki Przędzy i Tkanin Sztucznych Chodaków S.S. następnie Chodakowskich Zakładów Włókien Chemicznych „Chemitex”
40.	Kanał ceglano-kamienny, ewentualnie Kanał Królewski
41.	Pomnik Bolesława Krzywoustego

Lp.	Obiekt zabytkowy / atrakcja turystyczna
42.	Pomnik Jana Pawła II i kardynała Stefana Wyszyńskiego
43.	Pomnik Jana Pawła II w Chodakowie
44.	Tablica upamiętniająca ks. Jerzego Popiełuszkę
45.	Tablica upamiętniająca ofiary II wojny światowej
46.	Tablica upamiętniająca żołnierzy Armii Krajowej
47.	Figura Chrystusa przy kościele parafialnym pw. Matki Bożej Różańcowej w parafii św. Wawrzyńca
48.	Pomnik Golgota przy kościele NMP w Trojanowie
49.	Pomnik Chopina
50.	Tablica upamiętniająca śmierć sochaczewskich nauczycieli w kościele pw. Matki Bożej Różańcowej w parafii św. Wawrzyńca
51.	Tablice mieszczące się na elewacji frontowej Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą
52.	Tablica pamięci majora Feliksa Kozubowskiego
53.	Tablica pamięci por. Mariana Walickiego
54.	Tablica pamięci kaprala Mieczysława Czecha
55.	Tablica dla upamiętnienia obchodów 600-lecia nadania praw miejskich
56.	Tablica pamięci żołnierzy poległych w Bitwie nad Bzurą

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Bezpieczeństwo publiczne

W Gminie Miasto Sochaczew ochrona porządku i bezpieczeństwa publicznego opiera się na pracy Komendy Powiatowej Policji w Sochaczewie i Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sochaczewie. Przy realizacji zadań w tym zakresie ściśle współpracuje Referat Monitoring Miejski.

W okresie od 2019 do 2021 roku w Gminie Miasto Sochaczew zmniejszyła się liczba zdarzeń w zakresie naruszeń prawa. W 2021 roku w porównaniu z 2019 rokiem odnotowano znacznie mniej wykroczeń drogowych oraz przypadków niszczenia mienia. Warto nadmienić, że w 2021 roku operatorzy wizyjnego monitoringu zarejestrowali i zgłosili dyżurnym policji o wiele mniej zdarzeń (131) niż w 2020 roku.

Tabela 34. Liczba zdarzeń w zakresie naruszeń prawa oraz zdarzeń zarejestrowanych przez monitoring w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba zdarzeń zarejestrowanych przez operatorów wizyjnego monitoringu i zgłoszonych dyżurnym policji	226	226	95

Wyszczególnienie		2019	2020	2021
Liczba zdarzeń w zakresie następujących przypadków naruszeń prawa	Osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych	47	83	24
	Osoby leżące i nietrzeźwe w miejscach publicznych	26	29	20
	Wykroczenia w ruchu drogowym (niedozwolone parkowania pojazdów i kolizje)	39	24	9
	Zachowania agresywne	7	3	9
	Niszczenie mienia	29	2	8
	Pożary, uszkodzenia oświetlenia ulicznego, sygnalizacji świetlnej i znaków drogowych	7	21	9
	Niedozwolone przebywanie na terenie kompleksu podzamcze po godzinach zwiedzania	42	22	1
	Uszkodzenia oświetlenia ulicznego, sygnalizacji świetlnej i znaków drogowych – zdarzenia zgłoszone Referatowi Monitoring Miejski	23	18	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Raportów o stanie Miasta (2019-2021)

System programów miejskich dla mieszkańców

W mieście funkcjonuje system programów miejskich obejmujący: „Sochaczewską Kartę Mieszkańca”, „Sochaczewską Kartę Seniora”, „Sochaczewską Kartę Rodziny”, „Sochaczew Weteranom” i „Sochaczew Honorowym Dawcom Krwi”. Ma on wzmacniać poczucie wspólnoty i zachęcać do osiedlania się na terenie Sochaczewa. Wprowadzone programy mają na celu poprawę warunków życia mieszkańców miasta, zwiększenie dostępu do usług publicznych, dóbr kultury, imprez sportowych, poprawy warunków bytowych oraz oferty stowarzyszeń i przedsiębiorstw wyrażających chęć przystąpienia do programu dzięki wprowadzeniu, koordynacji i promocji systemu ulg stosowanych przez:³⁶

- jednostki organizacyjne, instytucje kultury i sportu Gminy Miasto Sochaczew;
- jednostki prowadzące działalność z zakresu kultury i sportu niepowiązane strukturalnie i kapitałowo z samorządem i wyrażające chęć włączenia się do programu;
- przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą i wyrażających chęć włączenia się do programu.

Do otrzymania karty uprawniona jest każda osoba, która rozlicza podatek dochodowy od osób fizycznych i deklaruje w swoim zeznaniu podatkowym, że miejscem jej zamieszkania jest Sochaczew. Karta Mieszkańca z zakodowanymi różnymi poziomami zniżek i uprawnień w ramach programów wydawana jest dla jednej osoby na okres 12 miesięcy, tylko seniorzy od 75 roku życia otrzymują karty bezterminowo. W ramach realizacji programów miejskich

³⁶ Raport o stanie miasta 2021, Burmistrz Miasta Sochaczew, Sochaczew 2022, s. 94

w 2022 roku zarejestrowano 4424 wnioski złożone przez potencjalnych beneficjentów, w tym:³⁷

- Sochaczewska Karta Mieszkańca – 3 039;
- Sochaczewska Karta Seniora 65+ – 760;
- Sochaczewska Karta Seniora 75+ – 272;
- Sochaczewska Karta Rodziny – 268;
- Sochaczew Weteranom – 6;
- Sochaczew Honorowym Dawcom Krwi – 79;

W kolejnej tabeli przedstawiono dynamikę wydawania kart w latach od 2016 do 2022 roku.

Tabela 35. Dynamika wydawania Kart Mieszkańca w Gminie Miasto Sochaczew wyrażona liczbą wniosków zrealizowanych w latach 2016-2022

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sochaczewska Karta Mieszkańca	1 590	1 009	2 008	1 975	1 256	1 331	3 039
Sochaczewska Karta Seniora 65+	242	290	298	322	215	178	760
Sochaczewska Karta Seniora 75+	839	892	199	265	193	202	272
Sochaczewska Karta Rodziny	250	257	261	283	235	240	268
Sochaczew Weteranom	10	10	12	22	10	7	6
Sochaczew Honorowym Dawcom Krwi	74	49	51	65	48	55	79
SUMA	3 005	2 507	2 829	2 932	1 957	2 013	4 424

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

³⁷ Ibidem.

Sfera gospodarcza

Rynek pracy

W analizowanym okresie (2016-2021) największą liczbę bezrobotnych odnotowano w roku bazowym (1 412 osób), natomiast najmniejszą w 2019 roku (878 osób). W roku 2021 w porównaniu do roku 2020 liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 29 osób, a w porównaniu do 2016 roku o 519 osób.

Tabela 36. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mężczyźni	708	645	565	453	461	441
Kobiety	704	553	467	425	461	452
Ogółem	1 412	1 198	1 032	878	922	893

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Stopa bezrobocia w Gminie Miasto Sochaczew w 2021 roku wynosiła 4,4%, a zatem znacznie spadła od roku bazowego (wówczas wynosiła 8,8%). Od 2019 roku stopa bezrobocia w Sochaczewie utrzymuje się na poziomie niższym niż stopa bezrobocia ogółem w kraju.

Tabela 37. Szacunkowa stopa bezrobocia w Gminie Miasto Sochaczew (na tle województwa i kraju) w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Polska	8,2%	6,6%	5,8%	5,2%	6,3%	5,4%
Województwo mazowieckie	7,0%	5,6%	4,9%	4,4%	5,2%	4,6%
Gmina Miasto Sochaczew	8,8%	7,6%	6,6%	5,1%	5,7%	4,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych portalu www.polskawliczbach.pl

Przedsiębiorczość

Podmioty gospodarcze

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2021 roku w Gminie Miasto Sochaczew zarejestrowanych było 4 698 podmiotów gospodarczych, z czego najwięcej (1 223) stanowiły przedsiębiorstwa działające w obszarze handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G PKD). W tym okresie w Sochaczewie liczne były również grupy firm prowadzących działalność związaną z budownictwem (sekcja F PKD, 545 podmiotów) oraz transportem i gospodarką magazynową (sekcja H PKD, 529 podmiotów).

Porównując te dane do roku bazowego można dostrzec, że nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarczych – w 2021 roku w Sochaczewie odnotowano o 117 przedsiębiorstw więcej niż w 2016 roku.

Tabela 38. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Miasto Sochaczew według sekcji PKD w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sekcja A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13	13	15	17	17	23
Sekcja B. Górnictwo i wydobywanie	2	3	4	4	4	4
Sekcja C. Przetwórstwo przemysłowe	297	294	300	287	282	287
Sekcja D. Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	11	12	13	14	15	15
Sekcja E. Dostawa wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	10	10	11	11	11	10
Sekcja F. Budownictwo	486	489	489	520	525	545
Sekcja G. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 385	1 345	1 317	1 253	1 237	1 223
Sekcja H. Transport i gospodarka magazynowa	534	534	529	521	528	529
Sekcja I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	101	107	116	110	114	120
Sekcja J. Informacja i komunikacja	128	133	146	163	174	184
Sekcja K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	136	136	138	138	139	135
Sekcja L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	220	219	217	224	232	238
Sekcja M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	319	332	347	356	358	372
Sekcja N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	110	116	119	137	140	127
Sekcja O. Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16	16	15	15	15	15
Sekcja P. Edukacja	159	144	145	149	154	165
Sekcja Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	281	284	293	296	306	308
Sekcja R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	95	94	97	99	102	101
Sekcja S i T. Pozostała działalność usługowa. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	278	286	269	276	276	293
Sekcja U. Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0	0	0
Ogółem	4 581	4 567	4 580	4 590	4 631	4 698

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

W całym analizowanym okresie największą grupę podmiotów gospodarczych w Gminie Miasto Sochaczew stanowiły przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (powyżej 4 tys. firm). Drugą najliczniejszą grupą były firmy liczące od 10 do 49 pracowników (powyżej 100 podmiotów). W tym okresie w mieście niezmiennie funkcjonowały 4 podmioty zatrudniające powyżej 250 pracowników.

Tabela 39. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Miasto Sochaczew według sekcji wielkości zatrudnienia w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Od 0 do 9 pracowników	4 401	4 390	4 406	4 419	4 463	4 525
Od 10 do 49 pracowników	138	136	134	131	128	132
Od 50 do 249 pracowników	38	37	36	36	36	37
Powyżej 250 pracowników	4	4	4	4	4	4
Ogółem	4 581	4 567	4 580	4 590	4 631	4 698

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Otoczenie biznesu

Urząd Miejski w Sochaczewie świadczy usługi dla biznesu, zaś w realizacji zaplanowanych inwestycji na terenie Sochaczewa wspierają go różnego rodzaju instytucje. Katalog świadczonych przez samorząd usług dla biznesu obejmuje:

- Obsługę Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- Udzielanie informacji, doradztwo i wsparcie opiekuna inwestycyjnego w czasie całego procesu inwestycyjnego i po jego zakończeniu;
- Wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- Opracowywanie planów zagospodarowania przestrzennego;
- Współpracę z inwestorem w procesie ubiegania się u przedstawicieli mediów technicznych o wymagane przepisami prawa pozwolenia i zgody;
- Pomoc w poszukiwaniu i pozyskiwaniu obiektów oraz nieruchomości dostosowanych do potrzeb inwestora, w tym pomoc w prowadzeniu rozmów z właścicielami (prywatnymi i instytucjonalnymi) terenów inwestycyjnych;
- Pomoc w realizacji projektów według zasad partnerstwa publiczno-prywatnego;
- Promocję lokalnej przedsiębiorczości w ramach promocji gospodarczej miasta;
- Pomoc w doprowadzeniu mediów technicznych do terenu inwestycyjnego na koszt gminy.

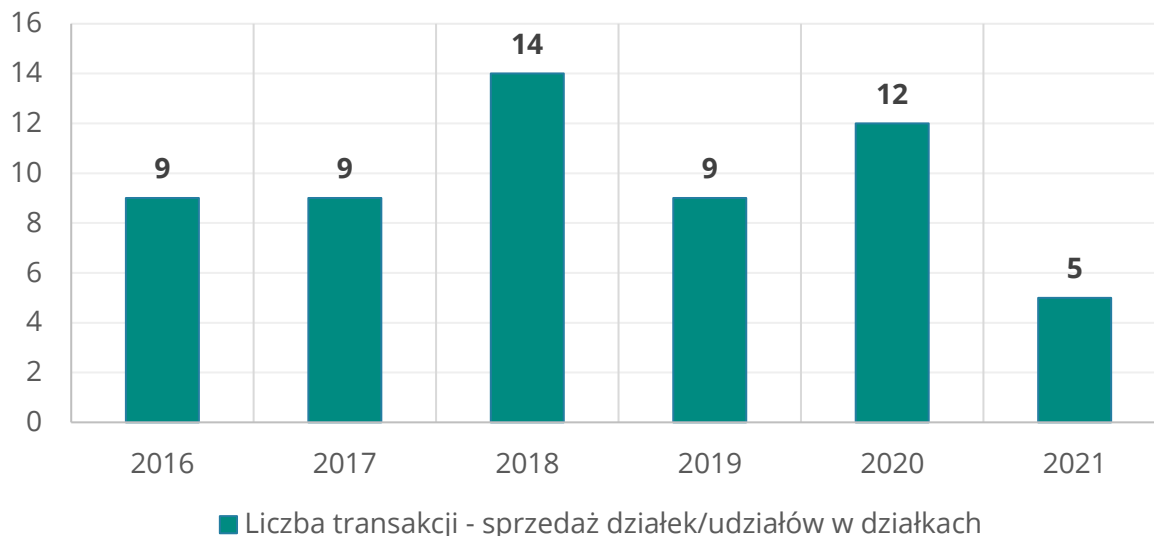
Przedsiębiorca w realizacji inwestycji może liczyć na wsparcie następujących instytucji:

- Urzędu Miejskiego w Sochaczewie (Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych; Biuro Obsługi Mieszkańca);
- Starostwa Powiatowego w Sochaczewie – Wydziału Architektury i Budownictwa;
- Funduszu Poręczeń Kredytowych;
- Urzędu Skarbowego;
- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- Sądu Rejonowego;
- Licznych banków, w tym m.in. BGK, Banku Spółdzielczego, PKP S.A, PKO B.P i firm doradztwa finansowego;
- Powiatowego Urzędu Pracy.

Atrakcyjność inwestycyjna

Gmina Miasto Sochaczew w okresie od 2016 do 2021 roku dokonywała rokrocznych sprzedaży nieruchomości (działek lub udziałów w działkach). Największą liczbę transakcji odnotowano w 2018 roku – wówczas ich liczba wynosiła 14. W 2020 roku dokonano 12 transakcji, natomiast w 2021 zrealizowano ich 5.

Wykres 11. Liczba transakcji sprzedaży działek/udziałów w działkach zrealizowanych przez Gminę Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

W październiku 2022 roku Gmina Miasto Sochaczew posiadała w swojej ofercie inwestycyjnej 54 działki na sprzedaż o zróżnicowanej powierzchni, przy czym powierzchnia największej z działek wynosi 12 088 m². Kolejna tabela zawiera informacje o powierzchni tych działek oraz ich przeznaczeniu w planie zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 40. Oferta inwestycyjna Gminy Miasto Sochaczew - działki na sprzedaż (stan na październik 2022 r.)

Lp.	Przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego	Powierzchnia w m ²
1.	Realizacja projektowanej zabudowy jednorodzinnej z niezbędnymi do jej funkcjonowania budynkami gospodarczymi i garażami jako funkcji podstawowej i zabudowy usługowej lub produkcyjnej jako funkcji uzupełniającej	2 542
2.	Brak planu	6 662
3.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.49.2018 z dnia 24.05.2018	2 530
4.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z dopuszczeniem nieuciążliwych usług	818
5.	Brak planu W studium: rolnicza przestrzeń produkcyjna objęta szczególną ochroną	2 284
6.	Brak planu	udział 571/1000 części w pow. 2 226
7.	Teren zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem nieuciążliwej zabudowy produkcyjno-usługowej	177
8.	Teren zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem nieuciążliwej zabudowy produkcyjno-usługowej	133
9.	Brak planu	7 234
10.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub bliźniacza wraz z niezbędnymi do jej funkcjonowania budynkami gospodarczymi oraz jako funkcja uzupełniająca zabudowa usługowa	540
11.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub bliźniacza wraz z niezbędnymi do jej funkcjonowania budynkami gospodarczymi oraz jako funkcja uzupełniająca zabudowa usługowa	222
12.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub bliźniacza wraz z niezbędnymi do jej funkcjonowania budynkami gospodarczymi oraz jako funkcja uzupełniająca zabudowa usługowa	740
13.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub bliźniacza wraz z niezbędnymi do jej funkcjonowania budynkami gospodarczymi oraz jako funkcja uzupełniająca zabudowa usługowa	947
14.	- częściowo zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub bliźniacza wraz z niezbędnymi do jej funkcjonowania budynkami gospodarczymi oraz jako funkcja uzupełniająca zabudowa usługowa - częściowo tereny rolne	676
15.	Tereny rolne	797
16.	Tereny rolne	1 180
17.	Brak planu	4 665
18.	Brak planu	1 942
19.	Brak planu	700
20.	Brak planu	2 564
21.	Brak planu	12 088
22.	Brak planu	1 298
23.	Brak planu	557
24.	Tereny usług kultury, oświaty, łączności, zdrowia, sportu lub rekreacji służących mieszkańcom otaczającego obszar osiedla zabudowy mieszkaniowej.	10 117
25.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.30.2018 z dnia 11.05.2018	1 167
26.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.29.2018 z dnia 11.05.2018	1 158
27.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.28.2018 z dnia 11.05.2018	1 148

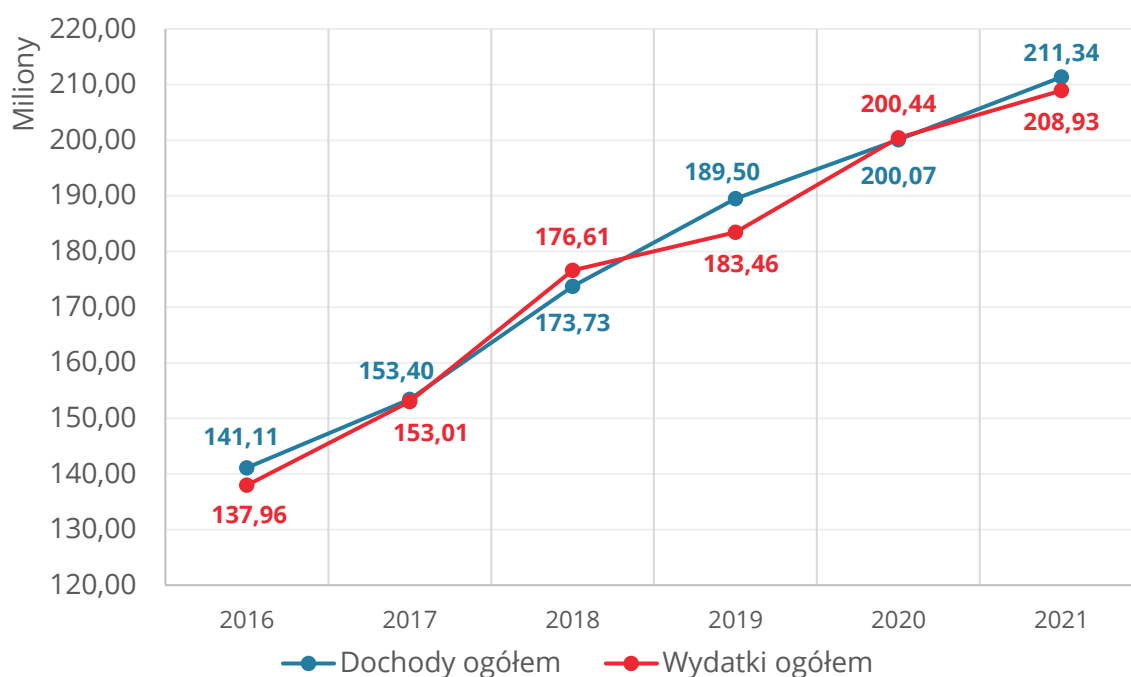
Lp.	Przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego	Powierzchnia w m ²
28.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.27.2018 z dnia 11.05.2018	984
29.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.83.2017 z dnia 12.01.2018	915
30.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.84.2017 z dnia 12.01.2018	862
31.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.85.2017 z dnia 12.01.2018	859
32.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.86.2017 z dnia 12.01.2018	856
33.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.87.2017 z dnia 12.01.2018	853
34.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.88.2017 z dnia 25.01.2018	850
35.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.89.2017 z dnia 25.01.2018	847
36.	Brak planu. Decyzja o warunkach zabudowy GPA.6730.90.2017 z dnia 25.01.2018	822
37.	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	88
38.	Brak planu	2 180
39.	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	904
40.	Brak planu	1 101
41.	Brak planu	11 763
42.	Brak planu	68
43.	Brak planu	2 095
44.	Decyzja o warunkach zabudowy nr 69.2021 z dnia 02.09.2021 - PA.6730.53.2021	1 001
45.	Decyzja o warunkach zabudowy nr 69.2021 z dnia 02.09.2021 - PA.6730.53.2021	818
46.	Brak planu	803
47.	Brak planu	627
48.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z dopuszczeniem nieuciążliwych produkcji i usług	641
49.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z dopuszczeniem nieuciążliwych produkcji i usług	627
50.	Tereny produkcyjno-usługowe	654
51.	Tereny produkcyjno-usługowe	958
52.	Brak planu	3 000
53.	Brak planu	11 586
54.	Tereny produkcyjno-usługowe, częściowo droga publiczna dojazdowa	491

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Finanse samorządowe

Analizując poziom dochodów i wydatków budżetowych w latach 2016-2021 można zaobserwować ich dynamiczny wzrost. Deficyt budżetowy można zauważyć jedynie w latach 2018 i 2020. Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym i typowym dla gmin w kraju. Należy zauważyć, że w latach 2018 i 2020 Gmina Miasto Sochaczew pozyskała znaczne, wyższe niż w innych latach, środki na dofinansowanie realizowanych zadań inwestycyjnych, co spowodowało wzrost wydatków.

Wykres 12. Dochody i wydatki Gminy Miasto Sochaczew w latach 2016-2021 (w mln zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Pozyskane środki finansowe zewnętrzne

Gmina Miasto Sochaczew w latach 2014-2021 złożyła 57 wniosków o dofinansowanie, z czego pozyskała środki finansowe zewnętrzne na realizację 30 projektów. W tym okresie wartość projektów, na które otrzymano dofinansowanie wynosiła łącznie ponad 130 mln zł, przy czym dofinansowanie pokrywało 60,2%, wynosząc tym samym blisko 79 mln zł.

Tabela 41. Środki finansowe zewnętrzne (2014-2021)

	Wartość projektu	Wysokość dofinansowania	Odsetek
Wartość złożonych wniosków za 2021 rok ogółem	46 348 954,76 zł	34 819 151,49 zł	75,1%
Wartość złożonych wniosków ogółem 2014-2021	242 937 972,40 zł	157 099 235,16 zł	64,7%
Wartość uzyskanego dofinansowania ogółem 2014-2021	130 818 196,21 zł	78 800 981,40 zł	60,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika nr 1 do Raportu o stanie miasta 2021, Burmistrz Miasta Sochaczew, Sochaczew 2022

Powiązania funkcjonalne

Miasto Sochaczew współpracuje z samorządami: wojewódzkim, powiatowym oraz ościennymi samorządami gminnymi przy realizacji wspólnych inwestycji i programów, leżących w interesie społecznym i gospodarczym miasta.

Współpraca z gminami ościennymi

W dniu 30.01.2018 r. zawarto Umowę Partnerską pomiędzy Powiatem Sochaczewskim, Miastem Sochaczew i Gminą Sochaczew o współpracy w przygotowaniu i realizacji przedsięwzięcia pn.: „Budowa przeprawy mostowej przez rzekę Bzurę w Sochaczewie”. Zawarcie umowy trójstronnej, w której funkcję lidera powierzono Powiatowi Sochaczewskiemu, było podyktowane narastającymi problemami komunikacyjnymi w mieście. Z uwagi na fakt, że nowa przeprawa mostowa będzie służyć nie tylko mieszkańcom Sochaczewa, ale również powiatu sochaczewskiego i gminy Sochaczew, realizację przedsięwzięcia zaplanowano w ramach współpracy trzech samorządów.

W ramach zawartych porozumień z gminami ościennymi, kontynuowana jest realizacja zadań publicznych w zakresie lokalnego transportu zbiorowego. Sieć linii komunikacyjnych sięga poza granice miasta i obejmuje obszary gmin: Nowa Sucha, Brochów, Kampinos i Sochaczew. Zapisy porozumień obligują wskazane gminy do przekazywania środków finansowych w postaci corocznej dotacji na rzecz miasta.

1. Gmina Sochaczew:

- porozumienie z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie rozszerzenia zasięgu działania komunikacji miejskiej realizowanej przez Zakład Komunikacji Miejskiej na obszar Gminy Sochaczew – porozumienie co roku w formie aneksu aktualizuje dotację Gminy na rzecz Miasta.
- od 2017 roku corocznie zawierane jest porozumienie zakładające powierzenie Miastu przez Gminę wykonywanie zadania w zakresie prowadzenia lokalnego transportu zbiorowego, obejmującego bezpłatny przewóz osób na trasie „PKP Sochaczew – Muzeum Fryderyka Chopina” w letnim sezonie turystycznym, w dni wolne od pracy i w święta, w godzinach otwarcia Domu Urodzenia Fryderyka Chopina i Parku w Żelazowej Woli.

2. Gmina Brochów:

- porozumienie z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie rozszerzenia zasięgu działania komunikacji miejskiej realizowanej przez Zakład Komunikacji Miejskiej na obszar Gminy Brochów – porozumienie co roku w formie aneksu aktualizuje dotację Gminy na rzecz Miasta.

3. Gmina Nowa Sucha:

- porozumienie z dnia 15 lipca 2009 r. w sprawie rozszerzenia zasięgu działania komunikacji miejskiej realizowanej przez Zakład Komunikacji Miejskiej na obszar

Gminy Nowa Sucha – porozumienie co roku w formie aneksu aktualizuje dotację Gminy na rzecz Miasta.

4. Gmina Kampinos:

- porozumienie z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie rozszerzenia zasięgu działania komunikacji miejskiej realizowanej przez Zakład Komunikacji Miejskiej na obszar Gminy Kampinos – porozumienie co roku w formie aneksu aktualizuje dotację Gminy na rzecz Miasta.

Dodatkowo w ramach współpracy z gminami ościennymi, w dniu 31.03.2022 r. zawarto trójstronne porozumienie pomiędzy Miastem Sochaczew, Gminą Sochaczew oraz Spółką Napollo 40 Sp. z o.o. w przedmiocie poprawy systemu komunikacyjnego poprzez przebudowę ulicy Olimpijskiej wraz ze skrzyżowaniem ulicy Olimpijskiej z drogą krajową nr 92.

Współpraca w ramach subregionu żyrardowskiego

W 2021 r. samorząd wyraził zgodę na zawarcie porozumienia w sprawie zasad współpracy w zakresie opracowania dokumentu programowego jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład „Innego Instrumentu Terytorialnego Żyrardowskiego Obszaru Funkcjonalnego” i powołanie w tym celu Komitetu Sterującego.

Reprezentanci trzynastu jednostek samorządu terytorialnego, w tym Burmistrz Miasta Sochaczewa, podpisali deklarację współpracy w ramach subregionu żyrardowskiego, co znacznie ułatwi i zwiększy szanse ubiegania się o różnego rodzaju dofinansowania pochodzące ze środków unijnych. Mocniej będą wspierane grupy gmin, by w ten sposób zachęcić je do zrzeszania się i szukania wspólnych celów poprawiających jakość życia mieszkańców regionu w takich dziedzinach jak: transport, szkolnictwo, opieka nad dziećmi, wspieranie lokalnego biznesu, opisanie obszarów, w jakich lokalne samorządy mogłyby ze sobą współpracować, jakie projekty razem realizować.

Powstanie Żyrardowskiego Obszaru Funkcjonalnego (dalej: ŻOF) zostało zainicjowane przez Miasto Żyrardów, które na wniosek Marszałka Województwa Mazowieckiego Adama Struzika wyznaczyło potencjalny obszar funkcjonalny obejmujący 13 gmin subregionu żyrardowskiego: cztery gminy powiatu grójeckiego (Chynów, Grójec, Pniewy, Warka), pięć gmin powiatu żyrardowskiego (Mszczonów, Puszcza Mariańska, Radziejowice, Wiskitki i Żyrardów) i cztery gminy powiatu sochaczewskiego (Nowa Sucha, Miasto Sochaczew, Sochaczew - gmina, Teresin). W sierpniu 2020 r. gminy podpisały „*Wielostronną deklarację współpracy gmin subregionu żyrardowskiego w zakresie partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Żyrardowskiego Obszaru Funkcjonalnego*”, stanowiącą podstawę do pogłębiania dalszej współpracy w ramach ŻOF. Zainteresowanie przyłączeniem się do inicjatywy zadeklarowały dwie kolejne gminy: Jasieniec oraz Goszczyn, które ostatecznie podpisały *Deklarację* 28 maja 2021 r.

W czerwcu 2021 r. pozostałe gminy z powiatów grójeckiego (Belsk Duży, Błędów, Mogielnica oraz Nowe Miasto nad Pilicą) oraz sochaczewskiego (Brochów, Iłów, Młodzieszyn oraz Rybno)

zgłosiły chęć akcesu do porozumienia, a deklarację podpisały w dniu 3 września 2021 r. Tym samym ŻOF objął cały subregion żyrardowski (NUTS 3).

Związek Miast Polskich

Od 2005 r. Sochaczew jest jednym z 37 mazowieckich miast członkowskich wśród około 300 miast polskich, należących do Związku Miast Polskich. Reprezentuje on interesy tych jednostek administracyjnych, zajmuje się szkoleniem kadry urzędniczej, promocją projektów unijnych adresowanych do samorządów, udoskonalaniem pracy administracji, propagowaniem innowacyjnych rozwiązań. Burmistrz reprezentuje miasto na Zgromadzeniach Ogólnych Związku.

W 2021 r. Sochaczew zajął szóste miejsce w ogólnopolskim rankingu samorządów w kategorii gmin miejskich i miejsko-wiejskich. Od dekady, w rankingu prowadzonym przez Związek Powiatów Polskich, miasto nie wypadło poza pierwszą dziesiątkę. Samorzady sklasyfikowane w rankingu oceniane są przez ekspertów według wielu kryteriów zgrupowanych w dziesięciu blokach tematycznych takich jak: działania proinwestycyjne i prorozwojowe, rozwiązania poprawiające jakość obsługi mieszkańca oraz funkcjonowania samorządu terytorialnego, rozwój społeczeństwa informacyjnego, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, promocja rozwiązań z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej, wspieranie działań na rzecz gospodarki rynkowej, promocja rozwiązań ekoenergetycznych i proekologicznych, współpraca krajowa i międzynarodowa oraz działania promocyjne.

Mazowieckie Stowarzyszenie Gmin na rzecz Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Sochaczew należy do Mazowieckiego Stowarzyszenia Gmin na rzecz Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Jego głównym celem jest przygotowywanie i zrealizowanie projektów informatycznych współfinansowanych ze środków unijnych. Przede wszystkim projekty z zakresu e-administracji, przeciwdziałające wykluczeniu cyfrowemu, poprawiające wymianę informacji i baz danych pomiędzy mazowieckimi jednostkami samorządu terytorialnego. Realizując zadania statutowe stowarzyszenie organizuje szkolenia i konferencje.

Miasta partnerskie

Od ponad 25 lat trwa współpraca miasta Sochaczew z miastami partnerskimi Gródek na Ukrainie oraz Melton w Wielkiej Brytanii.

Przyjaźń z Gródkiem trwa od początku lat 90, a formalna umowa podpisana została w 1992 roku. Współpraca ma na celu poznanie działalności instytucji publicznych, wypracowanie dobrych praktyk, wymianę doświadczeń w obszarze samorządu, kultury, sportu, budowy społeczeństwa obywatelskiego. Przedstawiciele ukraińskiego miasta niejednokrotnie odwiedzili Sochaczew, harcerze zapraszają dzieci na wakacyjny wypoczynek w swej stancy w Łąkie. Sochaczew był partnerem projektów unijnych składanych przez Gródek w UE (środki przedakcesyjne). Tuż po wybuchu wojny, na początku marca 2022 r. Sochaczew przekazał za 15 tys. zł 50 kompletów krótkofalówek na potrzeby obrony terytorialnej, a w czerwcu 2022 r.

za 100 tys. zł zakupił i przekazał produkty żywnościowe, śpiwory, leki, środki higieniczne. 78 tys. pochodziło z budżetu miasta a 22 tys. ze zbiórki publicznej zorganizowanej w Melton Mowbray.

Deklarację przyjaźni z Melton Mowbray w Wielkiej Brytanii miasto Sochaczew podpisało 8 czerwca 1996 r. W dokumencie wyrażono wolę kontynuowania i rozwoju partnerskich stosunków pomiędzy miastami, tworzenia wspólnych projektów dofinansowanych przez UE. Dotychczasowa współpraca zaowocowała licznymi kontaktami w wielu dziedzinach życia gospodarczego, kulturalnego i społecznego, w tym wymianę uczniów, zespołów artystycznych, sportowych, strażaków i policjantów.

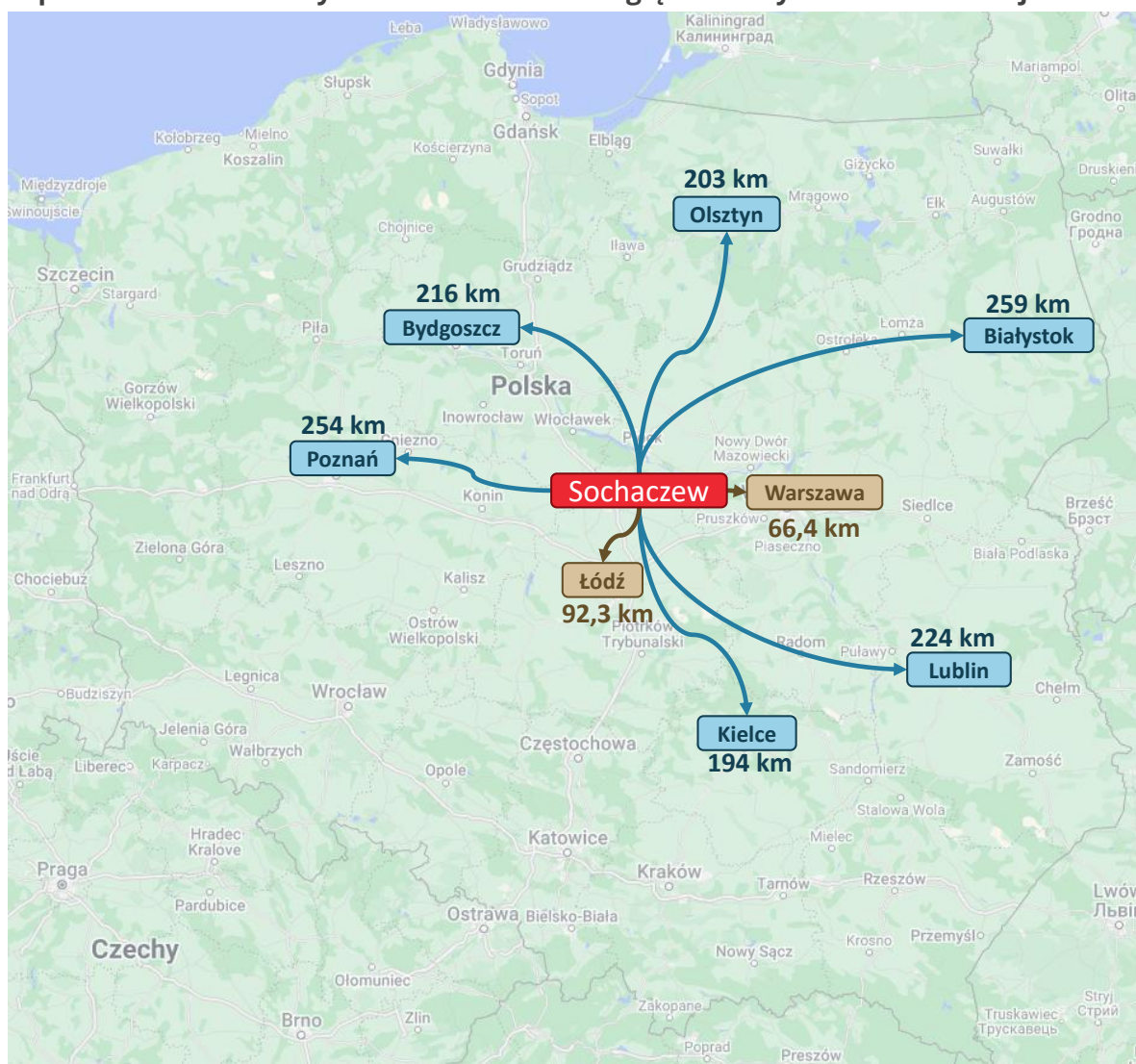
Sfera przestrzenna

Lokalizacja

Miasto Sochaczew położone jest w centrum Polski, w województwie mazowieckim. Sochaczew jest stolicą powiatu sochaczewskiego. Miasto graniczy z gminami: Sochaczew (gmina wiejska), Nowa Sucha oraz Brochów. Sochaczew jest położony stosunkowo niedaleko Warszawy (66,4 km) i Łodzi (92,3 km). Pozostałe miasta wojewódzkie są natomiast położone dalej, przy czym w odległości do 300 km od Sochaczewa zlokalizowane są: Kielce (194 km), Olsztyn (203 km), Bydgoszcz (216 km), Lublin (224 km), Poznań (254 km), Białystok (259 km).

Podział miasta Sochaczew na obręby ewidencyjne przedstawia się następująco: Andrzejów Duranowski, Chodaków, Karwowo, Kozłów Biskupi, Malesin, Rozlazłów, Sochaczew Boryszew, Sochaczew Centrum, Sochaczew Wschód, Sochaczew za Bzurą, Wypalenisko. Powierzchnia miasta wynosi 26,19 km².

Mapa 4. Położenie Gminy Miasto Sochaczew względem innych ośrodków miejskich

Źródło: opracowanie własne

Dostępność komunikacyjna

Infrastruktura drogowa

W Gminie Miasto Sochaczew jest 312 dróg gminnych o łącznej długości ok. 114 km. Część spośród nich stanowią drogi gruntowe, część – drogi o nawierzchni bitumicznej, a pozostałe drogi pokryte są nawierzchnią tłuczniową, betonową czy też kostką brukową. W ramach programu „Drogi zamiast błota” utwardzono nawierzchnię 270 ulic o łącznej długości 66,9 km, w tym 117 z nich otrzymało nawierzchnię asfaltową. Kolejne etapy poprawy stanu dróg gminnych dotyczyć będą dalszego utwardzania dróg gruntowych, a także w dalszej perspektywie zmianę nawierzchni tłuczniowej i betonowej na bitumiczną.³⁸

Przez Gminę Miasto Sochaczew przebiega ponadto: 14 dróg powiatowych (17,32 km), 2 drogi wojewódzkie (13,78 km) oraz 2 drogi krajowe (4,58 km) o łącznej długości 35,68 km. W kolejnej tabeli przedstawiony został wykaz dróg poszczególnych kategorii przebiegających przez Sochaczew z uwzględnieniem nazw ulic.

Tabela 42. Przebiegające przez Gminę Miasto Sochaczew drogi powiatowe, wojewódzkie i krajowe

Kategoria	Nazwa ulicy	Numer drogi
Drogi powiatowe	Trojanowska	3804W
	Gawłowska, Harcerska	3813W
	Brukowa, Mostowa	3815W
	Lubiejewska	3818W
	Inżynierska	3825W
	Boryszewska	3826W
	Głowackiego	3827W
	Staszica	3840W
	Towarowa	3841W
	Okrzei, Sienkiewicza	3842W
	Botaniczna (przejazd do Piłsudskiego)	3843W
	Ziemowita	3844W
	Księcia Janusza	3846W
	Łąkowa (od Trojanowskiej do Młynarskiej), Młynarska	3847W
Długość łącznie	17,32 km	
Drogi wojewódzkie	15 Sierpnia (na odcinku od granic miasta do obwodnicy miasta), Żyrardowska, Marsz. J. Piłsudskiego, Al. 600-lecia, F. Chopina (odc. od torów kolei wąskotorowej do ronda im. Jana Pawła II), Chodakowska, Wyszogrodzka (odc. od ronda Chodaków do granic miasta)	DW 705
	F. Chopina (odc. od ronda im. Jana Pawła II do granic miasta)	DW 580
	Długość łącznie	13,78 km

³⁸ Raport o stanie miasta 2021, Burmistrz Miasta Sochaczew, Sochaczew 2022, s. 18

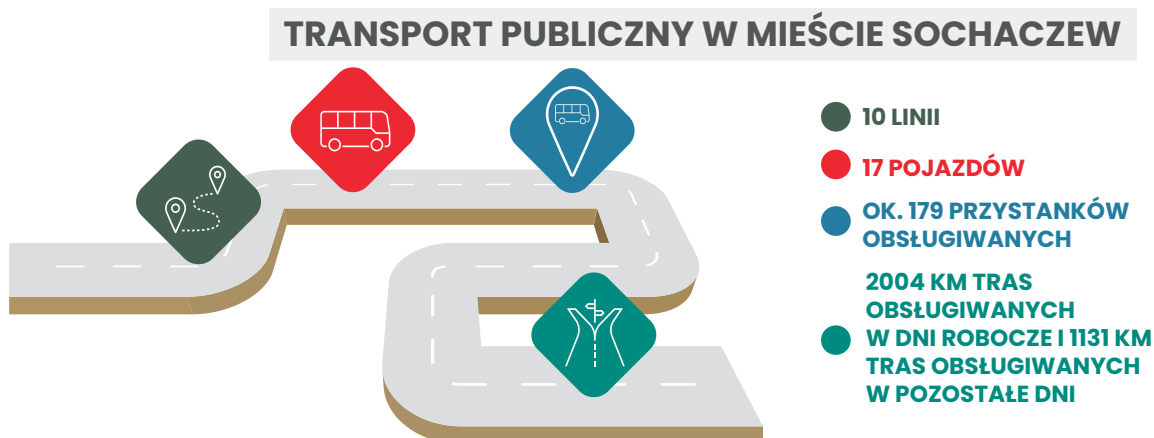
Kategoria	Nazwa ulicy	Numer drogi
Drogi krajowe	Obwodnica miasta Sochaczew	DK 92
	Obwodnica miasta Sochaczew	DK 50
	Długość łącznie	4,58 km

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Miejski transport publiczny

Zadania z zakresu przewozu pasażerów w Sochaczewie wykonuje Zakład Komunikacji Miejskiej w Sochaczewie. W ramach organizacji miejskiego transportu publicznego Zakład operuje 10 liniami, obsługiwanymi przez 17 pojazdów, pokonując na terenie miasta i ościennych gmin 2004 km dziennie w dni robocze oraz 1131 km dziennie w soboty, niedziele i święta oprócz Nowego Roku, pierwszego dnia Wielkanocy i Bożego Narodzenia³⁹, umożliwiając łatwy dostęp do wszystkich rejonów miasta. Autobusy zatrzymują się na ok. 179 przystankach w mieście i poza jego terenem.

Wykres 13. Miejski transport publiczny w Gminie Miasto Sochaczew (stan na 2022 rok)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zakładu Komunikacji Miejskiej w Sochaczewie

Transport kolejowy

W Gminie Miasto Sochaczew istnieje czynna stacja kolejowa, na której zatrzymuje się szereg pociągów pospiesznych i TLK, oferujących połączenia m.in. do Lublina, Otwocka, Przemyśla, Chełma, Krakowa, Bydgoszczy, Białegostoku, Poznania, Zielonej Góry, Szczecina, Świnoujścia, Kołobrzegu Gdyni, Gdańska. Stacja obsługiwana jest także przez pociągi osobowe oferujące połączenia m.in. do Warszawy, Płocka i Łowicza Głównego.

Sochaczew jest ważnym węzłem kolejowym o znaczeniu regionalnym, gdyż przez miasto przebiega linia kolejowa nr 3 (Warszawa – Sochaczew – Kutno – Konin – Poznań – Kunowice),

³⁹ Trzy razy w roku tj. Nowy Rok, pierwszy dzień Wielkanocy i Bożego Narodzenia autobusy komunikacji miejskiej kursują według specjalnego rozkładu jazdy. Z kolei w związku ze Świętem Zmarłych, co roku Zakład Komunikacji Miejskiej uruchamia poza normalnym rozkładem jazdy autobusów dodatkowe linie cmentarne LC1, LC2, LC3 i LC4, kursujące w okresie od 31 października do 2 listopada.

będąca fragmentem międzynarodowej magistrali kolejowej E 20 (Berlin – Warszawa – Moskwa).

Obecnie w Sochaczewie połączenia kolejowe obsługuje dwóch przewoźników: PKP Intercity (połączenia dalekobieżne) oraz Koleje Mazowieckie (połączenia regionalne). W okresie 2020-2021 dzienna liczba połączeń kolejowych kształtowała się następująco:

- połączenia dalekobieżne: 29 pociągów pociągów pospiesznych, w tym 20 kategorii IC oraz 9 kategorii TLK;
- połączenia regionalne: 58 pociągów osobowych (w tym połączenia przyspieszone Mazovia).

Transport lotniczy

W Polsce funkcjonuje 15 portów lotniczych, przy czym lotniska położone najbliżej Sochaczewa to te znajdujące się w Warszawie. Najbliżej Sochaczewa znajduje się Port Lotniczy Warszawa-Modlin (53,3 km), zaś drugim w kolejności jest największy port lotniczy w kraju – Lotnisko Chopina w Warszawie (72,4 km). Następnie relatywnie blisko miasta zlokalizowany jest Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta (94,2 km).

Tabela 43. Odległość Gminy Miasto Sochaczew od portów lotniczych w Polsce

Nazwa portu lotniczego	Odległość
Port lotniczy Warszawa-Modlin	53,3 km
Lotnisko Chopina w Warszawie	72,4 km
Port lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta	94,2 km
Port lotniczy Warszawa-Radom im. Bohaterów Radomskiego Czerwca 1976 roku <i>[obecnie jest w przebudowie – otwarcie nastąpi w 2023 roku]</i>	125 km
Port lotniczy Olsztyn-Mazury	174 km
Port Lotniczy im. Ignacego Jana Paderewskiego Bydgoszcz	211 km
Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach (Katowice Airport)	252 km
Port lotniczy Lublin	256 km
Port lotniczy Poznań-Ławica im. Henryka Wieniawskiego	286 km
Port lotniczy Wrocław-Strachowice im. Mikołaja Kopernika	318 km
Port lotniczy Gdańsk-Rębiechowo im. Lecha Wałęsy	335 km
Port lotniczy Kraków-Balice im. Jana Pawła II	341 km
Port lotniczy Zielona Góra-Babimost	365 km
Port lotniczy Rzeszów-Jasionka	373 km
Port lotniczy Szczecin-Goleniów im. NSZZ „Solidarność”	500 km

Źródło: opracowanie własne

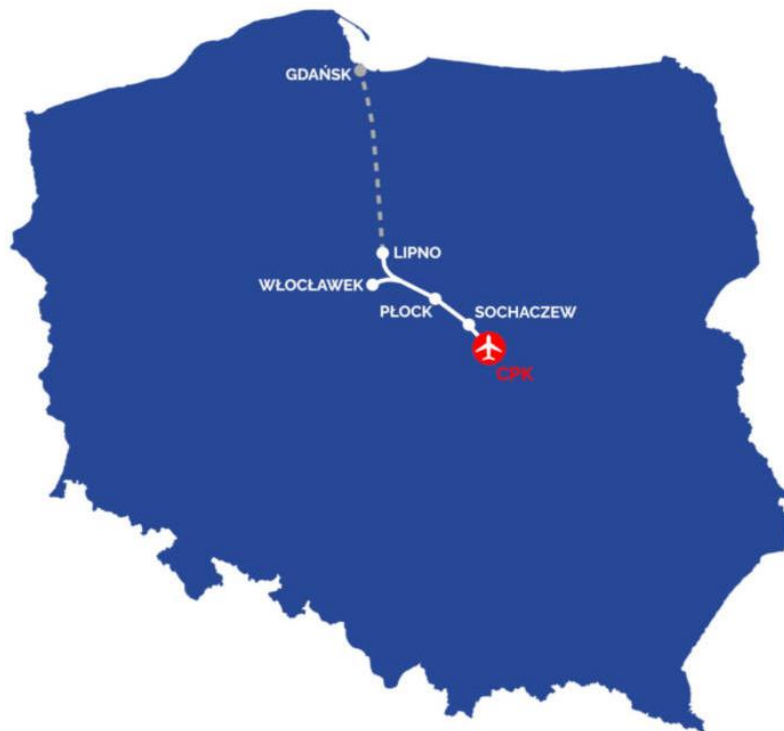
Centralny Port Komunikacyjny

W pobliżu Gminy Miasto Sochaczew planowana jest budowa węzła transportowego, który zintegruje transport lotniczy, kolejowy i drogowy – Centralnego Portu Komunikacyjnego. W okresie od października do grudnia 2022 roku trwały konsultacje społeczne związane

z wyborem wariantów przebiegu tras linii kolejowych (w tym dla węzła CPK – Płock – Włocławek przebiegającego przez Gminę Miasto Sochaczew).

Warto nadmienić, iż w ramach tego projektu ma zostać wybudowany Port Lotniczy „Solidarność”. Ponadto w pobliżu miasta planowana jest budowa trasy szybkiego ruchu (część obwodnicy Warszawy), a w podobnym śladzie ma przebiegać kolej szybkiego ruchu.⁴⁰

Mapa 5. Planowany wariant przebiegu linii kolejowej CPK – Sochaczew – Płock – Włocławek – Lipno

Źródło: www.nowy.plock.eu

⁴⁰ Raport o stanie miasta 2021, Burmistrz Miasta Sochaczew, Sochaczew 2022, s. 6

Planowanie przestrzenne i rewitalizacja

Gmina Miasto Sochaczew w 2022 roku przystąpiła do opracowania dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030”. W wyniku prac diagnostycznych wyznaczono granice obszarów: zdegradowanego i rewitalizacji. Na przełomie listopada i grudnia 2022 roku poddano konsultacjom projektu uchwały dot. wyznaczenia granic tychże obszarów.

Na podstawie analizy wskaźnikowej wyznaczony został obszar zdegradowany, obejmujący jednostki: Centrum, Chodaków, Piłsudskiego, Wypalenisko oraz Za Bzurą. Kolejna tabela przedstawia podsumowanie analizy wskaźnikowej.

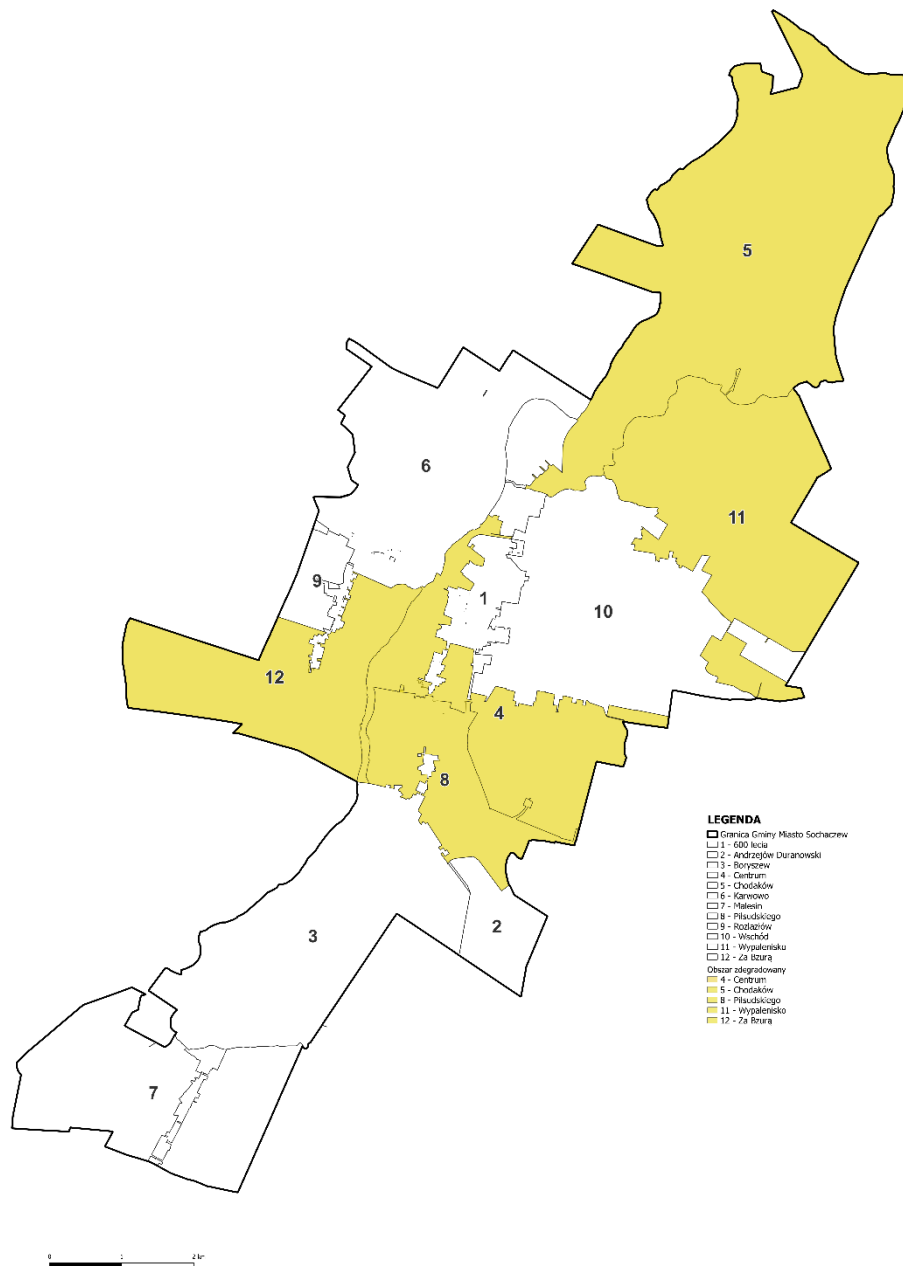
Tabela 44. Podsumowanie analizy wskaźnikowej – liczba przekroczeń w poszczególnych sferach (obszar zdegradowany Gminy Miasto Sochaczew)

Jednostka analityczna	Sfera				
	Społeczna	Gospodarcza	Środowiskowa	Przestrzenno-funkcyjna	Techniczna
600-lecia	3	1	0	2	1
Andrzejów Duranowski	2	1	0	1	0
Boryszew	2	1	0	1	0
Centrum	7	2	0	2	0
Chodaków	8	2	1	1	2
Karwowo	3	1	1	0	0
Malesin	1	2	1	1	0
Piłsudskiego	5	1	0	1	0
Rozlazłów	0	1	0	1	0
Wschód	3	1	0	2	2
Wypalenisko	6	0	1	1	0
Za Bzurą	5	0	1	2	0

Źródło: opracowanie pn. „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew”, 2022

Kolejna mapa przedstawia położenie obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Miasto Sochaczew.

Mapa 6. Mapa obszaru zdegradowanego Gminy Miasto Sochaczew (skala 1:20000)

Źródło: opracowanie pn. „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew”, 2022

W kolejnej tabeli przedstawiono wykaz ulic wchodzących w skład obszaru rewitalizacji (obszary te nie są tożsame z wykazanymi powyżej w ramach podziału miasta na obręby ewidencyjne), wraz z liczbą mieszkańców danego obszaru oraz jego powierzchnią.

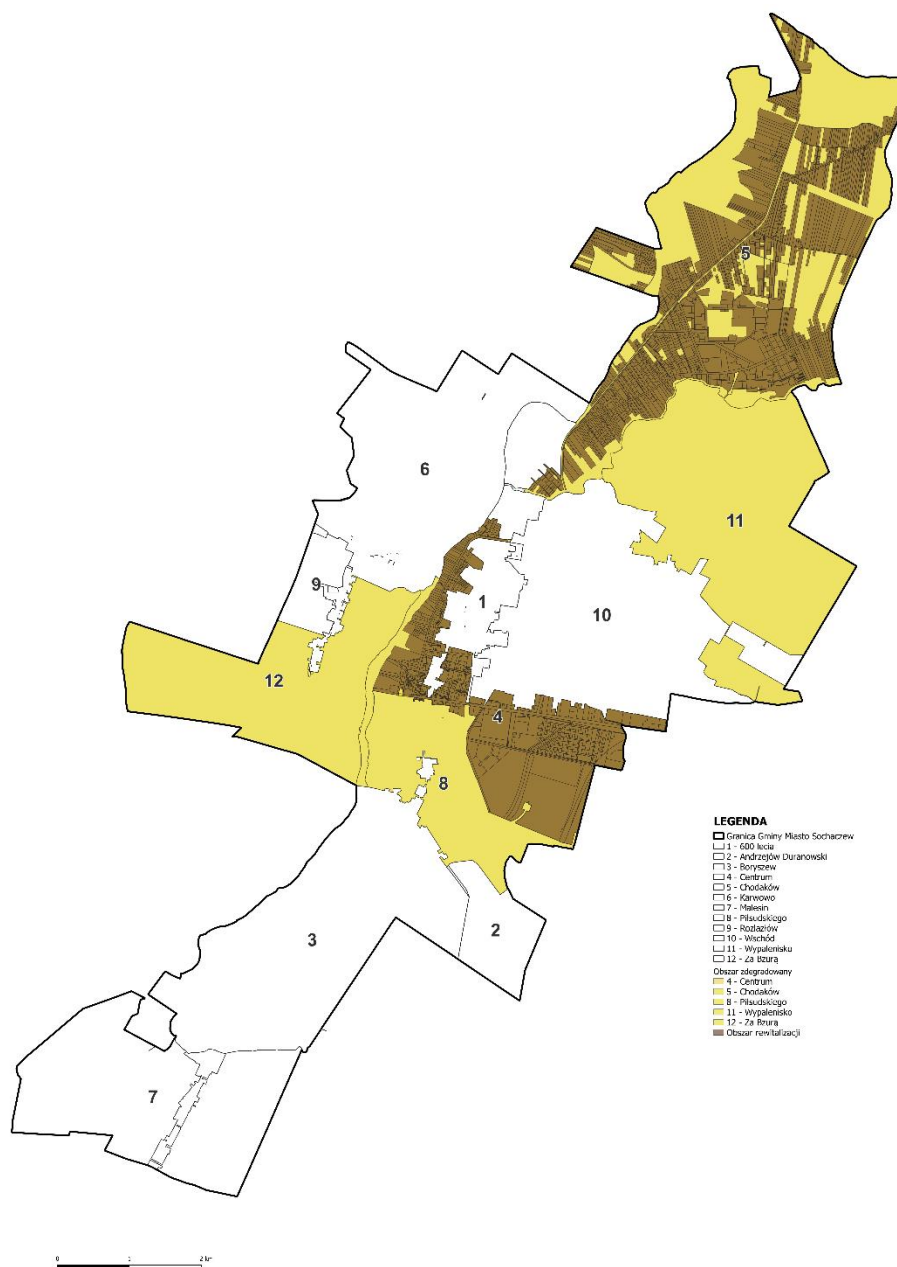
Tabela 45. Obszar rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew

Jednostka	Wykaz ulic	Liczba mieszkańców [osoby]	Powierzchnia [km ²]
Centrum	(17 Stycznia) Władysława Raczkiewicza, (A. Zawadzkiego) Kpt. Wilhelma Kosińskiego, Farna, Janusza Kusocińskiego, Juliana Ursyna Niemcewicza, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Makowa, Nowowiejska, Olimpijska, Piastowska, Plac Tadeusza Kościuszki, Pokoju, Poprzeczna, Samodzielna, Senatorska, Skwer im. Jana Pawła II, Stanisława Staszica, Stefana Batorego, Tadeusza Jasińskiego, Toruńska, Warszawska, Żłota, Żytnia.	4 376 (13,09%)	1,74 km ² (6,64%)
Chodaków	11 listopada, (18 Stycznia) Kmdr K. Bielawskiego, Bohaterów Chodakowa, Bolesława Krzywoustego, Brochowska, Brukowa, Chemiczna, Chodakowska, Elizy Orzeszkowej, Fryderyka Chopina, gen. Władysława Sikorskiego, Grunwaldzka, Harcerska, Hotelowa, Hubala, Hugo Kołłątaja, Jana Kilińskiego, Jana Matejki, Janusza Korczaka, Jasna, Jedwabnicza, Kolejowa, Królewska, Krótka, Krzywa, Księżycowa, Leśna, Ludwika Waryńskiego, Mostowa, Niepodległości, Ogrodowa, Parkowa, Piękna, Poczтовая, Podchorążych, Popiela, Powstańców Warszawy, Rondo Jana Pawła II, Siewna, Smolna, Stanisława Augusta Poniatowskiego, Stanisława Małachowskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Szyszkowa, Tadeusza Rejtana, Topolowa, Waclawa Duplickiego, Warzywna, Wiejska, Wiosenna, Wiskozowa, Włókiennicza, Wodociągowa, Wspólna, Wyszogrodzka, Zbigniewa Kuźmińskiego, Zwierzyniecka, Żniwna.	4 517 (13,51%)	3,43 km ² (13,10%)
Sochaczew suma	-	33 441	26,19

Źródło: opracowanie pn. „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew”, 2022

Kolejna mapa obrazuje natomiast położenie obszarów rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Sochaczew.

Mapa 7. Mapa obszaru rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew (skala 1:20000)

Źródło: opracowanie pn. „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew”, 2022

Zasoby mieszkaniowe

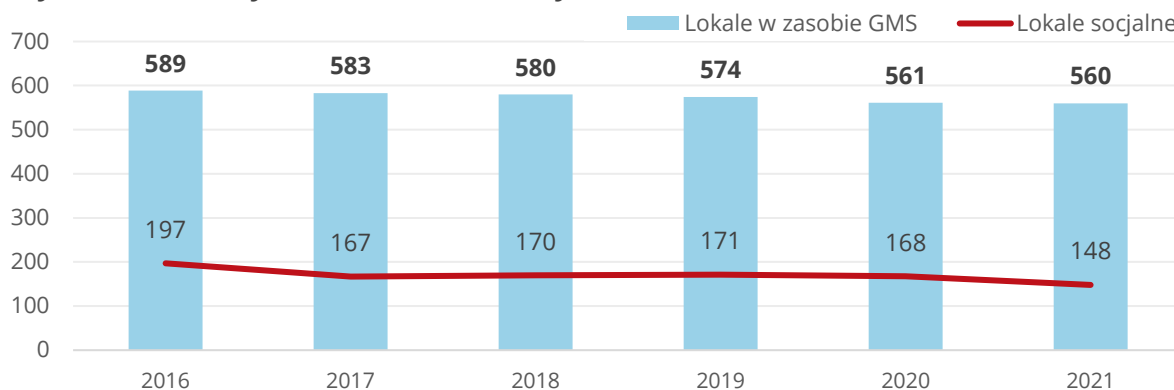
Według stanu na dzień 31.12.2021 roku, zasób miasta obejmował 560 mieszkań, z czego jedną czwartą tego zasobu (148 lokali, tj. 26,4%) stanowiły mieszkania socjalne. Zasób ten zmniejszył się w porównaniu do analogicznego okresu w 2016 roku – wówczas obejmował on 589 mieszkań, z czego jedną trzecią (197 lokali, tj. 33,4%) stanowiły mieszkania socjalne. Udział lokali socjalnych w zasobach gminy zmniejszył się w analizowanym okresie o 7 p.p.

Udział lokali socjalnych zmniejszył się z 197 do 148 z uwagi na wyłączenie z zasobu budynków położonych przy ul. 15-Sierpnia 106 D (15 szt.), ul. 15 Sierpnia 106C (6 szt.) i ul. Staszica 72 (2 szt.). Należy mieć na uwadze, że umowy najmu socjalnego podpisywane są na okres 1 roku, z osobami które spełniają kryteria niskich dochodów i braku zaległości. Brak wnoszenia opłat wyklucza możliwość kontynuacji umów na kolejny okres. Ponadto wzrost minimalnego wynagrodzenia wyklucza rodziny z korzystania z tańszego (socjalnego) zasobu. Rodziny, które nie spełniają kryterium maksymalnego dochodu, są wzywane do wydania lokalu. Osoby zajmujące lokale bez tytułu prawnego do czasu orzeczenia o obowiązku opróżnienia lokalu płacą odszkodowania za bezumowne korzystanie z dotychczasowego lokalu.

Z kolei zmniejszenie liczby mieszkań o 29 szt. w zasobie gminy (z 589 szt. do 560 szt.) związane jest ze sprzedażą lokali na rzecz najemców, sprzedażą pustostanów w drodze przetargu, wyłączeniem z użytkowania budynków w złym stanie technicznym.

Miasto w odpowiedzi na zapotrzebowanie lokalnego rynku, prowadzi politykę rozwojową budownictwa wielorodzinnego dokonując zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego umożliwiających rozwój budownictwa mieszkalnego, a także wydaje decyzje o warunkach zabudowy dla budynków mieszkalnych wielorodzinnych, m. in. przy ul. Farnej 13 (2 budynki), ul. Farnej 14, ul. Stanisława Staszica 16 i 37A oraz w pobliżu obszaru przy ul. Płockiej (2 budynki), ul. Rozłazłowskiej, ul. Stefana Żeromskiego, ul. Niemcewicza (2 budynki), ul. Targowej, ul. Kochanowskiego (3 budynki), ul. Łuszczewskich (4 budynki), ul. Okrzei (9 budynków), ul. 15 Sierpnia (3 budynki), ul. Osiedla Kolejowe (3 budynki), ul. Królewska/ul. Chopina, ul. Głowackiego (9 budynków).

Wykres 14. Zasoby mieszkaniowe Gminy Miasto Sochaczew w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Infrastruktura techniczna

Sieć kanalizacyjna i wodociągowa

Za świadczenie usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzenia ścieków odpowiedzialny jest Zakład Wodociągów i Kanalizacji – Sochaczew Sp. z o.o. Podmiot ten eksploatuje i zarządza również Miejską Oczyszczalnią Ścieków.⁴¹

W Sochaczewie istnieje system kanalizacji rozdzielczej, w którego skład wchodzi system kanalizacji sanitarnej przeznaczony do odprowadzania ścieków komunalnych oraz system kanalizacji deszczowej odprowadzający wody deszczowe z powierzchni utwardzonych miasta tj. ulice, place do pobliskich odbiorników – rzeki rowów melioracyjnych. W skład systemu odprowadzania ścieków za pomocą sieci kanalizacji sanitarnej w Sochaczewie wchodzi:⁴²

- Miejska Oczyszczalnia Ścieków w Sochaczewie – oczyszczalnia z podwyższonym usuwaniem biogenów;
- sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej o łącznej długości 178,1 km;
- sieciowe przepompownie i tłocznie ścieków – 69 obiektów;
- przydomowe przepompownie ścieków – 27 obiektów.

Liczba eksploatowanych przyłączy kanalizacji sanitarnej wynosi 4 284. Ścieki z terenu aglomeracji odprowadzane są do Miejskiej Oczyszczalni Ścieków zlokalizowanej przy Aleja 600-lecia 69. Maksymalna przepustowość MOŚ wynosi 7 800 m³/dobę. Miejska Oczyszczalnia Ścieków spełnia wszystkie określone przepisami prawa wymogi w zakresie jakości oczyszczania ścieków. Zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Utraty.⁴³

Długość miejskiej sieci kanalizacji deszczowej wynosi około 70 km. Wody opadowe lub roztopowe pochodzące z powierzchni utwardzonych oraz dachów budynków odprowadzane są poprzez wyloty do odbiorników, którymi na terenie miasta Sochaczew są: rzeka Bzura, Utrata, Pisia oraz rowy melioracyjne. Na terenie Sochaczewa znajduje się 14 wylotów kanalizacji deszczowej, na które Gmina Miasto Sochaczew posiada pozwolenia wodnoprawne. Kanalizacja deszczowa na terenie miasta w większości wykonana jest z rur betonowych o przekrojach Dn 200-500. Urządzenia znajdujące się na sieci to: studnie betonowe Dn1200, wpusty deszczowe uliczne Dn500 z osadnikiem oraz osadniki i separatory zlokalizowane na wylotach kanalizacji deszczowej do naturalnych odbiorników.⁴⁴

⁴¹ Ibidem, s. 16

⁴² Ibidem.

⁴³ Ibidem.

⁴⁴ Ibidem, s. 17

Energetyka

Sochaczew jest dobrze zabezpieczony w zakresie dostaw energetycznych, biorąc pod uwagę wciąż pojawiające się nowe wyzwania (m.in. związane ze zmianami klimatu, rozwojem nowych technologii miejskich czy elektromobilnością), które dynamicznie zmieniają sytuację. W celu zagwarantowania ciągłości zaspokajania aktualnych i perspektywicznych potrzeb miasta realizowane są działania wynikające z „Aktualizacji projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Sochaczew na lata 2020-2035” uchwalonego Uchwałą Rady Miejskiej w Sochaczewie Nr XVIII/190/20 z dnia 27 listopada 2020 r. Wśród nich jest między innymi zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii cieplnej, elektrycznej i gazu w istniejącej zabudowie, zapewnienie zaopatrzenia w energię dla planowanej zabudowy, poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz budynków prywatnych, rozwijanie możliwości wykorzystania OZE, poszerzanie zakresu edukacji w celu wprowadzenia racjonalnych wzorców konsumpcji energii i jej nośników. Ponadto działania Gminy Miasto Sochaczew dążą do dalszego rozwoju transportu niskoemisyjnego, w tym poprzez realizację obowiązków dotyczących rozwoju elektromobilności.⁴⁵

Gazownictwo i ciepłownictwo

Wytwarzaniem, przesyłem, dystrybucją i obrotem ciepła na potrzeby mieszkańców Sochaczewa zajmuje się Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sochaczew Sp. z o.o., które w 100% stanowi własność Miasta Sochaczew oraz Geotermia Mazowiecka S.A. z siedzibą w Mszczonowie, w której miasto ma 6,34 % udziałów. Zadaniem obu spółek jest działalność gospodarcza polegająca na wytwarzaniu ciepła, przesyłu i dystrybucji ciepła oraz na obrocie ciepłem.⁴⁶

PEC Sochaczew Sp. z o.o. eksploatuje ciepłownie lokalne opalane gazem ziemnym. Są one wykonane w technologii preizolowanej, gdzie nośnikiem ciepła jest woda o parametrach granicznych 90/70o C (niskoparametrowa) i 115/70oC (średnioparametrowa). W 2021 roku do sieci ciepłowniczej podłączonych było 179 budynków mieszkalnych. W budynkach przyłączonych do sieci średnioparametrowej znajdują się indywidualne węzły ciepłownicze wyposażone w automatykę pogodową. Przesył i dystrybucja ciepła z PEC Sochaczew Sp. z o.o. następuje poprzez 5 poniżej wymienionych ciepłowni:⁴⁷

1. Aleja 600-lecia 25 – 3 kotły o łącznej mocy 5,94 MWt (115/70oC);
2. ul. Żeromskiego 23 – 2 kotły o łącznej mocy 8,2 MWt (95/70oC);
3. ul. Reymonta 36 – 3 kotły o łącznej mocy 3,405 MWt (115/70oC);
4. ul. 1 Maja 3 – 2 kotły o łącznej mocy 5,2 MWt (95/70oC);

⁴⁵ Ibidem.

⁴⁶ Ibidem.

⁴⁷ Ibidem.

5. ul. Żwirki i Wigury 24 – 2 kotły o łącznej mocy c 3,66 MWt (115/70oC) oraz sieć ciepłowniczą (115/70oC) zasilaną z ciepłowni należącej do Geotermii Mazowieckiej.

Liczba eksploatowanych węzłów indywidualnych centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej lub tylko centralnego ogrzewania wynosi 164, natomiast liczba węzłów sieciowych centralnego ogrzewania to 48. Całkowita długość sieci ciepłowniczej wynosi 15,0 km.⁴⁸

Przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne urządzeń i obiektów wodociągowych ujęte w dokumencie pn.: „*Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych do roku 2024*” wykonane w 2021 r.:⁴⁹

- wymiana istniejącej sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ulicy Reymonta na odcinku pomiędzy ul. 1 Maja i ul. Piłsudskiego – PE Ø160 dł. 320 m;
- uporządkowanie infrastruktury technicznej w obrębie ul. Żwirki i Wigury, ul. Lotników, ul. Dywizjonu 303 (likwidacja starych sieci wodociągowych i przełączenia odbiorców do nowych);
- uporządkowanie infrastruktury technicznej w obrębie ul. Chopina za rondem (likwidacja starego fragmentu sieci wodociągowej z przełączeniem odbiorców do wodociągu głównego);
- uporządkowanie infrastruktury technicznej w obrębie ul. Rozłazłowskiej (likwidacja starych sieci wodociągowych i przełączenia odbiorców do nowych).

Przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne urządzeń i obiektów kanalizacji sanitarnej ujęte w dokumencie pt.: „*Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych do roku 2024*” wykonane w 2021 r., to renowacja sieci kanalizacji sanitarnej metodą bezwykopową ok. 600 m.⁵⁰

Zakup sprzętu i inne przedsięwzięcia rozwojowe, modernizacyjne oraz racjonalizujące zużycie wody i odprowadzanie ścieków wykonane przez spółkę w 2021 r.:⁵¹

- zakup agregatu prądotwórczego dla potrzeb oczyszczalni ścieków,
- renowacja ujęć wodnych.

Geotermia Mazowiecka S.A. wytwarza ciepło w dwóch ciepłowniach zlokalizowanych na terenie Sochaczewa: ciepłownia Trojanów i ciepłownia Chodaków.

Racjonalne gospodarowanie energią na obszarze gminy, ochrona środowiska przyrodniczego w skali lokalnej, rozwój gospodarczy i ochrona mieszkańców gminy przed nadmiernymi kosztami energii stanowią kluczowe elementy polityki określającej lokalne bezpieczeństwo

⁴⁸ Ibidem.

⁴⁹ Ibidem, s. 57

⁵⁰ Ibidem.

⁵¹ Ibidem.

energetyczne. Działania Gminy Miasto Sochaczew w tym obszarze koncentrują się więc wokół wykorzystania lokalnego potencjału geotermalnego.

Warunkiem wykorzystania tych zasobów było potwierdzenie lokalnego potencjału geotermalnego poprzez wykonanie odwiertu badawczego w ramach przedsięwzięcia pn.: *„Rozpoznanie możliwości wykorzystania zasobów geotermalnych do celów ciepłowniczych na obszarze Gminy Miasto Sochaczew poprzez wykonanie otworu geotermalnego Sochaczew GT-1 na działce o numerze ewidencyjnym 24/4 obręb ewidencyjny Sochaczew Centrum”*, na które Miasto Sochaczew uzyskało dofinansowanie w formie dotacji ze środków NFOŚiGW w ramach programu priorytetowego *„Geologia i górnictwo Część 1) Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarka zasobami złóż kopalin i wód podziemnych”*.

W wyniku prac wiertniczych wykonany został odwiert Sochaczew GT-1, którego parametry zasobów eksploatacyjnych wód termalnych przedstawiają się następująco:

- głębokość odwiertu 1540 m p.p.t.
- temperatura wody 44°C – 47°C,
- niska mineralizacja (962 mg/l),
- wydajność 180 m³/h (samowypływ).

Kolejnym etapem w geotermalnym uciepłownieniu Gminy Miasto Sochaczew było złożenie przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sochaczew Sp. z o.o. wniosku o dofinansowanie na realizację przedsięwzięcia pn.: *„Budowa zakładu geotermalnego w Sochaczewie”* w ramach programu priorytetowego nr 5.18 *„Polska Geotermia Plus”*. W ramach ww. zadania wykonany zostanie otwór geotermalny Sochaczew GT-2, który w wyniku funkcjonalnego połączenia z istniejącym otworem Sochaczew GT-1 utworzy dublet geotermalny, wybudowany zostanie zakład geotermalny wraz z rurociągiem, jak również zmodernizowany zostanie istniejący system przesyłu ciepła oraz węzły ciepłownicze. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej spółka z o.o. w Sochaczewie złożyło wniosek do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie o dofinansowanie do zrealizowania Zakładu Geotermalnego i odwiertu geotermalnego Sochaczew GT – 2. Wyżej wymieniony wniosek na I etapie rozpatrywania uzyskał pozytywną ocenę merytoryczną.

Ponadto, na terenie Sochaczewa istnieje sieć dystrybucji gazu wysokometanowego GZ-50. Wybudowana została w 2008 r. jako przedsięwzięcie komercyjne przeprowadzone przez firmę SIME Polska Sp. z o.o., będącą również administratorem sieci. Według stanu na 31.12.2021 do sieci gazowej na terenie miasta podłączone były 1.062 budynki mieszkalne.⁵²

⁵² Ibidem, s. 18

Ochrona środowiska

Program ochrony środowiska

W Gminie Miasto Sochaczew obowiązuje program ochrony środowiska: uchwała nr V/30/19 Rady Miejskiej w Sochaczewie z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Sochaczew do 2022 r”.⁵³

Obszary działania z zakresu ochrony środowiska to m.in.:⁵⁴

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenie poważnymi awariami,
- edukacja ekologiczna.

Z zadań przewidzianych do realizacji w Programie ochrony środowiska są systematycznie wykonywane przedsięwzięcia m.in. z zakresu:⁵⁵

1. zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie dostarczania odpowiedniej ilości i jakości wody pitnej (realizowana była przebudowa i budowa nowej sieci wodociągowej);
2. budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej sanitarnej (realizowana była budowa nowej sieci kanalizacji sanitarnej);
3. budowy sieci kanalizacji deszczowej (wybudowano zbiornik retencyjny wód opadowych o pojemności 334,1 m³ w ciągu nowo wybudowanej kanalizacji deszczowej w ulicy Łowickiej i Płockiej, wybudowano sieć kanalizacji deszczowej i zbiornik retencyjny w ulicach Wiskozowa, Chemiczna i Włókiennicza na terenie byłych zakładów „Chemitex” jako elementy projektu „Rozwój systemów gospodarowania wodami opadowymi na terenie miasta Sochaczew”);
4. przebudowy dróg miejskich (realizowane były remonty dróg (utwardzenia), zakończono przebudowę ul. 15 Sierpnia – etap II. W ramach ww. zadań została przebudowana kanalizacja deszczowa w ww. ulicy);

⁵³ Ibidem, s. 60

⁵⁴ Ibidem.

⁵⁵ Ibidem, s. 61

5. termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej (zrealizowano prace dotyczące wymiany źródła ciepła oraz termomodernizacji budynku Środowiskowego Domu Samopomocy w Sochaczewie. Ponadto uzyskano dofinansowanie dot. termomodernizacji budynków użyteczności publicznej tj. Urzędu Miejskiego w Sochaczewie, budynków Szkoły Podstawowej nr 1 i 7);
6. konserwacji i rewaloryzacji zieleni na terenie miasta (zrealizowano projekty z Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Sochaczew na lata 2017-2023, takie jak: Renowacja parku przy ul. Romualda Traugutta w Sochaczewie, Restauracja parku przy ul. Fryderyka Chopina w Sochaczewie, Rewaloryzacja terenów nad Utratą przy ul. Młynarskiej w Sochaczewie, Utworzenie zielonej kurtyny na ul. Olimpijskiej w Sochaczewie, a także na bieżąco realizowane były nasadzenia drzew i roślin ozdobnych na terenach należących do miasta);
7. uszczelniania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (weryfikacja mieszkańców uchylających się od obowiązku złożenia deklaracji i wnoszenia opłat – prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie składanych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi);
8. zwiększenia poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (prowadzenie bieżącej kontroli sposobu gromadzenia odpadów przy udziale firmy świadczącej usługę w zakresie odbierania odpadów komunalnych z terenów zamieszkałych miasta);
9. promowania działań proekologicznych (ze względu na pandemię koronawirusa jednostki samorządowe ograniczyły organizację konkursów i prowadzenie projektów z zakresu ochrony środowiska. Miasto wspierało akcje społeczne związane z likwidacją „dzikich” wysypisk poprzez odebranie i przekazanie do zagospodarowania zebranych przez mieszkańców „porzuconych” odpadów. W Urzędzie Miejskim w Sochaczewie prowadzony był punkt konsultacyjny dot. Programu Priorytetowego „Czyste powietrze”. W 2021 r. wykonywano na terenie miasta inwentaryzację źródeł ciepła. W ramach realizacji ww. zadania prowadzona była również akcja informacyjna dot. konieczności wymiany nieefektywnych źródeł ciepła oraz o możliwościach pozyskania dofinansowania przez właścicieli nieruchomości na ich wymianę);
10. usuwania wyrobów azbestowych z terenu gminy (realizowane były prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych).

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

W związku z uzyskaniem w 2021 r. dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie Gmina Miasto Sochaczew prowadziła prace w ramach realizacji zadania „*Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miasto Sochaczew w 2021 r.*”.⁵⁶

W wyniku prowadzonych prac wyroby zawierające azbest zostały usunięte z 23 posesji w ilości 54,37 tony. Całkowity koszt realizacji tego zadania wyniósł 25 801,46 zł, przy czym dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie wynosiła 9 232,00 zł, a udział środków własnych Gminy Miasto Sochaczew – 16 478,46 zł.⁵⁷

Formy ochrony przyrody

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w Polsce formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt oraz grzybów.

Zgodnie z danymi pozyskanymi z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Sochaczewie na terenie Gminy Miasto Sochaczew znajdują się:

- 3 pomniki przyrody,
- 1 aleja zabytkowa.

Walory przyrodnicze

Walorami przyrodniczymi są natomiast wszelkie elementy i zasoby środowiskowe, które ukształtowane zostały bez wpływu i ingerencji człowieka, a które to mogą stać się celem ruchu turystycznego. Walory te mają wpływ nie tylko na turystykę obszaru, ale również na sferę gospodarczą i ekonomiczną. Można je sklasyfikować według następującego podziału:

- udział powierzchni terenów zielonych i lasów,
- udział powierzchni terenów będących pod ochroną,
- powierzchnia wód powierzchniowych,
- ukształtowanie powierzchni,
- stan środowiska przyrodniczego.

⁵⁶ Ibidem, s. 62

⁵⁷ Ibidem.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, tereny zieleni to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie lub miast, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe oraz cmentarze, a także zieleń towarzyszącą ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowym i przemysłowym. Na terenie Sochaczewa znajduje się m. in. park spacerowo-wypoczynkowy o pow. 2 ha, 3 zieleńce o łącznej pow. 3 ha, tereny zieleni ulicznej o łącznej pow. 2,40 ha, a także tereny zieleni osiedlowej o łącznej pow. 2,10 ha. Wykaz terenów zielonych przedstawia kolejna tabela.

Tabela 46. Wykaz terenów zielonych w Gminie Miasto Sochaczew (stan na 2022 rok)

Lp.	Tereny zielone
1.	Park przy ul. Fryderyka Chopina w Sochaczewie
2.	Park im. Fryderyka Chopina przy ul. Romualda Traugutta w Sochaczewie (Park Podzamcze)
3.	Park im. Ignacego Włodzimierza Garbolewskiego przy ul. Głowackiego w Sochaczewie
4.	Plac Obrońców Sochaczewa przy ul. Stanisława Kordona-Janickiego w Sochaczewie
5.	Skwer im. Jana Pawła II przy ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sochaczewie
6.	Skwer im. Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” przy ul. 1 Maja w Sochaczewie
7.	Bulwary nad Bzurą przy ul. Podzamcze w Sochaczewie
8.	Pasaż pieszy nad Utratą przy ul. Młynarskiej w Sochaczewie
9.	Rodzinny Ogród Działkowy „Nad Potokiem”
10.	Rodzinny Ogród Działkowy „ZACISZE”
11.	Rodzinny Ogród Działkowy „WISIENKA
12.	Pracowniczy Ogród Działkowy „Relax”
13.	Pracowniczy Ogród Działkowy „im. 600-lecia Miasta”
14.	Pracowniczy Ogród Działkowy „Raj pod Górką”
15.	Ogród Działkowy „Nad Bzurą”
16.	Pracowniczy Ogród Działkowy „Cegielka”
17.	Rodzinny Ogród Działkowy „Nad Utratą”
18.	Rodzinny Ogród Działkowy „Witaminka”
19.	Rodzinny Ogródek Działkowy „Energomontaż”

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Powierzchnia lasów wg danych GUS na koniec 2021 roku wynosiła 69,59 ha, z czego 4,59 ha to grunty leśne publiczne (z czego 3,59 ha to grunty publiczne Skarbu Państwa), a 65 ha stanowią grunty leśne prywatne. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru gminy wyniosła 2,7%.

Tabela 47. Powierzchnia lasów na terenie Gminy Miasto Sochaczew w 2021 roku

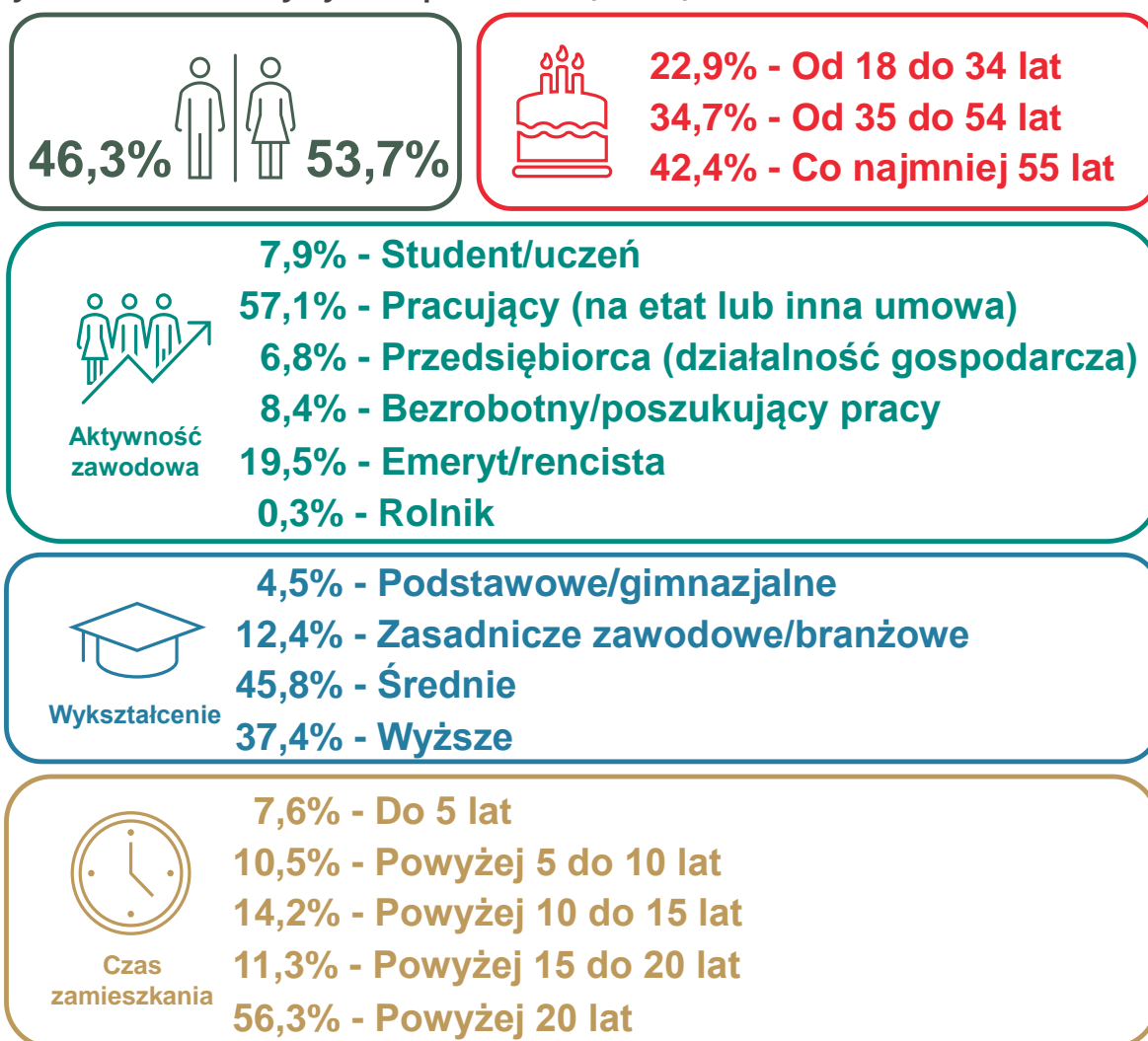
Powierzchnia lasów	Powierzchnia
Lasy ogółem	69,59 ha
Lasy publiczne ogółem	4,59 ha
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	3,59 ha
Lasy publiczne gminne	1 ha
Lasy prywatne ogółem	65 ha

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Analiza wyników badania ilościowego

Badanie ilościowe przeprowadzono na próbie 380 respondentów z uwzględnieniem rozkładu na płeć i wiek. Spośród mieszkańców Sochaczewa uczestniczących w badaniu ilościowym 53,7% ankietowanych stanowiły kobiety. Najwięcej respondentów należało do grupy wiekowej 55 lat i powyżej (42,4%). Dokonując analizy aktywności zawodowej, dostrzega się dominację osób pracujących (na etat lub inną umowę) (57,1%). Najwyższe odsetki respondentów stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (45,8%) oraz wyższym (37,4%). Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w mieście, odnotowano, że ponad połowa ankietowanych deklarowała okres ponad 20 lat (56,3%).

Wykres 15. Charakterystyka respondentów (N=380)

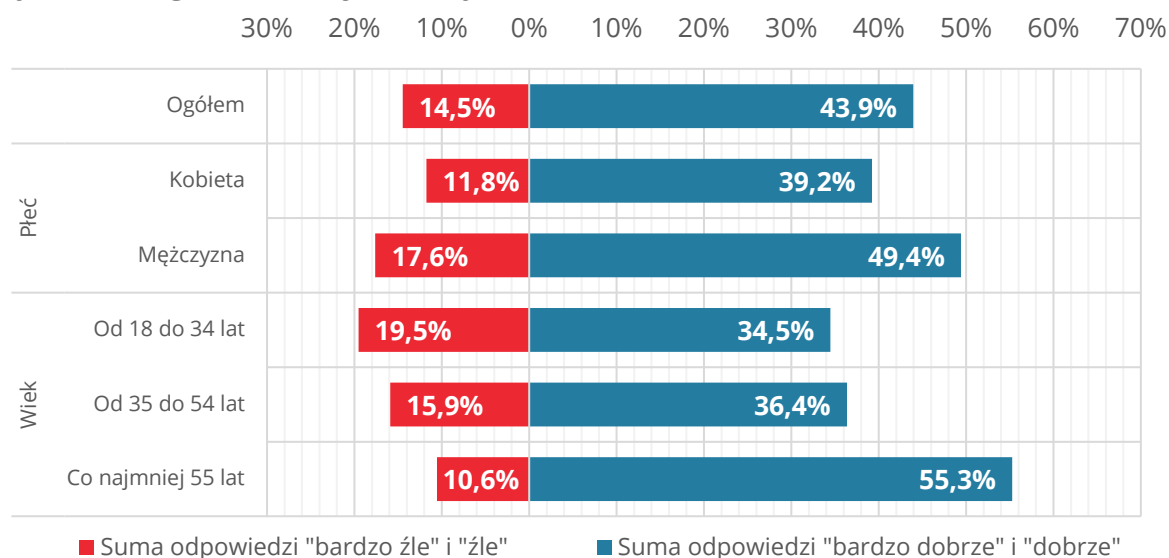

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Sochaczewa

Oceniając ogólną jakość życia w mieście, 43,9% mieszkańców Sochaczewa wyraziło pozytywną opinię (suma odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze”), a 14,5% badanych oceniła ją negatywnie (suma odpowiedzi „bardzo źle” i „źle”). Dokonując analizy ze względu na płeć i wiek, można dostrzec, że pozytywnych ocen częściej dokonywali mężczyźni (49,4%) oraz osoby w wieku co

najmniej 55 lat (55,3%). Na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, że mieszkańcy są zadowoleni z życia w mieście, gdyż wśród wystawionych ocen dominowały pozytywne.

Wykres 16. Ogólna ocena jakości życia w Gminie Miasto Sochaczew (N=380)

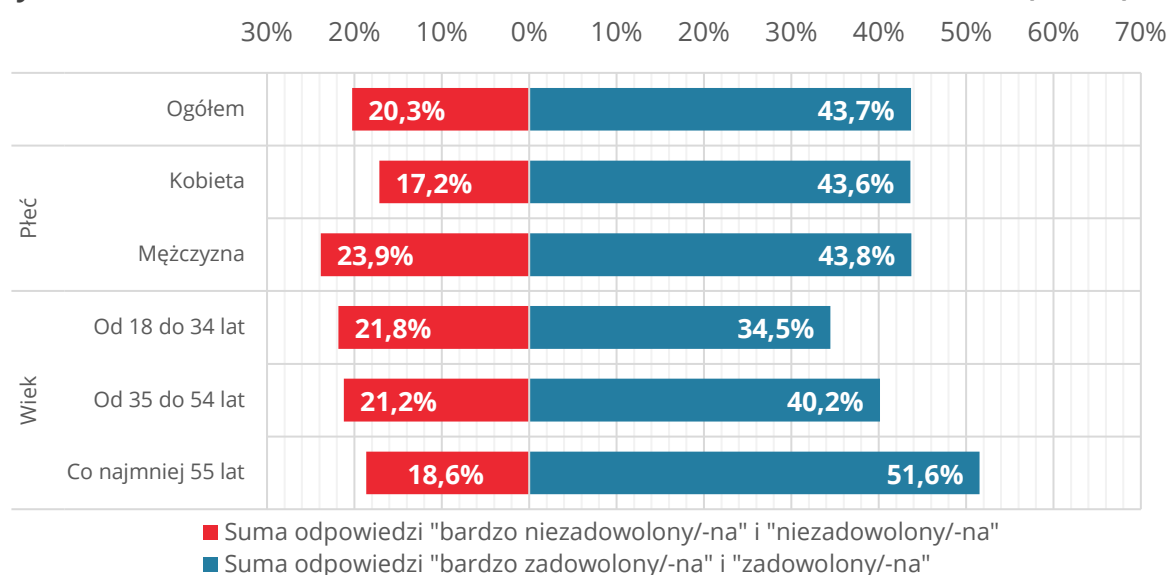

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Sochaczewa

*pominięto odsetek wskazań odpowiedzi neutralnych oraz „nie mam zdania”

Zadowolenie z mieszkania w Gminie Miasto Sochaczew wyraziło 43,7% badanych (suma odpowiedzi „bardzo zadowolony(-na)” oraz „zadowolony(-na)”). Odmiennego zdania był co piąty respondent (20,3%). Analiza ze względu na płeć nie wykazała znaczących różnic, natomiast biorąc pod uwagę wiek, najwyższy poziom zadowolenia odnotowano w najstarszej grupie wiekowej (51,5% pozytywnych odpowiedzi). Reasumując, poziom zadowolenia mieszkańców z powodu mieszkania w Sochaczewie można określić jako wysoki, z uwagi na przeważający odsetek ocen pozytywnych.

Wykres 17. Poziom zadowolenia z mieszkania w Gminie Miasto Sochaczew (N=380)

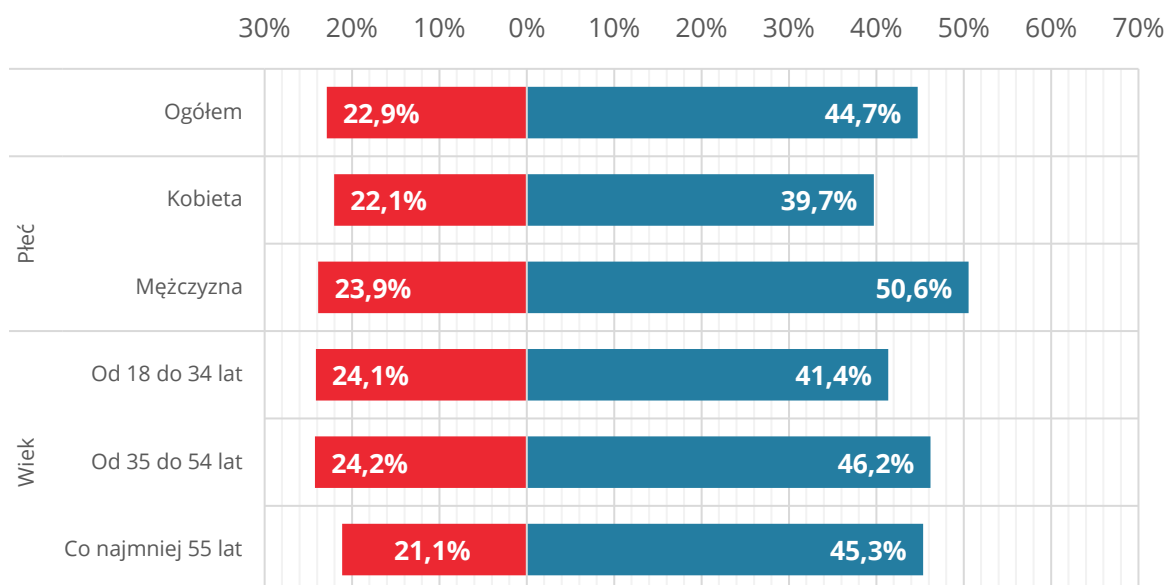

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Sochaczewa

*pominięto odsetek wskazań odpowiedzi neutralnych

W opinii 44,7% badanych jakość życia w mieście na przestrzeni ostatnich 5 lat poprawiła się (suma odpowiedzi „zdecydowanie się poprawiła” i „raczej się poprawiła”). Przeciwnego zdania było 22,9% respondentów (suma odpowiedzi „zdecydowanie się pogorszyła” i „raczej się pogorszyła”). Dostrzega się więc, iż w Sochaczewie dominuje przekonanie o tym, że jakość życia w ostatnich latach ulegała poprawie. Szersza analiza wykazała, że mężczyźni częściej aniżeli kobiety dostrzegają zmiany na lepsze (50,6% w stosunku do 39,7%). Analiza ze względu na kryterium wieku wskazuje natomiast, że grupą, która relatywnie rzadziej niż pozostali respondenci dostrzega poprawę jakości życia w mieście były osoby młode w wieku od 18 do 34 lat (41,5%).

Wykres 18. Jakość życia w Gminie Miasto Sochaczew w ostatnich 5 latach (N=380)

- Suma odpowiedzi "zdecydowanie się pogorszyła" i "raczej się pogorszyła"
- Suma odpowiedzi "zdecydowanie się poprawiła" i "raczej się poprawiła"

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Sochaczewa
 *pominięto odsetek wskazań odpowiedzi neutralnych oraz „nie mam zdania”

Mieszkańcy Sochaczewa dokonali oceny aspektów społecznych. Analiza ocen respondentów wykazała, że najlepiej oceniane były: dostępność placówek edukacyjnych (60,9% odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze”), bezpieczeństwo i porządek publiczny (48,7%) oraz stan i jakość zabytków oraz obiektów dziedzictwa kulturowego (44,2%). Najniższy odsetek wskazań ocen pozytywnych dotyczył natomiast profilaktyki zdrowotnej w mieście (28,2%), dostępności opieki zdrowotnej – niebędącej zadaniem własnym gminy (28,1%), dostępności wsparcia w zakresie opieki nad osobami starszymi (24,9%) oraz działań wspierających integrację społeczną (23,9%).

Wykres 19. Odsetek osób pozytywnie oceniających poszczególne aspekty życia w mieście oraz jego funkcjonowania – aspekty społeczne (N=380)

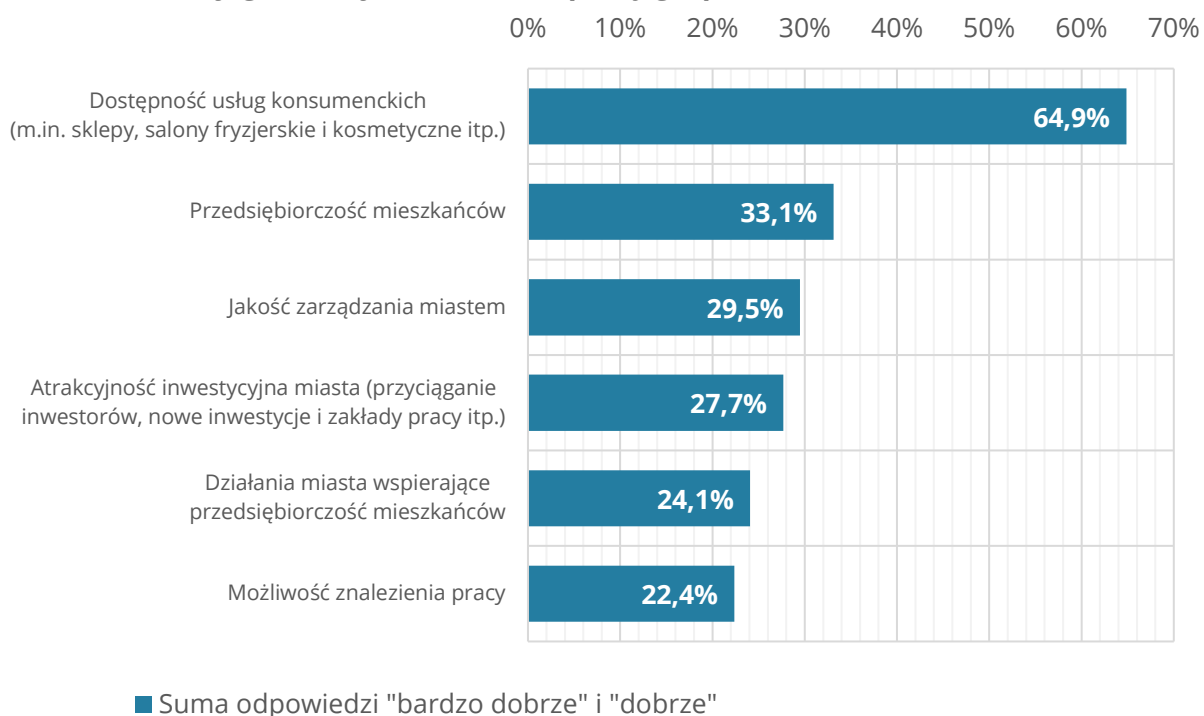

■ Suma odpowiedzi "bardzo dobrze" i "dobrze"

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Sochaczewa

W tej samej skali oceniono aspekty gospodarcze, z których najwyżej ocenianymi były: dostępność usług konsumenckich (64,9% odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze”), przedsiębiorczość mieszkańców (33,1%) oraz jakość zarządzania miastem (29,5%). Najniżej ocenianym aspektem gospodarczym była możliwość znalezienia pracy (22,4%), przy czym należy mieć na uwadze, że bezrobocie w mieście jest bardzo niskie, a większość respondentów to osoby aktywne zawodowo, które – jako osoby aktualnie nieposzukujące pracy – mogą nie mieć dokładnego rozeznania tej sytuacji.

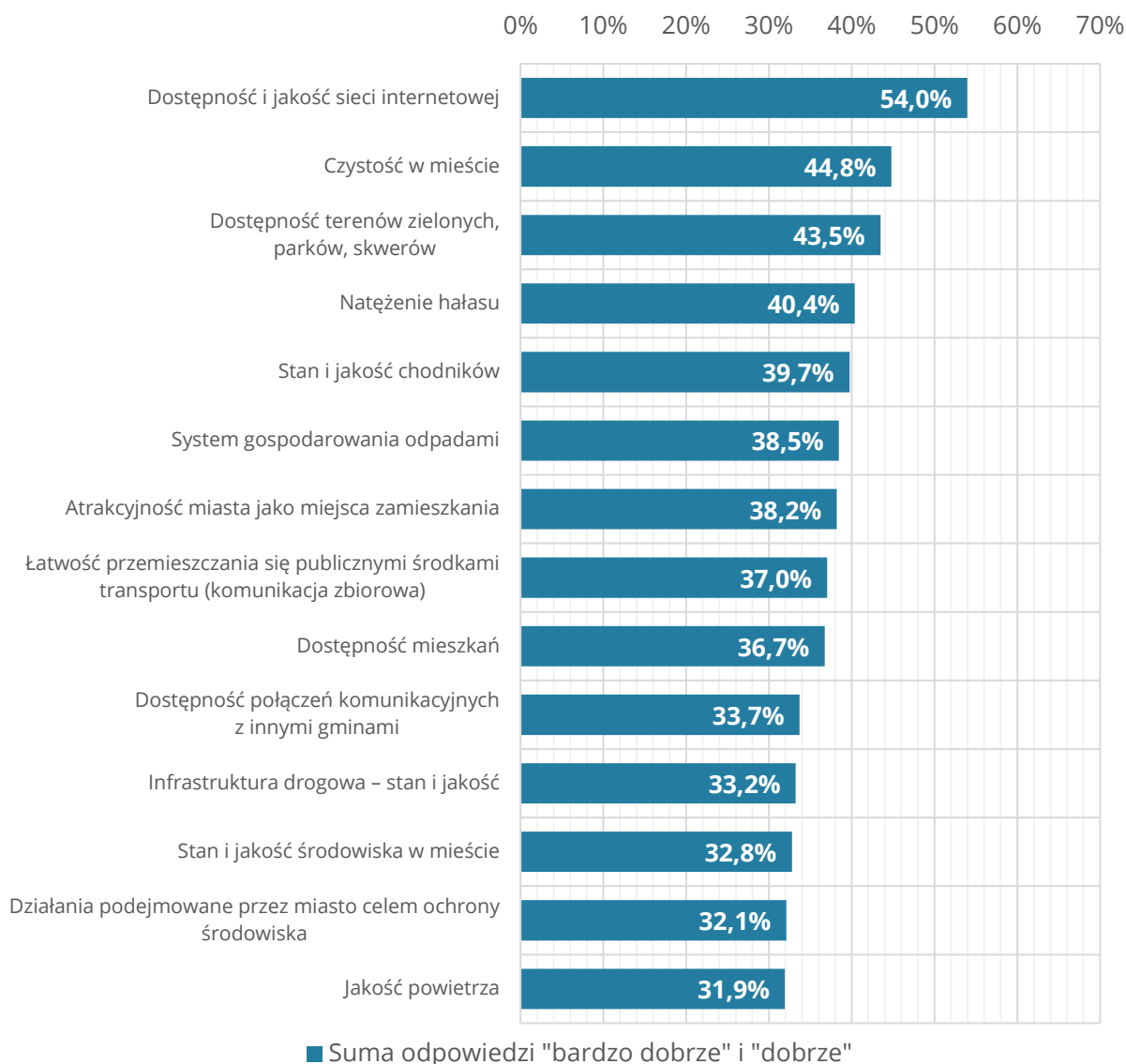
Wykres 20. Odsetek osób pozytywnie oceniających poszczególne aspekty życia w mieście oraz funkcjonowania – aspekty gospodarcze (N=380)

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Sochaczew

Spośród aspektów przestrzennych (w tym środowiskowych), mieszkańcy miasta Sochaczew najwyższe oceny przyznawali kolejno: dostępności i jakości sieci internetowej (54% odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze”), czystości w mieście (44,8%) oraz dostępności terenów zielonych, parków, skwerów (43,5%). Najrzadziej pozytywne oceny przyznawano jakości powietrza (31,9%).

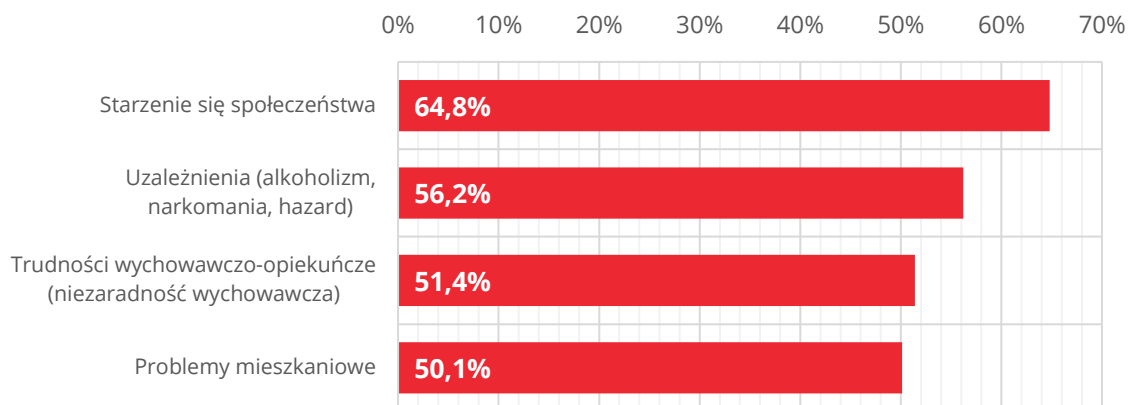
Wykres 21. Odsetek osób pozytywnie oceniających poszczególne aspekty życia w mieście oraz jego funkcjonowania – aspekty przestrzenne (N=380)

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Sochaczewa

Uczestniczący w badaniu ilościowym mieszkańcy Sochaczewa dokonali oceny skali występowania poszczególnych problemów w mieście. Z deklaracji respondentów wynika, że do najpoważniejszych problemów należy zaliczyć następujące: starzenie się społeczeństwa (64,8% odpowiedzi „zdecydowanie istotny/poważny problem” i „raczej istotny/poważny problem”), uzależnienia – alkoholizm, narkomania, hazard (56,2%), trudności wychowawczo-opiekuńcze (51,4%) oraz problemy mieszkaniowe (50,1%). Te problemy ponad połowa ankietowanych ocenia jako co najmniej istotny problem. Należy nadmienić, iż oceny dotyczące starzenia się społeczeństwa potwierdzają wykazany uprzednio na podstawie danych statystycznych negatywny trend demograficzny (rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczeństwie).

Wykres 22. Najpoważniejsze problemy występujące w mieście (N=380)

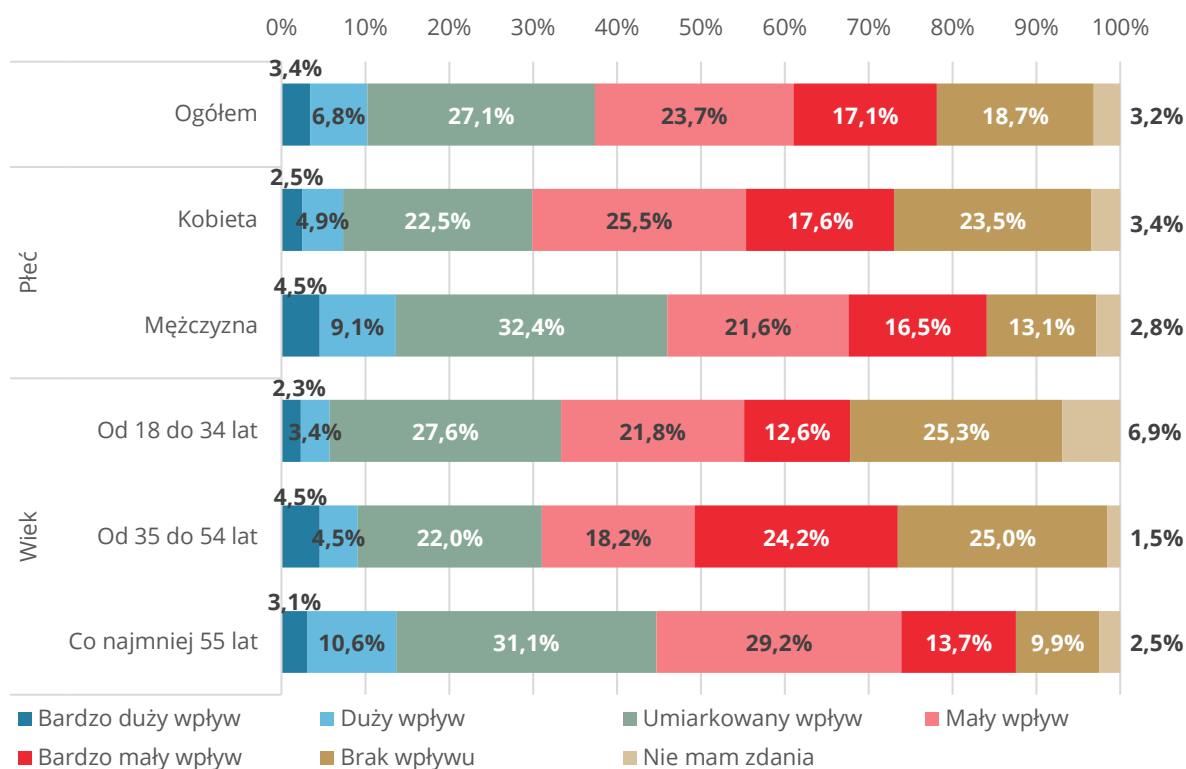
■ Suma odpowiedzi "zdecydowanie istotny/poważny problem" oraz "raczej istotny/poważny problem"

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Sochaczewa

*przedstawiono problemy, które ocenione zostały jako poważne przez większość badanych (tj. powyżej 50,0%)

Co dziesiąty respondent (10,2%) uważa, że realny wpływ mieszkańców miasta na ważne decyzje podejmowane przez władze samorządowe jest bardzo duży lub duży. Odminną opinię wyraziło 59,5% badanych (suma odpowiedzi „bardzo mały wpływ”, „mały wpływ” oraz „brak wpływu”), a jako umiarkowany określił go co czwarty mieszkaniec miasta (27,1%). Analiza ze względu na płeć i wiek wskazuje, że realny wpływ na decyzje władz samorządowych częściej dostrzegą mężczyźni (13,6% w stosunku do 7,4% kobiet) oraz osoby w wieku co najmniej 55 lat (13,7%).

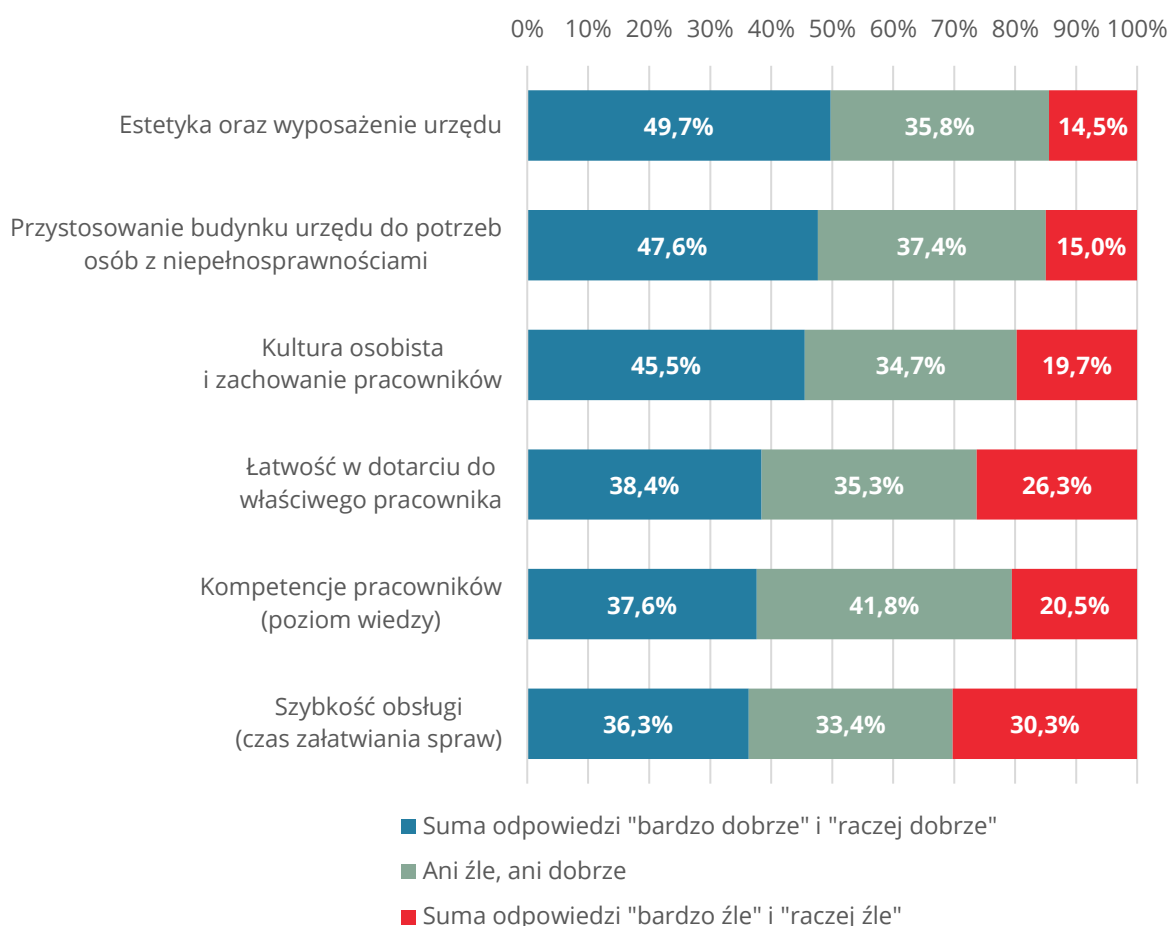
Wykres 23. Ocena realnego wpływu mieszkańców miasta na ważne decyzje podejmowane przez władze samorządowe (N=380)

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Sochaczewa

Blisko połowa mieszkańców Sochaczewa pozytywnie ocenia estetykę oraz wyposażenie urzędu miejskiego (49,7%; suma odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze”) oraz przystosowanie budynku urzędu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (47,6%). Kolejne 45,5% ankietowanych podobnie postrzega kulturę osobistą i zachowanie pracowników. Czas oczekiwania na załatwienie sprawy oceniono relatywnie najniżej (36,3%), aczkolwiek należy mieć na uwadze, że terminy postępowania administracyjnego są ściśle określone - ustawowo bądź urzędowo. Odgórnie określone terminy mogą być jednak postrzegane przez mieszkańców (klientów) jako długie, stąd też może wynikać niski odsetek ocen pozytywnych, jakie przyznano temu aspektowi.

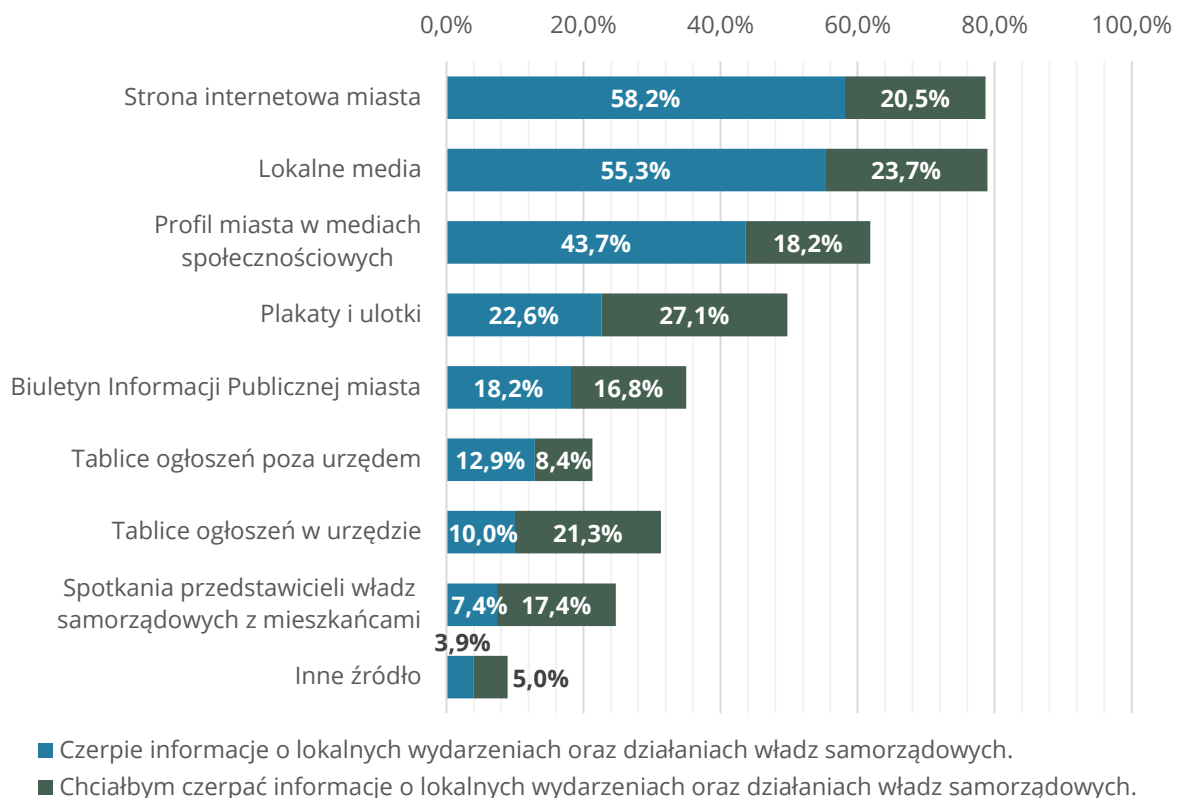
Wykres 24. Ocena poszczególnych aspektów funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Sochaczewie

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Sochaczewa

Ponad połowa respondentów informacji o lokalnych wydarzeniach oraz działaniach władz samorządowych Gminy Miasto Sochaczew poszukuje na stronie internetowej miasta (58,2%) lub w lokalnych mediach (55,3%). Wysoki odsetek badanych wskazał także na profil miasta w mediach społecznościowych (43,7%). Biorąc pod uwagę źródła, z których mieszkańcy miasta chcieliby czerpać takie informacje, najwięcej osób wskazało kolejno plakaty i ulotki (27,1%), lokalne media (23,7%) oraz stronę internetową miasta (20,5%).

Wykres 25. Źródła informacji o lokalnych wydarzeniach oraz działaniach władz samorządowych Gminy Miasto Sochaczew (N=380)

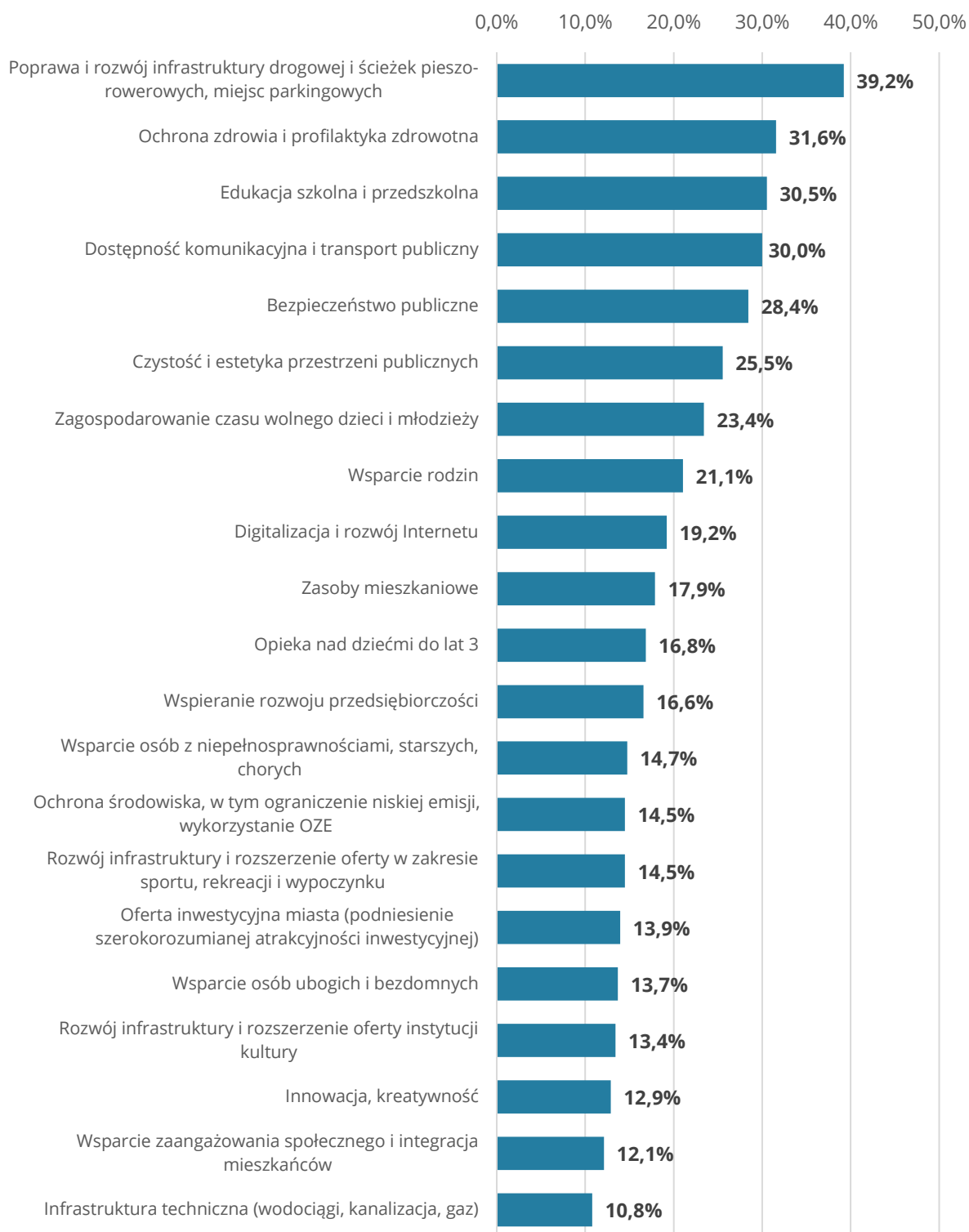

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Sochaczewa

Wśród priorytetowych kierunków działań Gminy Miasto Sochaczew do 2030 roku, na jakich – zdaniem mieszkańców – powinny się skoncentrować władze miasta, najczęściej badanych wymieniło poprawę i rozwój infrastruktury drogowej i ścieżek pieszo-rowerowych, miejsc parkingowych (39,2%). Trzech na dziesięciu respondentów twierdzi, że obszarami, które w największym stopniu wymagają interwencji są: ochrona zdrowia i profilaktyka zdrowotna (31,6%), edukacja szkolna i przedszkolna (30,5%), dostępność komunikacyjna i transport publiczny (30%) oraz bezpieczeństwo publiczne (28,4%). Kolejny wykres przedstawia działania, w przypadku których odsetek wskazań wyniósł co najmniej 10%.

Analiza ze względu na płeć respondentów wykazała, że zarówno w przypadku kobiet, jak i mężczyzn najważniejszym kierunkiem działań do 2030 roku powinna być poprawa i rozwój infrastruktury drogowej i ścieżek pieszo-rowerowych, miejsc parkingowych (po 39,2%). Biorąc pod uwagę kryterium wieku, odnotowano, że powyższy aspekt ma największe znaczenie dla osób w wieku od 18 do 34 lat (39,1%) oraz od 35 do 54 lat (47,7%), natomiast w opinii osób w wieku co najmniej 55 lat najważniejszym kierunkiem działań powinna być ochrona zdrowia i profilaktyka zdrowotna.

Wykres 26. Priorytetowe obszary działań Gminy Miasto Sochaczew w okresie do 2030 roku w opinii mieszkańców (N=380)

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Sochaczewa

Analiza SWOT

W kolejnej tabeli przedstawiono podsumowanie zrealizowanych badań w formie analizy SWOT, która gromadzi najważniejsze informacje o sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta w postaci mocnych i słabych stron oraz potencjalnych szans i zagrożeń.

Tabela 48. Analiza SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none">– Wysoko oceniana jakość życia w mieście;– Położenie w centrum Polski, stosunkowo niedaleko od stolicy i w niewielkiej odległości od największego portu lotniczego w kraju;– Dostęp do placówek opieki nad dziećmi do 3 r.ż. (funkcjonowanie publicznych i niepublicznych placówek, wzrost liczby żłobków i oferowanych przez nie miejsc);– Dostęp do kultury (funkcjonowanie licznych instytucji prowadzących działalność kulturalną, istnienie licznych obiektów zabytkowych w mieście oraz licznych stowarzyszeń działających w zakresie kultury);– Dostęp do sportu (istnienie licznych obiektów sportowych oraz funkcjonowanie licznych stowarzyszeń sportowych);– Wysoka aktywność obywatelska mieszkańców (frekwencja w wyborach wyższa niż krajowa);– Poprawa sytuacji w obszarze bezpieczeństwa publicznego (spadek liczby zdarzeń rejestrowanych przez monitoring, spadek liczby zdarzeń w zakresie naruszeń prawa);	<ul style="list-style-type: none">– Negatywne trendy demograficzne (malejąca liczba mieszkańców miasta i postępujący proces starzenia się społeczeństwa – maleje zwłaszcza liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym, podczas gdy 1/4 mieszkańców Sochaczewa to osoby w wieku poprodukcyjnym; ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji);– Brak dużych terenów inwestycyjnych– Niewystarczająca sieć kluczowych (zbiorczych) ciągów komunikacyjnych;– Brak kompletnego i niskoenergetycznego systemu oświetlenia ulicznego;– Niezagospodarowane tereny o wysokich walorach rekreacyjno-wypoczynkowych;– Tereny wymagające uporządkowania.
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<ul style="list-style-type: none">– Powiązania funkcjonalne miasta (m.in. z innymi jednostkami samorządu terytorialnego)– Możliwość pozyskania środków finansowych z UE w ramach nowego okresu programowania (perspektywa finansowa 2021-2027);– Wyznaczenie i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030;	<ul style="list-style-type: none">– Niekorzystne zmiany czynników wpływających na jakość i poziom życia (np. rosnąca inflacja);– Obciążenia finansowe przedsiębiorców, m.in. rosnące koszty pracy;– Pogorszenie jakości środowiska naturalnego (zmiany klimatyczne, emisja zanieczyszczeń, wzrost natężenia ruchu drogowego);– Wysokie koszty realizacji inwestycji mających na celu rozwój infrastruktury technicznej czy komunikacyjnej.

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie

Sfera społeczna – wnioski

Jakość życia w Sochaczewie oceniana jest pozytywnie – ankietowani mieszkańcy miasta najczęściej wyrażali zadowolenie z mieszkania w mieście, pozytywnie oceniając ogólną jakość życia. Deklaracje badanych wskazują na to, że w ostatnich kilku latach jakość życia w Sochaczewie uległa poprawie.

W Sochaczewie obserwuje się niekorzystne trendy demograficzne. Dostrzega się przede wszystkim systematyczny spadek liczby ludności, zwłaszcza mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym (w 2021 roku osoby w tej grupie wiekowej stanowiły 1/4 mieszkańców miasta). W mieście zachodzi więc proces starzenia się społeczeństwa, a proces ten został zauważony przez mieszkańców.

Negatywne zjawiska obserwuje się także w obszarze ruchu ludności – zarówno w przypadku ruchu naturalnego, jak i ruchu wędrownego. Od 2016 roku w mieście odnotowuje się ujemne saldo migracji (mimo pozytywnych ocen dotyczących jakości życia w mieście), a od 2018 roku także ujemny przyrost naturalny. Liczba wymeldowań przekracza zatem liczbę zameldowań, a liczba zgonów jest większa od liczby urodzeń.

Od 2016 roku w Sochaczewie zmniejszeniu ulega liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Co istotne, maleje także liczba osób długotrwale korzystających ze wsparcia. Głównymi powodami udzielania pomocy społecznej w Sochaczewie są długotrwale lub ciężkie choroby oraz ubóstwo.

W Sochaczewie działa Zespół Opieki Zdrowotnej „Szpitala Powiatowego” w Sochaczewie oraz 25 przychodni niepublicznych. Ponad połowę spośród ogółu działających w mieście placówek ochrony zdrowia stanowią przychodnie niepubliczne specjalistyczne (15 szt.). Dostępność opieki zdrowotnej, niebędąca zadaniem własnym gminy, to jeden z najgorzej ocenianych aspektów życia w mieście. Według mieszkańców, jednym z priorytetowych obszarów działań miasta Sochaczew w okresie do 2030 roku powinna być ochrona zdrowia i profilaktyka zdrowotna.

W Sochaczewie rośnie liczba żłobków i oferowanych przez nie miejsc. Co istotne, dostęp do placówek edukacyjnych w Sochaczewie to najlepiej oceniany przez mieszkańców aspekt życia w mieście. Wysoko oceniono również dostępność placówek opieki przedszkolnej.

Aktywność obywatelska mieszkańców Sochaczewa jest wysoka. Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 roku w mieście była nieznacznie wyższa niż frekwencja w kraju. Jednocześnie w analizowanym okresie zmniejszyła się liczba organizacji pozarządowych działających w Sochaczewie, aczkolwiek spadek ten był niewielki (zmniejszyła się liczba spółdzielni przy jednoczesnym wzroście liczby stowarzyszeń i organizacji społecznych).

Mieszkańcy Sochaczewa mają zapewniony dostęp do kultury dzięki instytucjom kultury funkcjonującym na terenie miasta oraz licznym stowarzyszeniom prowadzącym działalność kulturalną. Ponadto w Sochaczewie znajdują się liczne obiekty zabytkowe, których stan i jakość w badaniu ilościowym zostały ocenione pozytywnie. Nie bez znaczenia jest także grupa stowarzyszeń pomocowych funkcjonujących w mieście.

W Sochaczewie mieszkańcy mogą także uprawiać sport. W mieście funkcjonują bowiem stowarzyszenia sportowe specjalizujące się w różnego rodzaju dyscyplinach, a na infrastrukturę sportową składają się zróżnicowane obiekty sportowe – od siłowni zewnętrznych, przez korty tenisowe i boiska, aż po stadiony i hale sportowe. Zdania mieszkańców odnośnie dostępności miejsc do nieodpłatnego uprawiania sportu były podzielone – co trzeci respondent ocenił ją negatywnie, pomimo możliwości nieodpłatnego korzystania z obiektów użyteczności społecznej przez organizacje pozarządowe realizujące zadania zlecone przez samorząd, podczas gdy prawie taki sam odsetek badanych ocenił ten aspekt pozytywnie.

Dane statystyczne wskazują na poprawę bezpieczeństwa publicznego w mieście. Od 2019 roku znacznie zmniejszyła się liczba zdarzeń w zakresie naruszeń prawa, a ponadto operatorzy wizyjnego monitoringu zarejestrowali i zgłosili dyżurnym policji o wiele mniej zdarzeń niż wówczas. Dane te potwierdzone zostały w badaniu ilościowym – bezpieczeństwo i porządek publiczny to drugi najwyżej oceniany przez mieszkańców aspekt życia w mieście.

Sfera gospodarcza – wnioski

W Sochaczewie dostrzega się pozytywne trendy w obszarze rynku pracy. Od 2016 roku w mieście maleje liczba osób bezrobotnych, a tym samym odnotowuje się tam spadek stopy bezrobocia. W 2021 roku wskaźnik ten kształtował się na poziomie 4,4 %. Pomimo pozytywnych tendencji w tym zakresie, mieszkańcy spośród aspektów gospodarczych relatywnie nisko ocenili możliwość znalezienia pracy w mieście.

W Sochaczewie można również odnotować wzrost przedsiębiorczości – w porównaniu do 2016 roku zaobserwowano tam przyrost liczby podmiotów gospodarczych. Nie bez znaczenia jest fakt, iż Urząd Miejski w Sochaczewie świadczy usługi dla biznesu, a w realizacji zaplanowanych inwestycji wspierany jest przez różnego rodzaju instytucje, w tym instytucje otoczenia biznesu.

Gmina Miasto Sochaczew w swojej ofercie inwestycyjnej posiada 54 działki na sprzedaż. Miasto rokrocznie dokonuje transakcji sprzedaży działek bądź udziałów w działkach. Mieszkańcy nieprzychylnie ocenili jednak atrakcyjność inwestycyjną miasta.

W okresie od 2016 do 2021 roku, wydatki gminy przekroczyły wysokość dochodów gminy tylko dwukrotnie, tj. w 2018 oraz 2020 roku, co było spowodowane pozyskaniem znacznych środków zewnętrznych na dofinansowanie realizowanych zadań inwestycyjnych.

Miasto Sochaczew współpracuje z samorządami: wojewódzkim, powiatowym oraz ościennymi samorządami gminnymi przy realizacji wspólnych inwestycji i programów, leżących w interesie społecznym i gospodarczym miasta.

Sfera przestrzenna – wnioski

Analiza sfery przestrzennej wykazała korzystne położenie miasta – leży ono bowiem w centrum Polski, w stosunkowo niedalekiej odległości od Warszawy oraz Łodzi. Miasto Sochaczew graniczy z gminami: Sochaczew (gmina wiejska), Nowa Sucha, Brochów. Przez miasto przebiegają drogi powiatowe, wojewódzkie i krajowe. Poprawa i rozwój infrastruktury drogowej to według mieszkańców priorytetowy obszar działań miasta na okres do 2030 roku.

W Sochaczewie funkcjonuje miejski transport publiczny (bezpłatny dla mieszkańców Sochaczewa), umożliwiający łatwy dostęp do wszystkich rejonów miasta. Sochaczew to także ważny węzeł kolejowy – połączenia kolejowe w mieście obsługiwane są przez dwóch przewoźników, oferujących zarówno połączenia dalekobieżne, jak i regionalne. Sochaczew leży relatywnie blisko największego w Polsce portu lotniczego – Lotniska Chopina w Warszawie. W nieco mniejszej odległości znajduje się także Port Lotniczy Warszawa-Modlin.

Miasto Sochaczew w 2022 roku przystąpiło do opracowania *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030*. W rezultacie wyznaczone zostaną przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wymagających podjęcia stosownych działań w związku z nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych.

Od 2016 roku zasób mieszkaniowy miasta uległ zmniejszeniu, co jest związane ze sprzedażą lokali na rzecz najemców, sprzedażą pustostanów w drodze przetargu, wyłączeniem z użytkowania budynków w złym stanie technicznym. W tym okresie zmniejszył się też udział lokali socjalnych w zasobach Sochaczewa, z uwagi na wyłączenie z zasobu budynków położonych przy ul. 15-Sierpnia 106D (15 szt.), ul. 15 Sierpnia 106C (6 szt.) i ul. Staszica 72 (2 szt.). Jednocześnie połowa respondentów dostrzega w mieście problemy mieszkaniowe. Miasto w odpowiedzi na zapotrzebowanie lokalnego rynku, prowadzi politykę rozwojową budownictwa wielorodzinnego dokonując zmian *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta* oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego umożliwiających rozwój budownictwa mieszkalnego, a także wydaje decyzje o warunkach zabudowy dla budynków mieszkalnych wielorodzinnych, m. in. przy ul. Farnej 13 (2 budynki), ul. Farnej 14, ul. Stanisława Staszica 16 i 37A oraz w pobliżu obszaru przy ul. Płockiej (2 budynki), ul. Rozłazłowskiej, ul. Stefana Żeromskiego, ul. Niemcewicza (2 budynki), ul. Targowej, ul. Kochanowskiego (3 budynki), ul. Łuszczewskich (4 budynki), ul. Okrzei (9 budynków), ul. 15 Sierpnia (3 budynki), ul. Osiedle Kolejowe (3 budynki), ul. Królewska/ ul. Chopina, ul. Głowackiego (9 budynków).

Na terenie Sochaczewa znajdują się formy ochrony przyrody (m.in. pomniki przyrody, zieleńce, aleje zabytkowe) i tereny zieleni (m.in. parki, skwery, bulwary). Jego lesistość wynosi 2,7 %.

Spis map

Mapa 1. Położenie Gminy Miasto Sochaczew względem innych ośrodków miejskich	55
Mapa 2. Planowany wariant przebiegu linii kolejowej CPK – Sochaczew – Płock – Włocławek – Lipno	59
Mapa 3. Mapa obszaru zdegradowanego Gminy Miasto Sochaczew (skala 1:20000).....	61
Mapa 4. Mapa obszaru rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew (skala 1:20000).....	63

Spis rysunków

Rysunek 1. Miasto Sochaczew – plac Kościuszki, rzeka Bzura, zabytkowa kolejka	4
Rysunek 2. Miasto Sochaczew – kramnice miejskie, bulwary nad Bzurą, ruiny Zamku Książąt Mazowieckich	5
Rysunek 3. Miasto Sochaczew – Muzeum Ziemi Sochaczewskiej, wzgórze zamkowe, amfiteatr	6

Spis tabel

Tabela 1. Rozkład próby badawczej w badaniu ilościowym	9
Tabela 2. Liczba ludności w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	10
Tabela 3. Ludność Gminy Miasto Sochaczew w latach 2016-2021 według grup ekonomicznych	12
Tabela 4. Urodzenia żywe i zgony ogółem oraz przyrost naturalny w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	13
Tabela 5. Migracje na pobyt stały w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	14
Tabela 6. Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia w ramach zadań zleconych i zadań własnych w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	16
Tabela 7. Liczba rodzin w trudnej sytuacji życiowej z uwzględnieniem jej powodu w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	17
Tabela 8. Wykaz placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 dostępnych na terenie Gminy Miasto Sochaczew w 2022 roku.....	20
Tabela 9. Liczba dzieci i miejsc w oddziałach przedszkolnych w przedszkolach i szkołach podstawowych w Gminie Miasto Sochaczew w roku szkolnym 2021/2022	22
Tabela 10. Wykaz placówek niepublicznych działających na terenie Gminy Miasto Sochaczew w zakresie wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2021/2022	23
Tabela 11. Liczba dzieci i klas w szkołach podstawowych w Gminie Miasto Sochaczew w roku szkolnym 2021/2022	23
Tabela 12. Wykaz niepublicznych szkół podstawowych działających w Gminie Miasto Sochaczew w roku szkolnym 2021/2022	24
Tabela 13. Liczba uczniów w publicznych szkołach ponadpodstawowych, szkołach policealnych i szkołach dla dorosłych w Gminie Miasto Sochaczew w roku szkolnym 2021/2022.....	24
Tabela 14. Liczba uczniów w niepublicznych szkołach ponadpodstawowych, szkołach policealnych i szkołach dla dorosłych w Gminie Miasto Sochaczew w roku szkolnym 2021/2022	25
Tabela 15. Frekwencja wyborcza w Gminie Miasto Sochaczew (Wybory Prezydenckie 2020 rok)	26
Tabela 16. Liczba organizacji pozarządowych w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2017-2021	27
Tabela 17. Referat Kultury i Turystyki oraz Wydział Sportu i Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie – zadania w zakresie kultury, sportu i rekreacji	28
Tabela 18. Wykaz organizacji prowadzących działalność kulturalną, pomocowych i innych współpracujących z Gminą Miasto Sochaczew w 2022 roku.....	31
Tabela 19. Wykaz organizacji sportowych działających na terenie Gminy Miasto Sochaczew w 2022 roku	33

Tabela 20. Wykaz obiektów sportowych Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sochaczewie (stan na 2022 rok).....	36
Tabela 21. Przyszkolne obiekty sportowe - szkoły podstawowe (stan na grudzień 2022 r.)....	37
Tabela 22. Przyszkolne obiekty sportowe - szkoły ponadpodstawowe (stan na grudzień 2022 r.)	38
Tabela 23. Wykaz obiektów zabytkowych i atrakcji turystycznych na terenie Gminy Miasto Sochaczew (stan na 2022 rok).....	39
Tabela 24. Liczba zdarzeń w zakresie naruszeń prawa oraz zdarzeń zarejestrowanych przez monitoring w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2019-2021	41
Tabela 25. Dynamika wydawania Kart Mieszkańca w Gminie Miasto Sochaczew wyrażona liczbą wniosków zrealizowanych w latach 2016-2022	43
Tabela 26. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	44
Tabela 27. Szacunkowa stopa bezrobocia w Gminie Miasto Sochaczew (na tle województwa i kraju) w latach 2016-2021	44
Tabela 28. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Miasto Sochaczew według sekcji PKD w latach 2016-2021	45
Tabela 29. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Miasto Sochaczew według sekcji wielkości zatrudnienia w latach 2016-2021	46
Tabela 30. Oferta inwestycyjna Gminy Miasto Sochaczew - działki na sprzedaż (stan na październik 2022 r.)	48
Tabela 31. Pozyskane środki finansowe zewnętrzne (2014-2021).....	50
Tabela 32. Przebiegające przez Gminę Miasto Sochaczew drogi powiatowe, wojewódzkie i krajowe.....	56
Tabela 33. Odległość Gminy Miasto Sochaczew od portów lotniczych w Polsce	58
Tabela 34. Podsumowanie analizy wskaźnikowej – liczba przekroczeń w poszczególnych sferach (obszar zdegradowany Gminy Miasto Sochaczew).....	60
Tabela 35. Obszar rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew.....	62
Tabela 36. Wykaz terenów zielonych w Gminie Miasto Sochaczew (stan na 2022 rok)	72
Tabela 37. Powierzchnia lasów na terenie Gminy Miasto Sochaczew w 2021 roku	73
Tabela 38. Analiza SWOT	84

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności (wg płci) Gminy Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	10
Wykres 2. Struktura wieku mieszkańców Gminy Miasto Sochaczew w roku 2021	11
Wykres 3. Udział poszczególnych grup ekonomicznych mieszkańców Gminy Miasto Sochaczew w ogólnej liczbie ludności w latach 2016-2021	13
Wykres 4. Przyrost naturalny w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	14
Wykres 5. Migracje na pobyt stały w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	15
Wykres 6. Liczba placówek ochrony zdrowia w Gminie Miasto Sochaczew w 2021 roku	18
Wykres 7. Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	18
Wykres 8. Liczba punktów aptecznych w Gminie Miasto Sochaczew	19
Wykres 9. Liczba żłobków i miejsc w żłobkach w Gminie Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	21
Wykres 10. Liczba stowarzyszeń prowadzących działalność kulturalną, pomocowych oraz sportowych	30
Wykres 11. Liczba transakcji sprzedaży działek/udziałów w działkach zrealizowanych przez Gminę Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	47
Wykres 12. Dochody i wydatki Gminy Miasto Sochaczew w latach 2016-2021 (w mln zł)	50
Wykres 13. Miejski transport publiczny w Gminie Miasto Sochaczew (stan na 2022 rok)	57
Wykres 14. Zasoby mieszkaniowe Gminy Miasto Sochaczew w latach 2016-2021	64
Wykres 15. Charakterystyka respondentów (N=380)	74
Wykres 16. Ogólna ocena jakości życia w Gminie Miasto Sochaczew (N=380)	75
Wykres 17. Poziom zadowolenia z mieszkania w Gminie Miasto Sochaczew (N=380)	75
Wykres 18. Jakość życia w Gminie Miasto Sochaczew w ostatnich 5 latach (N=380)	76
Wykres 19. Odsetek osób pozytywnie oceniających poszczególne aspekty życia w mieście oraz jego funkcjonowania – aspekty społeczne (N=380)	77
Wykres 20. Odsetek osób pozytywnie oceniających poszczególne aspekty życia w mieście oraz jego funkcjonowania – aspekty gospodarcze (N=380)	78
Wykres 21. Odsetek osób pozytywnie oceniających poszczególne aspekty życia w mieście oraz jego funkcjonowania – aspekty przestrzenne (N=380)	79
Wykres 22. Najpoważniejsze problemy występujące w mieście (N=380)	80
Wykres 23. Ocena realnego wpływu mieszkańców miasta na ważne decyzje podejmowane przez władze samorządowe (N=380)	80
Wykres 24. Ocena poszczególnych aspektów funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Sochaczewie	81
Wykres 25. Źródła informacji o lokalnych wydarzeniach oraz działaniach władz samorządowych Gminy Miasto Sochaczew (N=380)	82
Wykres 26. Priorytetowe obszary działań Gminy Miasto Sochaczew w okresie do 2030 roku w opinii mieszkańców (N=380)	83